

مکنوزِ دُرِ لعل

(حصہ اول)

کلام فقیر در محمد (دوم) ٹیسباٹی

مرتب: فقیر احسان علی ٹیسباٹی

FROM

FAGEER SAIF HESBANI
CUSTODIAN OF DARGAH
KHUSH KHAIR N MUHAMMAD
FAGEER HESBANI.

SAIF HESBANI

21 MARCH 18.

مکنون در لعل

(حصہ اول)

کلام فقیر در محمد (دوم) هیسباڻي

مرتب

فقیر احسان علي هیسباڻي

مددگار:

قبلا مسرت عباس شاهہ عرف شاهہ کریم

چپائیندر

صوفي خوش خیر محمد هیسباڻي اکیدمي

کروندی تعلقو فیض گنج ضلع خیرپور میرس

سڀئي حق ۽ واسطا محفوظ

ڪتاب جو نالو: مڪنوز در لعل (حصه اول)

ڇاپو پهريون: ڊسمبر ۲۰۰۰ع

تعداد: هڪ هزار

اشاعتي نگران: فقير رحمن علي هيسباڻي

ڪمپيوٽر لي آؤٽ: نياز حسين گبول

ڇپائيندڙ: صوفي خوش خير محمد هيسباڻي اڪيڊمي

ڪرونبدي تعلقو فيض گنج ضلع خيرپور ميرس

اهتمام: فقير احسان علي هيسباڻي

ايس اينڊ ٽي ڊپارٽمينٽ، پورٽ قاسم اٿارٽي ڪراچي ۴۸

ڇپيندڙ: ازا ڪميونيڪيشنز ڪراچي. فون: ۷۷۳۷۲۹۰

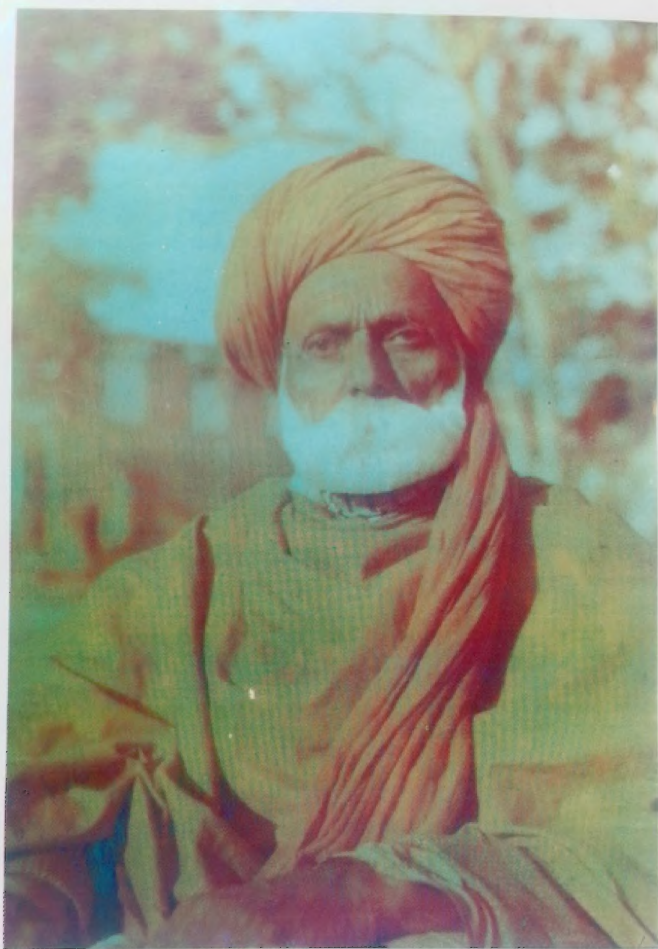
ملڻ جو هنڌ:

درگاه خوش خير محمد فقير صوفي

پوسٽ آفيس ڪرونبدي، تعلقو فيض گنج، خيرپور ميرس سنڌ.

افتساب

هي ڪتاب
مان پنهنجي والد بزرگوار هيسباڻي قوم جي سردار،
موجوده سجاده نشين درگاه خوش خير محمد فقير صوفي،
فقير درمحمد (دوم) جي فرزند
فقير خير محمد (سوم)
جي نذر ڪريان ٿو.

قبلا شهنشاہ فقیر در محمد (دوم) ہیسباٹی

چيائيندڙ جا تاثرات

عرصي دراز کا اندر ۾ اها آس هئي ته مهراڻ جي ماڻھيءَ جي عظيم صوفي شاعر فقير درمحمد (دوم) هيسباڻي جو ڪلام ڪتابي صورت ۾ منظر عام تي آڻڻ نهايت ضروري آهي، ليڪن هر ڳالهه جي اظهار ٿيڻ جو وقت مالڪ شهنشاهه جي طرفان مقرر هوندو آهي. آخرڪار اهو ڏينهن به اچي ويو جو هن عظيم صوفي بزرگ جو ڪلام ڪتابي صورت ۾ اڄ اوهان جي هٿن ۾ موجود آهي. پڙهندڙن جي سڌ لاءِ عرض آهي ته هي ڪتاب صرف سنڌي ڪلامن تي مشتمل (حصه اول) آهي. ۽ اءُ انهيءَ ڪوشش ۾ آهيان ته تمام جلد سرائڪي ڪلامن تي مشتمل (حصه دوم) چيپرائي منظر عام تي آڻجي انشاءِ الله تعاليٰ العليٰ العظيم.

ڪلامن جي ترتيب سنڌي الف-ب- جي حساب سان ڏنل آهي.

اءُ شڪر گذار آهيان تمام انهن دوستن، طالبن ۽ عقيدتمندن جو جن هن ڪتاب کي چيپرائي منظر عام تي آڻڻ ۾ منهنجو ساٿ ڏنو ۽ تعاون ڪيو.

اءُ خاص طرح سان شڪر گذار آهيان مرحوم استاد محمد عرس عرف نبي بخش قاضي (ٽالپر وڏا) جو جن پنهنجي سخت محنت ڪوشش ۽ جدوجهد سان پنهنجي مرشد شهنشاهه ۽ راقم جي ڏاڏا سائين جن جو ڪلام سهيڙڻ ۾ خاص ڪردار ادا ڪيو مولا علي پاڪ کيس جنت الفردوس ۾ جاءِ عطا فرمائي ۽ پونئرن کي صبر و جميل عطا فرمائي آمين ثم آمين.

فقير احسان علي هيسباڻي

مرتب

سيف جو گهر

ڪراچي، ۱۲- ڊسمبر ۲۰۰۰ع

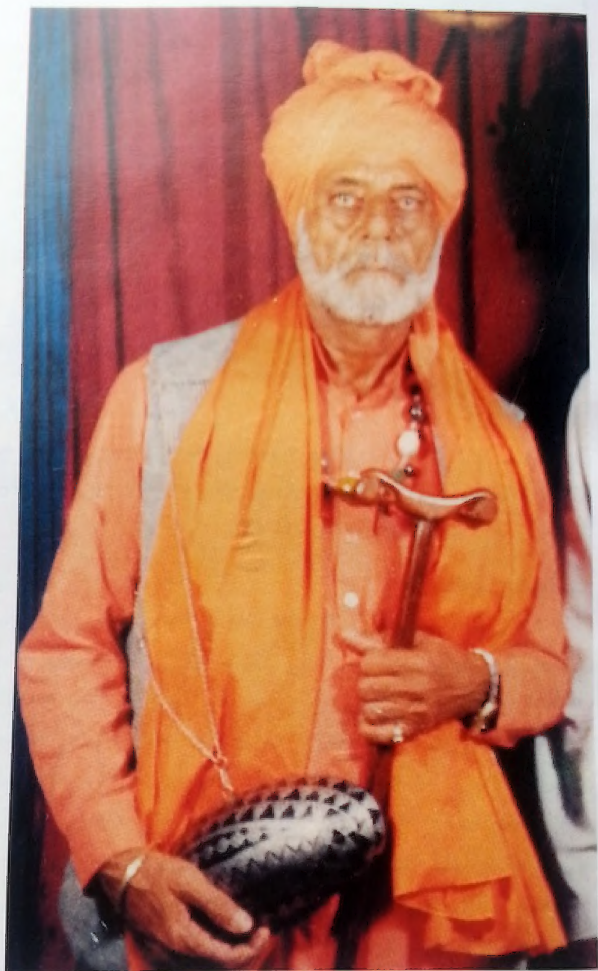
بسم الله الرحمن الرحيم

مهاڳ

سُپتَ سنڌو جي سدا سهاڳڻ ڌرتيءَ تي اهل دل واکاڻيل
 سدا حيات صوفي شاعرن جي صف ۾ جيڪي شاعر اچن ٿا
 انهن ۾ صوفي خوش خير محمد فقير هيسباڻيءَ جي اولاد مان
 درويش دل صوفي درمحمد فقير (دوم) درلعل به وڏي واکاڻ
 لائق آهي. پنهنجي دؤر جو قلندري صفت رکندڙ ڪامل قلندر
 هو. سندس علم حلم ۽ سخاوت جو ڪوبه ثاني نٿو ملي.
 ذڪر فڪر جي محويت جي عالم ۾ مستي ۽ سالڪيت جي
 موجن سان دم قدم ملائي حد کان لاهندڙ ڏانهن هلندڙ ثابت
 قدم صوفي، درمحمد درلعل جهڙا متقي پرهيزگار پانديٽڙا هن
 جوڙ ۾ ڪي ورلي ملندا. سندس ڪلام روح جي راحت ۽
 قلب جي تراوت آهي. سنڌ جي صوفي ڌارا ۾ جن صوفي
 شاعرن جو ڪلام اهم ليکي سگهجي ٿو، هي ڪلام انهيءَ
 ۾ هڪ اضافو آهي.
 اسان کي اميد آهي ته پڙهندڙن وٽ هي ڪتاب بيحد
 مقبوليت ماڻيندو.

فقير احسان علي هيسباڻي

مرتب

قبلہ شہنشاہ فقیر خیر محمد (سومر)

موجودہ سجادہ نشین درگاہ صوفی خوش خیر محمد فقیر ہیسبائی

فقير در محمد (دوم) جي حياتيءَ جو احوال

جنم:

فقير سائين جن پنهنجي آبائي ڳوٺ درگاه خوش خير محمد فقير هيسباڻي تعلقو فيضگنج ضلع خيرپور ميرس ۾ تقريباً ۱۸۸۷ع ڌاري پيدا ٿيا ۽ پاڻ ۾ چار ڀائر هئا جن مان فقير صاحب جن سڀني ڀائرن کان وڏا هئا.

ننڍپڻ ۽ تعليم:

فقير در محمد سائين جن اڃا ننڍا ئي هيا ته سندن والد خير محمد فقير دوم پنهنجي آبائي ڳوٺ تڳرن مان سندن جدي امجدِي استادن مان قاضي نور محمد کي گهرائي، فقير صاحب جن کي عربي ۽ فارسي تعليم ڏيارڻ لاءِ سندن حوالي ڪيو. ڪجهه عرصي بعد فقير صاحب جن کي ڳوٺ ٽالپر وڏا، تعلقو ڪوٽڏجي ضلع خيرپور ۾ استاد روشن علي قاضي صاحب جن وٽ وڌيڪ عربي فارسي پڙهڻ لاءِ موڪليو ويو. فقير در محمد سائين جن جي والد بزرگوار جو دلي شوق اهو هيو ته سندن فرزند عربي ۽ فارسي تعليم حاصل ڪن مگر سندن چاچا امداد علي هيسباڻي جو خيال هو ته سندن فرزند فتح علي فقير

عرف ظفر علي فقير کي انگريزي تعليم ڏياري وڃي انهيءَ اسرار تي فتح علي فقير ۽ سائين درمحمد فقير جن کي انگريزي تعليم ڏيارڻ لاءِ خيرپور ناز هاءِ اسڪول ۾ استاد امام بخش خان وٽ موڪليو ويو، جيڪو سچل سرمست درازن واري جو طالب هو. فقير سائين جن علم پڙهڻ جا بيحد هوشيار هئا، پري پري جا عالم فاضل پروفيسر اچي سندن پڙهائي ٻڌندا هئا خيرپور ناز هاءِ اسڪول ۾ به درجا انگريزي پڙهڻ کانپوءِ اوچتو ئي هڪ ڏينهن سندن والد بزرگوار خير محمد فقير جن گهوڙي تي سوار ٿي خيرپور پهتا پاڻ فرمايائون ته ٻچا اوهان اها ڊئون ڊئون (انگريزي واري ٻولي پڙهڻ ڇڏيو، هاڻي توهان پنهنجي درگاهه تي واپس هلو ڇو ته مون کي به هاڻي هن دنيا فاني مان ڪوچ ڪري بقا جي ملڪ روانو ٿيڻو آهي، تنهنڪري موناڪان بعد اوهان جو اتي هجڻ ضروري آهي، اهڙي طرح سائين جن پنهنجي ظاهري تعليم جي انهيءَ حد تائين تحصيل ڪري درگاهه خوش خيرمحمد فقير تعلقه فيضگنج تي پهتا.

والد صاحب جي وفات:

خيرپور جي واپسيءَ کان ٻن ٽن ڏينهن بعد خيرمحمد فقير صاحب جن کي بخار ٿي پيو، عزيزن چيو ته دوا وٺي ٿا اچون پاڻ فرمايائون ته دوا جي ضرورت ناهي ڇو ته چند گهرين بعد اسان جي دارالبقا روانگي آهي. منهنجي دل چوي ٿي ته اوهان سڀ هتيئي مون وٽ هجو ته بهتر. چند منٽن گذرڻ بعد فقير سائين جن چادر پائي پنهنجا هٿ پير سنواري سڌا ڪري سمهي پيا ۽ سندن دم پرواز ڪري ويو. ان وقت فقير درمحمد سائين جن جي عمر ته ننڍي هئي پر سندن پيا ٿي پائر ملنگ علي فقير، عبدالله فقير ۽ حب علي فقير اڃا به گهڻا ننڍا هئا. يعني خير محمد فقير جن جي ڪٽنب مان ڪوبه وڏو ڪونه هو.

ننڍا ٻار ٿي هئا.

طلب وٺڻ:

فقير در محمد سائين جن اڃا ننڍي عمر جا ٿي هئا ته محمود فقير لغاري، جيڪو خير محمد سائين جن جو طالب هو، در محمد سائين جن کي سائين صفي الله نوشهره وارن وٽ وٺي آيا ۽ کائن طلب حاصل ڪئي. ننڍپڻ ۽ ظاهري زماني جي حالتن سبب، مرشد پاڪ جي ٻڌايل سبق کي مڪمل ياد نه ڪري سگهيا. بهرحال مرشد پاڪ جو امر هو ان نيٺ اثر ڪيو. پاڻ زماني جي ڳالهين کي ڇڏي ذات الهي جي عشق ڏانهن متوج ٿيا. نوشهره درگاه تي پهتا. نوشهره جي گادي نشين نول گهوٽ جي حڪم مطابق موهن جو مڪان "لاڙڪاڻي پهتا، جتي سائين صفي الله جا پوٽه بنده علي سائين رهندا هئا. پاڻ بنده علي سائين جن کي نول گهوٽ سان ڪيل حال احوال ٻڌايائون. بنده علي سائين جن ساڳيو اسم جيڪو صفي الله سائين جن ٻڌايو هو. ساڳيو ئي هلائڻ جو حڪم ڏنو ۽ اهڙي طرح فقير سائين پنهنجي مرشد جي مهربانيءَ سان ذاتي ذڪر ۾ محويت حاصل ڪري حدلا حد جي منزل ماڻي بحر محمديءَ جو در لعل ٻڌيو.

مرشدن جي خدمت:

پنهنجي مرشد بنده علي سائين جن جي وصال کانپوءِ انهن جي ٻن شهزادن ۱- دامن علي سائين ۽ اعجاز علي سائين جن کي درگاه خوش خير محمد فقير يعني پنهنجي ڳوٺ وٺي آيا ۽ انهن جي مستقل رهائش جو بندوبست به پاڻ وٽ ڪيائون ۽ انهن جي خدمت پنهنجي زندگيءَ جو مقصد بنايو. پاڻ پيدل مٿي ڪٿي ٻن ميلن جي مفاصلي فقير علي نواز جي ڳوٺ مان پاڻي پري مرشدن جي خدمت ۾ پيش ڪندا هئا. انهن جي اولاد مان مسرت عباس شاه عرف شاه ڪريم ۽ اعجاز علي

سائين اڄ به درگاه خوش خير محمد فقير صوفي تي
رهندڙ آھن ۽ دعائن سان درگاه وارن کي شاد آباد ۽ فيضياب
ڪندڙ آھن. ۽ اڳتي لاءِ به انهن مالڪن کي ڀارت آھي، آمين.
ثمر آمين.

اهم شخصيتن سان ملاقات:

فقير سائين جن جي ملاقات عين الھي محبت جي مستيءَ
جي عالم ۾ ھز ھائينس مير علي مراد خان موجوده سان ٿي.
مير علي ڏنو خان ٽالپر ڪوٽ ڏجي. عبدالستار سائين جھوڪ
ڏٺي، عبیداللہ دراني صاحب پشاور، ڊاڪٽر تنوير عباسي.
ڊاڪٽر محمد ابراهيم جويو صاحب، درگاه جھوڪ شريف
جو گادي نشين سائين وارث شاھ، سيد رحيم شاھ ڳوٺ
آرائين ضلع سکر، فقير غلام سرور پناڻ ڳوٺ آرائين. ڪريم
ڏنو مگھار، بيگ محمد فقير چچڙو، مطلوب شاھ شهيدن جو
ٿلهو لڳ ڪوٽ مير محمد، محبت علي شاھ، مهدي شاھ.
شاھ پور جھانيا، قطب علي فقير تجل شريف، مراد علي فقير شر،
فقير عبدالحق فاروقي درگاه درازا، موجوده سخي قبول محمد،
ثناء الله فقير چانڊيو. فقير امير علي ھيساڻي نوابشاھ.

فقير سائين جن جا صحبتي:

علي محمد فقير ٽالپر، قاضي غلام حسين عرف بابا بئل،
يار محمد قاضي، معشوق علي ڪوکر، غلام محمد قاضي، نظر
علي فقير قل، غلام محمد "عرشي" سومرو پريا وارو، لعل
محمد شاھ (پوڳڙي) زوار عرض محمد سهاڳ (همراز)، نزوار
علي فقير خاصخيلي.

هم عصر صوفي شاعر فقير درويش ۽ صحبتي:

ھز ھائينيس مير علي نواز خان، مخدوم طالب الموليٰ،
سيد پيرل شاھ ۽ علي شاھ سھڪجي انور علي شاھ گھوٽڪي،

ولایت شاہ، ہبناہ سچل فقیر کوری پیر گوٹ، فولاد علی فقیر شر، صوفی علی محمد فقیر ٹالپر، نصیر علی فقیر جلالاٹی، علی گل فقیر جلالاٹی، مینگھو فقیر شر، بدیل فقیر شر مینگھو فقیر شر، آچر فقیر عرف نظام فیر ساکاٹی، فتح علی فقیر عرف ظفر علی فقیر ہیسباٹی، فقیر علی نواز ہیسباٹی، سچل فقیر لاڑک کاهی، عنایت علی فقیر نوناری عیداللہ درانی صاحب پشاور، رئیس خدا بخش خان جسکاٹی، آخوند صاحب غلام الرسول خیرپوری، نظر علی فقیر قل، فقیر لعل بخش خاصخیلی ٹالپر وڈا، فقیر محمد خاصخیلی ٹالپر وڈا، فقیر غلام حسین کوری پیر گوٹ، محمد علی شاہ مگھرجی وارا، موجودہ محمد علی شاہ عرف شہنشاہ کنگری وارا، غمدل فقیر رتودیرو وارا، میر محمد فقیر ٹالپر، مطلوب شاہ دوست محمد فقیر ٹالپر، غلام حیدر فقیر ٹالپر، امید علی فقیر ٹالپر، غلام محمد فقیر ٹالپر، الہ بخش فقیر ٹالپر، سائین عبدالستار سوم جھوک شریف زوار غلام قاسم خان جسکاٹی بشیر احمد ڈھراج محبت دیرو جتوئی، پیارو ساکاٹی، فقیر محمد ساکاٹی نزد ٹالپر وڈا، محمد علی عرف گدا حسین قاضی ٹالپر وڈا، محترم استاد عطا محمد حامی صاحب، عدل فقیر گوٹ انب فقیر مگھار۔

فقیر سائین جا معروف طالب:

فقیر محمد خاصخیلی گوٹ جسکاٹی، زوار محمد ہاشم خاصخیلی محرابپوری، استاد رسول بخش شیخ محرابپوری، پلھوان فقیر چاندیو، صادق فقیر چاندیو، بالو فقیر چاندیو ساکن خیرپور ناٹن شاہ، رئیس پنہل خان جسکاٹی، محمد بچل فقیر جسکاٹی، واحد بخش خاصخیلی، نروار علی فقیر خاصخیلی ساکن جسکاٹی، کیوڑو فقیر کوکر فیضگنج، قاضی غلام حسین (عرف بابا

بنل، ساڪن ٽالپر وڏا، يار محمد فقير قاضي، غلام محمد فقير قاضي، محمد عرس عرف نبي بخش قاضي، زوار عرض محمد سهاڳ، فقير امير حسين ٽالپر، مير خان فقير ٽالپر، مدد علي ٽالپر، رمز علي ڦل، سهراب علي فقير، قلندر بخش فقير خاصخيلي، اله بخش فقير ٿانوري، فقير احمد علي ڀريا روڊ، نياز محمد سومرو محبت ديرو، مهتاب علي نزد محبت ديرو، نشان علي فقير گاڏهي مهوال فقير ساڪاڻي نزد ٽالپر وڏا، سعيد خان ساڪاڻي نزد محرابپور، گفتار علي فقير خاصخيلي، زوار قادر بخش خاصخيلي، گل حسن خاصخيلي، زوار علي بخش خاصخيلي، رانجهن فقير خاصخيلي، غلام محمد فقير خاصخيلي، نياز حسين عرف جمن خاصخيلي، يار محمد فقير خاصخيلي، پيرل فقير ٻانڀڻ ڳوٺ چيڙ ٻانڀڻ، مومن فقير شر بلوچ نزد سيال آباد، صادق فقير چانڊيو، گولاڙجي (يلدين) عنايت فقير چانڊيو، محمد ابراهيم محرابپور، استاد جان محمد چاچڙ محرابپور، منظور علي ٿانوري نزد محبت ديرو، قاضي عبدالنقي (ٽالپر وڏا)، جائي جمال هيسباڻي فقير.

فقير سائين جي شخصيت:

فقير سائين جن قداور جسم وارا ۽ رعبدار مگر سهڻي شڪل شهايت جا مالڪ هئا. ڪوبه ماڻهو سندن اکين ۾ اڪيون وجهي ڏسي نه سگهندو هو. سندن رعب تاب کان ڏسندڙ جون اڪيون يڪدم جهڪي وينديون هيون. سندن اڪيون وڏيون، ذڪر فڪر بندگي ۾ اوجاڳن ۽ معنوي محويت جي مستيءَ سبب هميشه گهريون گلابي رهنديون هيون. سندن گول چهره مبارڪ نوراني نور سان هر دم ڀرپور رهندو هو. سندن ڏاڙهي مبارڪ گهاٽي سفيد ۽ شهير وڏا هوندا هئا.

پوشاڪ ۾ سفيد رنگ جي شلوار ۽ سفيد ويڪرو پهريائڻ پائڻ پسند ڪندا هئا. مٿي تي اڪثر گيڙو دستار پڌندا هئا.

جنهن کي هيٺ طرو به ڇڏيندا هئا. گيڙو قسم جو يا سفيد رنگ جو وڏو رومال يا دوشالو ساڻ ضرور کڻندا هئا. پنڌ يا سواريءَ تي سفر ڪرڻ وقت چيلهه سان قمر بند ٻڌندا هئا، پيرن ۾ بخمل جي جتي يا ڳاڙهو سليپر بوٽ پائيندا هئا. اڪثر سائي رنگ جي چادر ويڙهيندا هئا. ڪڏهن دستار جي بجاءِ گيڙو ٽوپ به پائيندا هئا جيڪو سندن ڪنن مٿا به آيل هوندو هو. هر دم، دم اسر سان رهندا هئا. تسبيح جام پڙهندا هئا. نماز جا پابند هئا، هميشه باوضو رهندا هئا. هٿ ۾ فقراهي ڏنڊو يا سنهين عصا رکندا هئا. ”محبوب پاڪ“ سندن تڪيه ڪلام هوندو هو. هر هڪ ملڻ واري سان بيحد محبت نياز نورٿ ۽ احترام سان ملندا هئا پوءِ ملڻ وارو چاهي ننڍو ٻار هجي يا وڏو، پڙهيل هجي يا اڻ پڙهيل هجي، واقف هجي يا غير واقف، پنهنجن مرشدن جو بيحد احترام ڪندا هئا، پاڻ طالب تمام گهٽ ڪندا هئا. تمام گهڻي اسرار تي جيڪڏهن طالب ڪندا به هئا ته کين چوندا هئا بابا اوهان بنده علي سائين جن جا طالب آهيو. فقير سائين جن بي انت سخي مرد حلیم ۽ بردبار هئا. ليڪن پنهنجي ذاتي عشق ۾ بيحد بهادر، مست ۽ مستحڪم هئا، پاڻ کي مولا علي پاڪ ۽ قلندر لعل شهباز جي سپاهين جا سپاهي سڏائيندا هئا ۽ سندن طالبن جا طالب سڏائيندا هئا.

فقير سائين جن جي بوقعه پوشي:

اربع ڏينهن، ۱۴ - جمادي الاول ۱۳۹۷ هجري بمطابق ۴ - مئي ۱۹۷۷ع. فقير سائين جن تقريباً ۹۰ ورهيه جي ڄمار ۾ هن فاني دنيا مان لاڏاڻو ڪيو.

اوچتو ئي فقير سائين جن کي جنگه ۾ درد پيدا ٿيو. سور ايترو ته هيو جو چڻ ته آسمان ٽٽل آهي پر پوءِ به هڪ دم به ذڪر الهي کان غافل نه ٿيا. عشق جي محويت جي عالم ۾

فقير سائين در محمد (دوهم) هيسباڻي جو خانداني سلسلو هيٺ ڏجي ٿو.

حاجي خوش محمد فقير صوفي (اول)

ملنگ بادشاهه

مست درمحمد فقير اول

فقير خير محمد (دوهر)

فقير حب علي

فقير ملنگ علي

فقير عبدالله

فقير گلشن علي

فقير درمحمد (دوهر)

فقير لعل خان

فقير نياز علي

فقير نihal خان

فقير

فقير

فقير

فقير

فقير

فقير

فقير

فرحان

رضوان

راشد علي

فياض علي

بلال خان

فقير رونق علي

فقير منصف علي

فقير درس علي

فقير احسان علي

فقير انصاف علي

فقير

فقير

فقير

فقير

فقير

فقير

فقير

فقير

فقير

فقير

فقير

فقير

فقير

فقير

فقير

فقير

فقير

فقير

فقير

حيدر علي

عجيب

مشتوق

پرواز

عاشق حسين

فاكر حسين

فرحان

حبيب الرحمن

رحمن علي

رحمن

سيف الرحمن

آصف علي

عارف علي

عارف علي

عارف علي

جڏهن ڊاڪٽرن سندن چنگهه ڪڍي ڇڏي تاهم به کين ان ڳالهه جي ڪابه خبر نه رهي. هڪ ڏينهن پاڻ پنهنجن طالبن کي چيائون ته جڏهن چوڏهين تاريخ ٿئي ته ٻڌائجو، طالبن کان ته ڳالهه وسري وئي هڪ رات اچانڪ پاڻ فرمايائون ته محبوب پاڪ اڃ چوڏهين تاريخ آهي ۽ اسان جي دارلبقا روانگي ٿيندي، جڏهن طالبن کي ياد آيو ته برابر ان رات چوڏهين تاريخ هئي پاڻ هي جهان ڇڏي ملڪ بقا ڏانهن روانا ٿيا.

فقير سائين جن جو اولاد:

فقير سائين جن کي هڪ فرزند آهي جنهنجو نالو فقير خير محمد (سوم) آهي ۽ جيڪي موجوده سجاده نشين ۽ هيسباڻي قوم جا سردار آهن فقير خير محمد (سوم) به پنهنجي والد بزرگوار فقير درمحمد دوئم (درلعل) وانگر شعر و شاعري به ڪئي آهي موجوده سجاده نشين فقير خير محمد سوم کي پنج فرزند آهن. ۱- فقير درس علي، ۲- فقير احسان علي، ۳- فقير انصاف علي، ۴- فقير منصف علي، ۵- فقير رونق علي. جن جو پڻ شعر و شاعري سان تمام گهڻو لڳاءُ آهي. فقير درس علي کي به پنج فرزند آهن. ۱- فقير ذاڪر حسين، ۲- فقير عاشق حسين، ۳- فقير معشوق حسين، ۴- فقير پرويز حسين، ۵- فقير عجب حسين.

فقير احسان علي کي ٽي فرزند آهن. ۱- فقير رحمان علي، ۲- فقير حبيب الرحمن، ۳- فقير سيف الرحمن. فقير انصاف علي کي به فرزند آهن، ۱- فقير عارف علي، ۲- فقير اصف علي.

موجوده سجاده نشين فقير خير محمد سوم جي شاعري جون چند سٽون پڙهندڙن جي خدمت ۾ پيش ڪجن ٿيون، جن شاعري ۾ پنهنجو تخلص ”هيسباڻي“ چيو آهي،

مطلع: آيا عجيب اسان جي اڱڻ احسان ٿيا،
پسي حسن حبيب هرئي حيران ٿيا،

۱۔ دل گهريو دلدار اڱڻ اڃ آيو آ،
محبت ۾ مشتاق مرئي مستان ٿيا،

۲۔ سرس ڪري سينگار صنم آيو صورت جو،
ڪاتب قلم قضا جا چڏي قربان ٿيا،

۳۔ ساقيءَ سک سان سڏي سوائي سرڪي ڏني
پلڪ اندر ڀر پياسن جا پشمان ٿيا،

۴۔ هيسباڻي صد بار صدق تنهن ساجن تان،
عاشق جنهنجا عرش و برين انسان ٿيا.

هم عصر شاعرن جو فقير جي شاعري تي اٿو:

فقير سائين جن گهڻو ڪري بيدل سائين ۽ سچل سائين
جن جي شاعري پڙهندا ۽ ٻڌندا هئا. تنهن کان پوءِ بيدل فقير،
خوش خير محمد فقير، چتو فقير سانگي، پهلوان فقير ۽ عثمان
سانگي جي گهڻي شاعري راڳ ويراڳ جي صورت ۾ ٻڌندا هئا،
تنهن هوندي بيدل گهڻو ٻڌندا هئا. فقير سائين جن ڪڏهن
ڪڏهن پنهنجي سموري فقرا ۾ شعر جي ڪا ”طرح“ ڏيندا هئا
جنهن تي سڀ فقير شعر ڪلام ناهيندا هئا. ظفر علي فقير
کان هڪ مليل طرح هئي:

”عشق جي ميدان ۾ لٽڪيل سريون ڌڙ ڌار ڏس.“
انهيءَ طرح تي درمحمد سائين جن جي شعر جو مطلع آهي:
تيا مري جيئرا وري، ساڳي سري سردار ڏس،
فقير ظفر علي:

عید کن عاشق ڏسي، محبوب مل میدان ۾،
فقير درمحمد:

منهن ميثاقي چو چپيو، گذريون صديون ارمان ۾،

ظفر علي فقير:

فيضگنج خوش خير محمد جي فقر اظهر ڪيو،

درمحمد فقير:

الفقر فخري امر صادر سيد سرور ڪيو.

فقير سائين جي شاعري:

فقير سائين جن جي شاعري گهڻو ٿو سنڌي، سرائڪي ۽ فارسي ٻولين ۾ حمد، نعت، مدح، منقبت، دوهڙن، رباعين ۽ ڪلامن تي مشتمل آهي. فقير سائين جن جي ڪلام ۾ الهي عشق، پنجن پاڪن جو عشق ۽ پنهنجي مرشد پاڪ جي محبت حد کان وڌيڪ ڀريل آهي. ان کان علاوه محبوب حقيقيءَ جي حسن جي تعريف، ناصحانه نقطن ۽ تشيل سان سندن ڪلام ڀرپور آهي. شعر ۾ فارسي ٻوليءَ جا لفظ تمام گهڻا استعمال ٿيل آهن. سندن شعر بحر وزن قافيه رديف سان سهڻو سينگاريل آهي. فقير سائين جن جو ڪلام ڀر معنيٰ ۽ ايترو اونهو چيل آهي جو عام سطحي ذهن رکندڙ کي گهٽ سمجهه ۾ ايندو. سندس شعر صوفيانه فلسفي ۾ سهڻي نموني رڳيل آهي ۽ ان ۾ قرآني آيتون پڻ حوالي طور ڏنل آهن فقير سائين جن جو شعر اڪثر سيني صنفن جو مجموعو آهي ۽ گهڻا شعر ذوقافيه آهن. سندن ڪجهه شعر اهڙا آهن جن جي پڙهڻ سان چپ چپن سان نه ملن ۽ ڪجهه اهڙا شعر آهن جيڪي بغير نقط جي آهن ۽ ڪي ڪلام سوال جواب ۾ پڻ آهن. فقير سائين ڪلامن ۾ پنهنجو تخلص، درمحمد، دردان، درلعل، درناز ۽ در استعمال ڪيو آهي. مطلب ته سائين جن جو ڪلام تشيل، تجنيس، تشبيهن جو ڀنڀار آهي. جيڪو به هن شاعري جو دل جي حضور سان مطالعو ڪندو، ته انشاءالله سير سلوڪيت جي اعليٰ عرفان کي پهچندو. آمين ثم آمين.

شعر - فقير معشوق علي ڪوڪر جو ڇيل

فقير در محمد در لعل جي وصال جي موقعي تي جن فقيرن وصال
نام پڙهيا اهي هن ريت آهن:

وصال نامه:

مطلع: اڄ اسان جي اڱڻ تان در لعل محمد ويا لڏي،
گڏ گذاري راتڙيون، وڇڙيا پرين ويلي وڏي.

۱- ڪل ته وڃ جي ڪانه پيئي سنڀريا سفر ساجن مٿي،
من اندر ماتم ڏئي، چوري چپر ويڙا چڏي.

۲- مونجه ڏئي من ۾ ويا، موٽي ملڻ تن جو محال،
شل وصل واڳان ورائي، من منهن اوڏا اڏي.

۳- ڪير ڏئي خاصي خبر، ويندڙ پرين ورنڊا ڪڏهن،
هڪ گهڙي سو سال ڄڻ، گذريا غمن ۾ ويا گڏي.

۴- ديس کان پرديس ٿي، ويٺا وڻي وارث وجهي،
ماڳ تي موٽي ملن، شل طلبگارن جي ننڍي.

۵- من موهيندڙ ڳالهه مرشد جي مٿي معشوق علي،
سا ورونهن وسري نٿي، جا ڪئي سخي سائل سڏي.

صوفي علي محمد فقير ٽالپر جو ڇيل

وصال نامو

مطلع: سائين درمحمد وٽين دلدار پري،
اکڙيون روز روئن ڳالهيون ياد ڪري،

۱- توکي روز ازل کان هو عشق حقي،
لڳي مرض انهيءَ کي ڪانه ڦڪي،
ڏسي نبض تنهنجي ويا حڪيم ڏکي،
اندر آتش جو پيو آراهه پري.

۲- آئين سانگ ڪرڻ، پرديسي پکي،
ڳجهي رمز واري مٺا مام رکي،
ماڻهي موج منصوري سردار سخي،
هٿون حيدر جي پيٽي جام پري.

۳- پنهنجا واعدا ڪين وساريا تو،
هر فوج فقر سان پاريا تو،
ڏاڍا بيرنگي رنگ ڏيکاريا تو،
ڪيئي پنڌڙا پشاور ذوق ذري.

۴- ڇڏي وطن پرين پرديس وڃڻ،
زاربون زور ڪيم نه ڪا منٿ مڃڻ،
شهر ٽالپرن مان پيو پڃڻ،
دل ڳڻتين ۾ ٿي روز ڳري.

۵۔ تنهنجي صورت ڏٺي سڻا سال ٿيا،
هيٺا حيرت ۾ منهنجا حال ٿيا،
لهي لڙڪ اکين مان لال ٿيا،
وري ڪڏهن وصال جو واءُ وري.

۶۔ چوڏهين جمادي الاول اربعه رات چوان،
ٿيو ملڪ بقا تي روح روان،
سانڊيم سور تنهنجا سڀ سيني سنوان،
لکيو قلم قضا جو ڪين ٿري.

۷۔ دلڙي روز سڄڻ توکي ساري ٿي،
علي محمد ڪين وساري ٿي،
تنهنجي محب جدائي ماري ٿي،
نه ٿي توريءَ ساعت ساهه سري.

شعر نمبر ۱

مطلع: اڄ ٿي ڏيئي جي لائ مان ويو پيتر گهر جي ڇت منجهان.
پروان جان قربان ڪل انسان ٿيا عبرت منجهان.

۱- شهباز جي پرواز کان ممتاز اعجاز علي،
خلق الادم ساڳي صورت مالڪ مليو مورت منجهان.

۲- عاشق حسن آهو چشم ابرو اشاره سان ڪٺا،
دل محو ٿي هڪ درد ۾ حيران دم حيرت منجهان.

۳- خود خيال سان هم خيال ٿي خمار ۾ خوشدل مليو،
ناظر هرڙي منظور ٿيا مخمور جي محبت منجهان.

۴- هڪ موج اندر اوج ٿيو فوج حسن ۾ حيدرِي،
دردان جهلي دامن علي بزمِ بره برکت منجهان.

شعر نمبر ۲

مطلع: اڃ عيد ڪن عاشق ڏسي معشوق مل کولي نقاب،
عشق و حسن همدم رهن دوئيءَ جا ڊهن هر جا حجاب.

۱- ابروءَ ڪمان بنسمل ڪيا ڪٽڙا نيئن جي نوڪ ناب،
مانجهي مري جيڙا ٿيا جلوه حسن ڪٽڙا ڪباب.

۲- آندا زلف زندان ۾ شوق حسن شائق شتاب،
دم محو ٿيا ديدن اندر آيو نه جسماني عذاب.

۳- حاصل ٿيو حج حسن جو وسري ويا جرم و ثواب،
از خود عاشق کي اوچتو خود خيال پياريو عشق آب.

۴- بيخود خوديءَ ۾ خود محو وصل وهجر جو ويو حساب،
خمار دل مخمور ڪيو بن پنگ چرس عمل و شراب.

۵- هر لهر اندر موج ماڻي بحر سان ٿيو هڪ حباب،
مطلوب طالب ۾ مليو سودو سرن جو پيڙو ساب.

۶- طالب مولا بر تخت دل برحق سڃاتو هو تراب،
فرمان جي اعتبار سان لشڪر فقر ٿيو فيض ياب.

۷- 'دُر محمد' سان ملي خوشدل رهيو ماڻي خطاب،
بنده علي اعجاز سان ٿيو نينهن جو ناظم نواب.

کلام نمبر ۳

مطلع: اچ خیال دڻو هڪ خواب میان، تعبیر ڪندا تارڪ سائڪ

۱۔ ويجهي وارث دڻو ڏورون، سوال سڏو نه جواب میان.

۲۔ خواب مهتاب جو تاب پساو، جاڳيو شوق شتاب میان.

۳۔ دود دکايو درد دل ۾، اکين آندو آب میان.

۴۔ حسن شهباز شڪار بڻايو، هر هڪ عشق عقاب میان.

۵۔ 'دُر محمد' مڙهيل من ۾، دڻو خیال خطاب میان.

ڪلام نمبر ۴

مطلع: اچين وڃين ٿو مڇيءَ جان، تون آب کي چو نا لکين،
ذائقه کان بيخبر ٿئين، چاش پيو توڙي چڪين.

۱- وفي انفسڪم مام ڄاڻج، خود پيهي آيو پڪين،
فاذڪروني رمز پرجهي، پنج بهڳڻ سان پڪين.

۲- بره جون بويون نه ورتئي، پيو عطر و عنبر مڪين،
ڪر فنا لا سان جسم کي، ڏس اسم دل جي اڪئين.

۳- آتش خليلي باغ باقي، چو ڌرين ڪوڙئين ڏکين،
غير ساڙي عشق ناراً ۾ وهارج ور ڪڪين.

۴- مولا علي سان عشق رک، هر راز جي ڪل جي رکين،
بنده علي کان 'در محمد' هي سبق سکيا لکين.

آمين ثم آمين.

ڪلام نمبر ۵

مناجات درگاه شهنشاه لعل شهباز قلندر پاڪ

مطلع:

اچي ڄامي حسيني ٿي، قلندر لعل لاثاني،
 نياھيو نينھن نازڪ خود، ننگ ڪريو نگهباني.

۱۔

پسايو پاڪ رخ پنھنجو، ڪيو مالڪ مھرباني،
 ملي دائر دلي درس، ٿئي يڪ نظر نوراني.

۲۔

امالڪ عشق ناراً ۾، جلايو مرض جسماني،
 رھن روشن قلب طالب پسن پيا راز روحاني.

۳۔

ملي مورت بهر صورت، سڃاڻي سکر سلطاني،
 محو موجودگيءَ ۾ دم، مچائن شغل شاهاني.

۴۔

ھجي آباد ھرھڪ دل، وسايو برھ باراني،
 ماڻھن موجان فقر فوجان، ملھائي مام من راني.

۵۔

دليون در لعل ۾ رمل، رھي دل مست مستاني،
 رلايو خود رضا رھبر، ھلايو راھ زنداني.

آمين ٿم آمين.

کلام نمبر ۶

مطلع: احوال دل صورت سلیو، دم خیال مورت ۾ ملیو،
محبت ملڪ معنی ملیو، همحال مورت ۾ ملیو.

۱- بيمثل عشق مثال ٿيو، معشوق ساڻ وصال ٿيو،
عاشق فراقی فال ٿيو، احوال مورت ۾ ملیو.

۲- بيحال خیال بحال گم، ممکن نهال محال گم،
ماضي قبل درحال گم، هر حال مورت ۾ ملیو.

۳- گفتار در دیدار گم، رفتار در دلدار گم،
بي سراندر سردار گم، اقبال مورت ۾ ملیو.

۴- عاقل ڪڏهن دیوان رهيو، انگر ڪڏهن پروان رهيو،
خندان ڪڏهن گریان رهيو، رومال مورت ۾ ملیو.

۵- دلدار ڪر دي دلجوئي، محبوب میثاقي توئي،
در بحر وحدت گم دوئي، در لعل مورت ۾ ملیو.

کلام نمبر ۷

مطلع:

احد خود احمد سڌائي سر عيان ڪيو منجه عرب،
طالب و مطلوب جو مطلب سڀڪاريو منجه طلب.

۱۔

و ابتغو صادر وسيله من عرف مصدر منجهان،
مقصد باطن سڃاڻڻ، لاءِ ظاهر ٿيو سبب.

۲۔

محمدي صورت جي معنيٰ، سان مليو مرشد علي،
حب علي روشن ڪيو، حبدار قنبر جو قلب.

۳۔

قلب مومن عرش الله، منجه ملهيو معراج دل،
دوئي اندر درس وحدت باهر ڏسيو آمر ادب.

۴۔

’ڌر محمد‘ دمبدر دل عشق ۾ معشوق سان،
سر صفي الله ساڳي آ عاشق جنهن جو لقب.

ڪلام نمبر ۸

مطلع:

احد احمد صورت ساڳي علي الله رب آهي،
سڃاڻڻ محض معنيٰ ٿئي، جدا نالو لقب آهي.

۱۔

علي الله هر هڪ جو هندو مسلم مومن ڪافر،
رسائي رزق هر ٽئين کي، جتان جنهن جي طلب آهي.

۲۔

صورت انسان ۾ آهن، سڀئي مخلوق جون جنسان،
نرالن نسبتن اندر، نرالو ٿيو نسب آهي.

۳۔

صورت محمد صحيح سمجهي، علي الله ثابت ڪيو.
طلب مطلوب ۾ طالب، سڃاڻڻ جو سبب آهي.

۴۔

بنا حب پاڪ پڄڻن جي، روهي رتبہ نہ حاصل ٿئي،
سڱ در در محمد جو، مليو منصب عجب آهي.

شعر نمبر ۹

در مڪان موهن لاڙڪاڻه

مطلع: اديبِ عشق کان پيو سک، تنهن کان پوءِ عاقل ٿيڻ،
اگر العقل نوراً في القلب، سمجهين ته قابل ٿيڻ.

۱- علي حيدر جي بيعت ڪر، بقا باالله پنج بي سر،
اڪين الله ڏس اظهر، ملنگ تون منهن مقابل ٿيڻ.

۲- امرمن عرف جو ڄاڻج، عقيدو پاڻ تي آڻج،
موجان معنيٰ منجهڻي ماڻج، سمنڊ صورت سڃاڻل ٿيڻ.

۳- محو مرشد به هر طالب، غازي همگام با غالب،
اڏيا عرشين ڪيري قالب، ائين ڪر تان ته ڪامل ٿيڻ.

۴- مليا دم اسم ذاتيءَ ۾، جليا جيئڻ پتنگ جهاتيءَ ۾،
مماتي گم حياتيءَ ۾، موتو ڏي جان تون مائل ٿيڻ.

۵- عجب اعجاز جون عينان، عشاقن لاءِ آئينان،
نباهن ناز سان نينان، نگاهن ۾ نوازيل ٿيڻ.

۶- صورت مورت ٿيا هڪ ٻيئي، ملهايون هڪ حدان ٿيئي،
فراقي ڏوئي پڌر پيئي، وصل وحدت ۾ واصل ٿيڻ.

۷- ملهيا معراج جسماني، کلي پيا راز روحاني،
شائق هر شب قدرداني، شهنش ساڻ شامل ٿيڻ.

- ۸۔ پیوند منصور پاران ۾، وڻيل هج وره وارن ۾،
عاشق العشق ناراً ۾، تون باغائي بنايل ٿئين.
- ۹۔ دنيا عقيبي کي تو چڏيو، طالب مولِي تو سان گڏيو.
ديدن ۾ دل محل اڏيو، حسن محفل ۾ داخل ٿئين.
- ۱۰۔ موهن ميلا مچائين ٿو، رندانه رنگ رچائين ٿو.
نسنگ صوفي نچائين ٿو، شغل هرهڪ ۾ شاغل ٿئين.
- ۱۱۔ دُرل دامن علي اندر، سچاتو صفي الله سرور،
پيارو جنهن قدح ڪوثر، سخي ساقيءَ جو سائل ٿئين.

آمين ثم آمين.

کلام نمبر ۱۰

مطلع: ازل تنهنجو ابد تنهنجو، تنهنجو انجام تنهنجو آغاز.

۱- تنهنجي فهم سان توکي ڄاڻم، دم قدم سان اسم ڄاڻم،
رنگ و پيرنگ تون رنگساز.

۲- دل ويراڳي وحدت واڳي، علي قلندر صورت ساڳي،
ملڪ معنيٰ جو بي انداز.

۳- عشق عاشق معشوق هڪوئي، عرش فرش تي ساجن سوئي،
ناز ماڻهو دل دلساز.

۴- کنت کنڙا مخفي کليو، عشق سڃاتو حسن جو حليو،
محبت ڪيو ظاهر ممتاز.

۵- ڏٺو 'در محمد' آ جا ڪون، دل ماڻهي موجودگي تاڪون،
حسن هادي همدم همراز.

کلام نمبر ۱۱

مطلع: از خود آغاز ملیو، انجام عشق ۱۱
معراج دل مله‌ایو، الهام عشق ۱۱

۱- چشمان سچّ پسیون، تیون روح جون رسیون،
وارث دلیون و سیون، احکام عشق ۱۱

۲- لشکر حسن کمر بند، کیا نامور نظر بند.
تیا قتل عام هر چند، پیا دام عشق ۱۱

۳- بزم عشاق باقی، معشوق سان ملاقی،
درس ملایو ساقی، پر جام عشق ۱۱

۴- آقا عرض اگهایو، لازم ملازم لایو.
ملزوم فیض پایو، الزام عشق ۱۱

۵- دامن علی سان دل بند، پیوند 'در محمد'
بخشش بحال بیحد، انعام عشق ۱۱

شعر نمبر ۱۲

- مطلع: اسرار ٿيو يار جو اظهار صحن ۾،
 ٿيا حر خدا حسين تان صد بار صحن ۾.
- ۱- انوار احديت جو جهلڪار صحن ۾،
 پروان عبديت جو پڙڪار صحن ۾.
- ۲- قربان عشق حسن تان حصيدار صحن ۾،
 من عرف مرد بنيو حقدار صحن ۾.
- ۳- هر محل مان هڪ مهل مليو يار صحن ۾،
 گفتار سان رفتار ۾ ديدار صحن ۾.
- ۴- کلي غنچ دهن بنيو گلزار صحن ۾،
 زلف مار ڏنگيا بلبل ٿيا مار صحن ۾.
- ۵- ڌڪ بيني دونالي جو ڌڪار صحن ۾،
 شهداءِ شائقن جو ڦٽڪار صحن ۾.
- ۶- جزوات ڪيو ڪُل مان سينگار صحن ۾،
 هر هڪ ماڻهو علحده معيار صحن ۾.
- ۷- بازار بره جو هر واپار صحن ۾،
 نشو نينهن ماڻن ناظم نروار صحن ۾.
- ۸- هر هار لهي جيت پايو هار صحن ۾،
 اعجاز سان همراز در درڪار صحن ۾.

کلام نمبر ۱۳

مطلع: اسان انت نه پنهنجو پاڻون ٿا، خود خيال روح ريجهايون ٿا.

۱- شائق حسن شاه مردان آهيون، مليل مثل شمع پروان آهيون،
ڪڏهن صورت عشق عيان آهيون، ڪڏهن مورت مخفي ملايون ٿا.

۲- مجبوري خود مختياريءَ ۾، اختياري بي اختياريءَ ۾،
اعتبار اسب هسواريءَ ۾، حڪم حيدر هيٺ هلايون ٿا.

۳- سر گهر گهوريا سي گام ڪڍي، مٿو مري جياسي هام هڻي،
وصل وحدت ۾ وريام بڻي، دل فراق دوئيءَ سان لايون ٿا.

۴- مطلوب طالب ٿي طلب تائيون، اسرار عدم اظهار آڻيون،
خود وجود اندر موجود ماڻيون، مقصود معراج ملهائون ٿا.

۵- هر صورت سان روحي رمز رلي، دل لعل محمد منجه ملي،
ڪڏهن 'ذر محمد' ڪڏهن دامن علي، ڪڏهن صفي الله سڏايون ٿا.

آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۱۴

مطلع: اسان تي عين شفقت ٿي، سخي سردار سرور کان،
رسي وڻي روشني دل ۾، مٺي ماهِ منور کان.

۱- قرون مخمور مستانه، جاڳي پيا شوق شاهانه،
پياريا يار پٺمانه، لبالب حوض ڪوثر کان.

۲- وظائف جي نه درڪاري، لطائف نينهن نرواري،
دلي اذڪار ٿيا جاري، کُليو هر راز اندر کان.

۳- رهون مذهب نه ملت سان، نڪو شيخي ڪرامت سان،
گذاريون پيا وصال سان، ناهيون دم دور دلبر کان.

۴- ازل کان پاڪ پنجن ٿيا، نه 'در محمد' بنيا مٺ پيا،
وڃي تحت الثري ۾ پيا، ڦريل جي شاه حيدر کان.

آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۱۵

مطلع: افسوس ڀرين ڪي نه پهتم، ويا وطن تياري ڪيون،
نياپا هواڀئين نينهن جا، ڪله ڪانگ جي لاتيون ليون،

۱۔ بنده علي جن جي بره، زنده ڪيون مرده دليون،
مقبول حق ڳالهيون مڙئي، ظاهر زبان جيئن پئي چيون.

۲۔ دم دم ڏسن موجود هر، طالب سنديون دل جون اڪيون،
مطلوب جون موجان ملن، ٿيون طلب ۾ نت نت نيون.

۳۔ سرساه ڪن عاشق فدا، محبوب جا ماڻا پسيون،
محبت سندي ميدان ۾، جن عشق جون گويون ڪيون.

۴۔ دم ظاهر و باطن عشاقن، عشق جون هاماڻ هيون،
آزاد ڪثرت کان رهي. وحدت اندر دليون ويون.

۵۔ دل ۾ رهيو محبوب دل، هر وقت دلداريون ڏيون،
اي در محمد پاڪ سان پيوست ٿي دليون پيون.

ڪلام نمبر ۱۶

مطلع: اکين ڪتا اقرار، ابروءَ جي اغماز سان.

۱۔ مالڪ مخفي پاڻ پساو، نين لڳا نروار، مليو ناز نياز سان.

۲۔ شغل حسن شهباز ۾ شاغل، عشق مرغ اظهار، پيوند هر پرواز سان.

۳۔ طرح طرح جا سير پس پيا، سوار اسب اعتبار، رنگ رنگ ۾ رنگساز سان.

۴۔ مرشد ڪل معيار ملهائيا، دل ماڻيا ديدار، اهميت امتياز سان.

۵۔ ”دُر محمد“ لعل بتايو، دليل جي هسوار، اچي امر اعجاز سان.

ڪلام نمبر ۱۷

مطلع: اڪيون عجب جن پاڻ ۾، خود پاڻ کي پسيو اچي،
دل ۾ ملهيو درسن جڏهن، رنگ روحيٽ رسيو اچي.

۱- دمساز مليو دويدو، قرب و بعد رد روبرو،
ملي محويت هر موبو بادل بره برسيو اچي.

۲- عشاق عدم وجود ٿيو، محبوب ۾ موجود ٿيو،
ڪل معنوي مقصود ٿيو، صورت سچل سڏيو اچي.

۳- دربار وحدت ۾ وڻيو، ڳڻ عشق سان عهدو ڳڻيو،
معشوق خود عاشق بڻيو، واهڻ وري وٺيو اچي.

۴- ثابت ثنائت جي ٽيهي، نت نينهن ڪن نيٺه ٽيهي،
پريل بحر وٽ سان ويهي، تن کي ڏين تسيو اچي.

۵- بنده علي ماڻيو بقا، لئن لئن ۾ لاهوتي لقاء،
تنهن سر فنا دردان ڪا، قدمن سان گسيو اچي.

ڪلام نمبر ۱۸

مطلع: اڳيون عشق عقل ڪئي آزي، بڻي زور بره جي بازي.

۱- مڇ مجاز ۾ محو پتنگ ٿيا، ڀرت ڪئي پروازي.

۲- ڪهن ساليءَ ۾ عشق ملائي، حسن جي تابش تازي.

۳- سر تي ساقي سرڪ مٽي ٿو، گهري پين ٿا غازي.

۴- بره بلي جي عاشق آهن، هٿين حيله سازي.

۵- راه روحي ۾ خم نه ڏنگايون، ناه نشيب فرازي.

۶- حسن حقيقي عاشق موهيا، پهري پوش مجازي.

۷- 'در محمد' تي بنده علي ڪئي، بيحد بنده نوازي.

آمين ثم آمين.

کلام نمبر ۱۹

مطلع: انگ عشق جا نہ ہرگز آیا انداز ۾،
رنگ روح جا رنگارنگ، رت رنگساز ۾۔

۱۔ صورت سجاتي عاشق حسن حجاز ۾،
روشن رهي حقيقتِ معنيٰ مجاز ۾۔

۲۔ اعتبار ماثيو درسِ آخر آغاز ۾،
نروار دل نيشن ڪئي درجہ دراز ۾۔

۳۔ همراز راز کوليو، ناز و نياز ۾،
امداد عشق اعليٰ، عليٰ نواز ۾۔

۴۔ بمحويتِ محبوبيت، مجنون ممتاز ۾،
دڌڪار دريائي ليله، الٽي آواز ۾۔

۵۔ محمود محوه رهيو، از خود اياز ۾،
مصادق 'در محمد' عليٰ اعجاز ۾۔

کلام نمبر ۲۰

مطلع: انوار دو ابرو کلیو، عاشق علی حیدر ٿیو،
معراج جسمانی ملیو، داخل بدل دلبر ٿیو.

۱۔ معشوق حد معیاد ۾، عاشق رهيو امداد ۾،
آگه نہ استعداد ۾، از عشق خود اظہر ٿیو.

۲۔ غالب مچن مغلوبیت، ٿیو مالکِ محبوبیت،
طالب ماڻھي مطلوبیت، درطلب وڌ ویتر ٿیو.

۳۔ محفل محمد شبقدر، ساقی علی جامِ جبر،
معراج دل کربل اندر، حر جو مثل قنبر ٿیو.

۴۔ نظریو نفی اثبات سان، شامل پتنگ شعلات سان،
ہمذاتِ رهيو ذات سان، مخبر اندر خیر ٿیو.

۵۔ ستار عرفِ عارفین، سردار بیسر مومنین،
مہدار دُر محمدِ مبین، مختیار ہر مظهر ٿیو.

کلام نمبر ۲۱

مطلع: انور آغاز ملیو، انجام عشق ۾،
نین کئی نوازش، انعام عشق ۾.

۱۔ خوبن جا خاص خادم نازو نیاز ناظم،
الزام عام لازم، احرام عشق ۾.

۲۔ پلکار پیار پل پل، مرکز مدار هلچل،
تَر کیا تمام توصل، هک مام عشق ۾.

۳۔ لاهوت لامکانی، منزل دراز دانی،
گھر جی ٿی پهلوانی، هر گام عشق ۾.

۴۔ دامن علیء ۾ درس، ماٹن ملنگ روشن،
گل ٿل گلاب گلشن، دُر نام عشق ۾.

ڪلام نمبر ۲۲

مطلع:

اوچتو اڪيون اڙيون محبوب پيپرواه سان،
سونهن سهڻي جي ڏسي سجده ڪيم سر ساه سان.

۱-

در عجب نرگس ٿيو محبوب جون نينان ڏسي،
لب پسي مرجان لاله مست ٿيا ساراه سان.

۲-

ناز غمزه يار جا سرتي سهڻ پيڙا ضرور،
چا حجت سگهندو هلي بنجي سپاهي شاه سان.

۳-

شال منهنجو خيال غالب ٿئي اماره نفس تي،
يا علي رهبر ٿيو مونجهو نه ٿيان هن راه سان.

۴-

انتظاري دل ويچاري ٿي ڪري هڪ ڳاله لئي،
'در محمد' دم سچو دائر رهي دلخواه سان.

آمين ثم آمين.

ڪلام نمبر ۲۳

طلع: اوهان جي عشق عاشق کي گهمايو هي مڪان آهي،
نباھيو نينهن پنهنجي سان جيئن آندو اوهان آهي.

۱- نحن اقرب نيائي سان في انفسكم فڪر فائق،
بدل جو ذڪر ٻن پيڙو، لڳي دل ديد سان آهي.

۲- ڪري لڪ چپ چپو چو ٿا، سگهو ظاهر ٿيو سهڻا،
پسايو پاڪ رخ پاڻهي. عاشق دردر دوان آهي.

۳- ڪري ٿو ڪونه هت هرگز، هيڻيءَ دل سان همدردِي،
اوهان ٻن هن وسنو کان وڌ، وڻيو ويتر ويران آهي.

۴- محو دل 'دُر محمد' ٿئي، پسايو حسن هڪواري،
ملايو بره باطن ۾، اوهان اڳيان عيان آهي.

آمين ثم آمين.

کلام نمبر ۲۴

آہی من ۾ ائين ممتاز مليل،
شهباز سان جيئن پرواز مليل.

مطلع: هر ملنگ ۾ شه مردان مليو، مصداق شمع پروان مليو،
جسمڪ جسمي جو فرمان مليو، داخل دل ۾ ٿيو دمساز مليل.

۱۔ امر عشق عاشق مامور ڪيا، يڪ نظر نين منظر ڪيا،
محبت محبوبي مخمور ڪيا، نشو نيه نينهن نواز مليل.

۲۔ رفتار روهي هسوار حسن، گفتار زبان اختيار حسن،
ديدار دیدان اخبار حسن، کليو راز نیاز و ناز مليل.

۳۔ هر وجود اندر موجود هڪو، اولي عبد اندر معبود لڪو،
ضايع ضرر ٿيو ثابت سود سڪو، العقل نوراً امتياز مليل.

۴۔ بخشيو بنده علي اعجاز دلي، رنگ و بيرنگ گد رنگساز دلي،
'در محمد' سوزگداز دلي، هر ساز سان جيئن آواز مليل.

کلام نمبر ۲۵

مطلع: آهي من ۾ ائين مهتاب مليل، جيئن آب سان آه حباب مليل.

۱۔ ڪيا نين ناز نياز اڳيان، گهائيا غازي ابرو اغماز اڳيان.
لقمه لحم حسن شهباز اڳيان، مرغ عشق جو قلبي ڪباب مليل.

۲۔ دڙڪا دلبر جا ميناچ دلي، ملهيا دم دم ۾ معراج دلي،
دخل درد اندر اخراج دلي، رزق روهي ريءَ حساب مليل.

۳۔ قديم ڪول مرشد مهدار ڪيو، پنهنجي اکين ۾ اظهار ڪيو،
دل عاشق جي اعتبار ڪيو، ڏسي خاص الخاص خطاب مليل.

۴۔ رليو روح جڏهن جسمات اندر، مورت محفل ڪئي محلات اندر،
صورت ذات سمائي صفات اندر، حسن حال خيال و خواب مليل.

۵۔ بابتده علي بر حال مليو، دردان محمد لعل مليو،
معدوم فراق وصال مليو، شامل شاه شهيدان شتاب مليل.

ڪلام نمبر ۲۶

مطلع: آھن حوالي يار جي برحق ڪٿي ڪم ڪاريون،
جام جلالت جو ڍڪي هر حال ٿا گڏ گھاريون.

۱۔ موليٰ علي جي امر سان آھن مليل اختياريون،
پيالا طهورا دمبدم پيا ٿا پيون ۽ پياريون.

۲۔ ناز و نياز راز ۾ ھڙئي گرم گفتاريون،
ھر ڪيل بنيل ميل سان ڪليون بره بازاريون.

۳۔ اعتبار معنيٰ دل مليو صورت ڏنيون ڏيڪاريون،
نظران سڀئي نذر ۾ منظور ناظر واريون.

۴۔ بنده علي جي عشق جون دردان کي دلداريون،
خود خيال ۾ ٿئي خود قتل دل ياد ڳالهيون ڏياريون.

کلام نمبر ۲۷

مطلع: آهيون پيش مرشد جي پيام ڳوليون نه در ٻيا ٻيا.

۱- صورت آدم معنيٰ الله، علي يدالله علي الا الله
وهم وچون سڀ ويا.

۲- ثم وجه الله مام موچاري، والله مَعَكُمْ بره بهاري
روز پايون وينا ليا.

۳- عشق زهر مان شربت ٿيڙا، موليٰ علي جي محبت ڪيڙا
روشن دل جا ڏيا.

۴- بيرنگ مان رنگ شوق اصل جو، درد فراقِي ذوق وصل جو
سدا رهون خوش ڪيا.

۵- باغ بره جو بنده علي آ، 'دُر محمد' مند ڀلي آ
ميوه عجائب ٿيا.

آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۲۸

مطلع: اي رفيقا خيال منهنجو ناه يڪجا چا ڪيان،
پور پرين جا پون ٿادل اندر دم دم نوان.

۱۔ ناز نينڻن جا ڏسي، داناءُ دل ٿي بيوسي،
حسن جي جلوه جلايو، ساه سارو باه جان.

۲۔ يار جي نازڪ نظر، دل کي ڪيو شوقون شڪار،
بيخبر جهنگ جهر ڦران، فرياد هيءُ ڪنهن کي ڏيان.

۳۔ ڪين ٿي وسري ڪڏهن، محبوب جي صورت عجيب،
ويجهرائي يار جي، ويتر وڌائي سڪ عيان.

۴۔ بيوفا دنيا اندر، پائڻيان نه ساعت ڪا سڪي،
دم اهو برحق پلو، رهجي اچي جو يار سان.

۵۔ ’دُر محمد‘ ڳاله دل جي، آ گهڻي پر ڪر قطع،
حال پائي ناه ڪو، ڪنهن سان قصو سارو سليان.

ڪلام نمبر ۲۹

مطلع: آيو پيارل گهر ۾ پيهي، پتنگ مثل پڇايو يار.

۱- عين الستي پرين پسايام درسن ماڻيو ديهي
محبت مڇ مڇايو يار.

۲- ناظر ڏي منظور نهاريو، نحن اقرب نيهي
نظر نينهن نڇايو يار.

۳- دم جسمر کان اسمر علحده، ڏينهن سان ٿيو ڏيهي
بيرنگ رنگ رڇايو يار.

۴- من مشتاق جو موهي موهن، دل ۾ رهيو ويهي
اڪين ساڻ اڇايو يار.

۵- بنده علي ۾ دردان رل مل، آه حقيقت ايهي
رهبر راز رڇايو يار.

ڪلام نمبر ۳۰

مطلع: اي دل صحيح ڪر يار جاءِ ناز عجب نوان نوان،
خود عشق عاشق جي مٿان رکيا رکب نوان نوان.

۱- هڪ دم منجهان آدم ٿيو، آدم منجهان آئي حواءِ
ٿيا هڪ اسم جا لک جسم، جڙيا نسب نوان نوان.

۲- مطلوب هڪ طالب لکين، هر هڪ طلب ۾ ٿيو جدا
مجنوب دم جاذب ڪيا، ٿيڙا جذب نوان نوان.

۳- شفقت شهنش جي بنان، ڪوشش نه هرگز ڪارگر،
راضي رهي بنجن تڏهن، سو سو سبب نوان نوان.

۴- دل 'دُر محمد' پاڪ در دامن علي پيوند ڪئي،
دم محويت محبوب مان آيا ادب نوان نوان.

ڪلام نمبر ۳۱

مطلع: بازي بره غازي ڪتن، پيا ڀرت پڙ ۾ سر ڏيئي،
افسوس سا بازي نه سڪيم، زندگي گذري ويئي.

۱- راند ڪوڙيءَ ۾ رانيوٽا، ڏئي اٿاريان ٿو رئي،
ڇڪتاڻ ۾ ڦاٽي پيا، شلوار جا پاڇا پئي.

۲- گيڙو ٻڌي صوفي بنيم، ڪامل ڪونائيم پاڻ چئي،
گوليان گهڻين ۾ پيو گهٽا، پر نينهن جو ناٿيم نشي.

۳- امر و ادب عجز و حيا حق، هٿ ڪجن پرتون پنجئي،
حرض و حسد بدظن رهڻ، ڇڏ منجه لعنت آهن ٿئي.

۴- هر هر وضو ڪيم هٿ اڇا، پر دل اڇي مون ڪانه ڪئي،
روزا نمازان حج پڙهيم، ڪل يار پرچڻ جي نه پئي.

۵- موليٰ علي معافي ملي، جيڪا خطا غلطي ٿئي،
بنده علي سان در محمد، جو ناهيو نينهن ٿئي.

کلام نمبر ۳۲

مطلع: برقع سیه ۾ لعل رخ پوري ڪئي تازي طلب،
پيڪان سان دلڙي ڪئي اهو چشم باهو ضرب.

۱۔ يڪ رنگ رتا همراز هڙ، شهباز ڪيا شاه عرب،
من عرف بنيو مطمئن خود خيال بر تختِ قلب.

۲۔ موج محبتِ محويت، مجذوب مائن در جذب،
در معرفت ممڪن صبر، سالڪ صاحب هر سبب.

۳۔ بنده علي جي باغ مان، ميوات مليا منتخب،
خوشدل خنده همدل هرئي، مخمور بنده مُتعصب.

۴۔ در دل علي اصغر دُتم، حاصل ڪيم ڪامِ قرب،
اعجاز 'در محمد' امين، قائم لکن عجزو ادب.

ڪلام نمبر ۳۳

مطلع: بره بيرنگ برقرار، پيو ميوڻ دليون جيارِي

۱- چارئي اڪيون اٽڪيون جڏهن. درسڻ مليو اندر ديدار
ابرو اشاري روح ڦوڪيو. شه حسن ڪئي دل شڪار
من موهيو نازڪ نظاري.

۲- اربع عناصر کان الڳ، اسم و جسم کان خيال ڌار،
محبوبيت جي محويت ۾، عرش لنگهيا آشڪار
عشق ٿو عاشق اُڏاري.

۳- اعتبار جي بازار ۾، سورهي سرن جو ڪن واپار
موتو قبل جيرا شهيدن، سان شامل ليل و نهار،
جن کي ساقي سرڪ پياري.

۴- مضمون محبت جو ڪندا، قاضي ملان ڪهڙو ويچار؟
لڳو نينهن جو نعرو جتي، پڳو عقل رهيو مٿ نه يار
عشق ورتام دم اجاري.

۵- بنده علي جي عشق جو اڳ، ازل کان آ اختيار
’دُر محمد‘ دمبدم، آه تنهن امر جو تابعيدار
خود اٿاري خود ويهاري.

ڪلام نمبر ۳۴

مطلع: بقا بالله ڪئين ٿيندو، جيڪو لا سان لڙيو ناهي،
امر من عرف ۾ عاشق، نفي اثبات ٿيو ناهي.

۱۔ خدا جو ٿئي خدا خود ڪو، ڇڏي خود خود ٿيڻ چاهي،
شهادت ۾ شامل شائق، شهيدان شاه ٿو گاهي.

۲۔ آيو منجه امتحان نفسي، ڪشش روي ڪڍيو ڪاهي،
محو معشوق عاشق ۾. ڪري ٿو عشق جيئن چاهي.

۳۔ انا احمد بلا ميمي، ڏسيو آ ڏانءُ خود ڏاهي،
انالحق چئي اياڻن ۾، سياڻا سو چڙهيا ڦاهي.

۴۔ ڪري خود ترڪ 'دُر محمد' پنهنجي اختيار کي ڏاهي،
بره بنده علي بيرنگ، آيو هر رنگ حسن ناهي.

ڪلام نمبر ۳۵

مطلع: بوند بره جي دل برسائي، ابرِ عشق ملهار مچايو.

۱- بوند بره سان پُڳل پُڳل ٿيا، اجريا اڱڻ وٺي ڪُل ڪسائي
سبز سڪل برسات بچايو.

۲- قلب قرار ۾ آيو برحق، روح خيال جي ڪئي رسائي
عشق حسن هر رنگ رچايو.

۳- فثم وجه الله ڳايون پيا، معنيٰ صورت يار پسائي
ناز نياز ۾ نينهن نچايو.

۴- بنده علي ٿيو اندر اوطاقي، 'دُر محمد' دل وسائي
باغ بقا هڪ ڀڪ پچايو.

ڪلام نمبر ۳۶

مطلع: بيخود ٿيو خود خيال، ديدن جي ديدار ۾.

۱- درسن دوست وجود وساريو، عدم امر اعمال.

۲- حسن جمال جلال ملايو، ڪرم ڪريم ڪمال.

۳- شاه حسن جي حڪم موجب، پوري ٿي پرتال.

۴- عشق عاشق معشوق هڪ، همدم ٿيا هر حال.

۵- اسم اعجاز سان جذب جسم ۾، دائم ٿيا دڙ لعل.

کلام نمبر ۳۷

مطلع: بیخود خودیء جی خود خبر، دل مان وٽان دل ۾ ڏيان،
معشوق عاشق ۾ محو، هڪ عشق ٿيو آهي عيان.

۱- اعليٰ مراتب عرش جاءِ بخشا بره سڀ فرش تي،
ماضي قبل همحال ٿيو، هر حال ۾ از خود عيان.

۲- عاشق آهن منهنجا مڙئي، معشوق آهيان عشق جو،
صورت محمد ظاهري، معنيٰ علي باطن بيان.

۳- پنهنجو سڃاڻي پاڻ ۾، ماڻهن قلب موجودگي،
مرشد مهربانيون ڪيون، قربان قدمن تان ٿيان.

۴- خود خيال پاليو خيال کي، جاليو جسم کان دم جدا،
ريءَ دم گهمان ريءَ دم سمهان ريءَ دم مران ريءَ دم جيان.

۵- دل 'دُر محمد' لعل ڪئي شامل شهيدان شاه سان،
هر دم هٿان حيدر علي، پيالا طهورا پيو بيان.

آمين ثم آمين.

ڪلام نمبر ۳۸

مطلع: بيرنگ بره باطن رهيو، رنگ ساڻ اڃ اظهار ۾،
موجود سان معدوم جو، اقرار گم انڪار ۾.

۱- بيسر بنيو سردار تي، مليو حسن سردار ۾،
معشوق عاشق ۾ محو، هڪ عشق خود اختيار ۾.

۲- پروان شمع جان مرد جليا، حسن جي جهلڪار ۾،
عافل رهيا عاجز دسڻ کان، عشق جي اخبار ۾.

۳- درسن مليو ديدار ۾، گفتار ۾ رفتار ۾،
ناظر ڪيو منظور نين، يڪ نظر نروار ۾.

۴- خالق خلق مخلوق سان، ٿيو خلق هر اطوار ۾،
هر ھار سان هڪ جيت جو، پيو ھار خلقڻھار ۾.

۵- بنده علي اعجاز ٿيو، آواز سان اعتبار ۾،
دامن علي سان 'در محمد'، پيو پلو پينار ۾.

ڪلام نمبر ۳۹

مطلع: ٻڌ پيارل ٻاجھ سان تون هي بيان،
جگر جليو آھ فرقت تنهنجي کان.

۱- ڪونه ڀانڻيان تو سوا پيو خير خواه،
بي وفا ٿي ويو سمورو هي جهان.

۲- ديد دهشت سان ڪسي دل دلريا،
بي دليو ٿي خوش دنيا ۾ ڪيئن رھان.

۳- مام محبت کان نه آگھ عام دل،
دوست بڻجي صبح دشمن شام سان.

۴- ’دُر محمد‘ دم صبر سان پيو گذار،
خيال سان دَس آھ عبرت جو مڪان.

کلام نمبر ۴۰

مطلع: تجلی یاد اکین کی سدا ماہ منور جا،
آهن دل ۾ بنیل نقشہ نظارہ ناز پرور جا.

۱۔ چڱيون چشمن سنديون چاليون، نٿيون وسرن مٿيون ڳالهيون،
ملي من يار گڏ جاليون اوريان احوال اندر جا.

۲۔ جذب دل کي محبت جو، گذاريان دم نه فرحت جو،
ڳولو سهڻي جي صورت جو، کيم ديدار هر گهر جا.

۳۔ جدا ٿيو دلريا جاکون، سٺم طعنا تڏهن لاکون،
سمائي سڪ سرس تاڪون، پون پيا پور دلبر جا.

۴۔ ٿي 'دُر محمد' نه دلخست، پرين تو ساڻ پيوست،
ڏسي ٿو حال سربست، ڪندو دک دور احقر جا.

آمين ٿم آمين.

ڪلام نمبر ۴۱

مطلع: ترارن کان تڪيون آهن، نگاهون ناز وارن جون،
پري کان ڪئين نئون گهائن، دليون دردن ويچارن جون.

۱- ٻولن سهڻا غمازن سان، ٿلن ٿا تور نازن سان،
ڏسن رمزن جي رازن سان، ڪٿي نينان نظارن جون.

۲- حسن جي فوج جو حملو، سدا غالب عشاقن تي،
ڏسي اڪيون منجهن مٽيون، پڙهيل تحصيلدارن جون.

۳- عشاقن کي عجيبن لئي، سوين سختيون پيون سهڻيون،
آهن خبران نه عامن کي، بره جي بند بادن جون.

۴- اسان جي آه زاريءَ جو، عجيبن تي اثر ڪونهي،
وجد ۾ پيو ٻڏي آهون، خدا خود بيقرارن جون.

۵- سڄي ٿو ڪونه 'دُر محمد' دنيا ۾ حال پائي ڪو،
ڪيان ڪنهن سان گجهيون گالهيون، پنهنجي يارن پيارن جون.

شعر نمبر ۴۲

مطلع: تقدير جي معنيٰ اندر موجود باتصوير تون،
تصوير ۾ ٻئي ضد ملائي پيو ڪرين تدبير تون.

۱- بيچون بهانه باطني ظاهر لکين تحرير تون،
احمد سڏائي پيو ڪرين توحيد جي تقرير تون.

۲- مطلوب مان طالب ٿئين چئي طلب جا تفسير تون،
نقطه نفي اثبات ٿيو ثابت پيرن جو پير تون.

۳- حسن و قبح تنهنجي سڃاڻپ صاحب توقير تون،
اي هر صفت موصوف مليل ا مثل ڪنڊ ڪير تون.

۴- خود خيال سان دل جا محل ٽرتون ڪرين تعمير تون،
بيخود خوديءَ جي خواب سان بيدار ۾ تعبير تون.

۵- نروار نوشهري اندر پُر فيض شاه نصير تون،
پر تل اٿئي لشڪر فقر ڪر معاف هر تقصير تون.

۶- علم اليقين قائم ڪري، بنئين غلام شبير تون،
عين اليقين حق اليقين خود 'دُر محمد' مير تون.

ڪلام نمبر ۴۳

مطلع: تنهنجي زلف جي ڦاهيءَ ۾ ڦاٿل سڀ شاه گدا سلطان مٺا،
تنهنجي چاهِ ذرخ جي پاڻيءَ لٽي، خواهان عاشق عطشان مٺا.

۱- تنهنجي صورت سهڻي سياست سان، تنهنجا نين لعل نراڪت سان،
تنهنجا لشڪر شير شجاعت سان، جوڻي جنگ ڪُن جوڌا جوان مٺا.

۲- تنهنجي مُرڪ موهيندڙ خاص ڪِلڻ، قدم قرب وارا عجب نور ٿلڻ،
اڱڻ عاشق جي اچي يار ملڻ، آهي شائق لٽي وڏو شان مٺا.

۳- ڪيڏا ناز غماز جا خيال ڪيئي، پنهنجا شيرين لب ڪنن لعل ڪيئي،
بوسي ڪاڻ باقا بيحال ڪيئي، چوڻ طرف ڦرن حيران مٺا.

۴- توتان شمس و قمر قربان ٿيا، صد بار صدق انسان ٿيا،
ڏسي سالڪ سڀ مستان ٿيا، ٿيو 'در محمد' ديوان مٺا.

برحق

ڪلام نمبر ۴۴

مطلع: تنهنجي چشمن ڪيو چڪچور
حسن پسائي آتش لائي ڇو ٿئين دلبر دور.

۱- مام انهيءَ کان عام نه آگه، سنجريو ڪهڙو سور،
راز روحاني رند پسن، تنهنجي رمز ڪيو رنجور.

۲- سانگ سڀئي ستي ڏنم، تنهنجي محبت پانيم مور،
نينهن نباهڻ تنهنجي حوالي، مون کي ڇا مقدور.

۳- روز ازل ۾ روح سان ڪيڙئي، محبت جو مذڪور،
طلب نه حورو غلمان جي، تنهنجو حاصل ٿئي حضور.

۴- عشق اڃانڪ نظر حسن ڪئي، ناظر ٿيو منظور،
نينهن نشي ۾ خيال خماريو، ويو سڀ غير غرور.

۵- پوش مجازي حقيقت پهريو، دلبر جو دستور،
جنهن سڃاتو صورت سان، سي معنيٰ ۾ مشهور.

۶- شاه صفّي الله ملايو، نوراً اعليٰ نور،
دُر محمد بنده علي جي، بره ڪيو ڀرپور.

آمين ثم آمين

کلام نمبر ۴۵

مطلع: تون دُ سین تُو، تون دُ سَجین تُو، تون بُ دین تُو تَنهجي مقال.

۱- تَنهجي معنی تَنهجي صورت، توکي موهيو تَنهجي مورت
تَنهجو فرق فراق وصال.

۲- غالب تون مغلوب به تون آن، طالب تون مطلوب به تون آن
توکي تَنهجي طلب کمال.

۳- آمر تون مامور به تون آن، ظاهر تون مستور به تون آن
تُون قبح تُون حسن جمال.

۴- هست تون آن هيچ به تُون آن، تون پليئر ميچ بن تُون آن
تُون گرائونڊ تون فوت بال.

۵- هر رنگ تُون آن هر قسم تُون، روح به تُون آن هر جسم تون
تُون آن دُر محمد لعل.

ڪلام نمبر ۴۶

مطلع: پر رمز هر رنگ راز سان، آهي ناز وجه الله جو،
 پرده مجازيءَ ۾ حقيقي، حڪم يد الله جو.

۱- ابرو ڪمانا تير مزگان، سحر عبرت گاه جو،
 ظاهر بدن ۾ ٿيا نه ڦٽ، دل ۾ گجها ڏک واه جو.

۲- موتو قبل مردن کي ڪهڙو، خوف خلق الله جو،
 غازي گهريا بازار بره، سودو ڪيائون سر ساه جو.

۳- مولِيٰ علي جو ورد اوچر، آه روهي راه جو،
 روباه نفسي ڪئين رهي، جت رهڻ اسد الله جو.

۴- بنده علي جي عشق سان، پڙه سبق صفي الله جو،
 ڏر محمد لا لنگهي ڏس، اوجِ اِلا الله جو.

آمين ثم آمين.

ڪلام نمبر ۴۷

مطلع: ڀسي تاب حسن مهتاب، عجز آفتاب ڪيا.

۱۔ محل موهن هر هڪ عاشق، ماڻي خاص خطاب
ادا آداب ڪيا.

۲۔ هڪ نظر هڙ خيال خماریا، ڀاري شوق شراب
ساقی سیراب ڪيا.

۳۔ رند رتا بیرنگ جي رنگ ۾، کولي ناٿ نقاب
شائق شاداب ڪيا.

۴۔ مرغ مقید دل دردیءَ جاءِ از خود عشق عقاب
هضم بي حساب ڪيا.

۵۔ بنده علي سان 'در محمد' عشق سندا ارباب
طالب بوتراپ ڪيا.

ڪلام نمبر ۴۸

مطلع: پڳان چارئي رنگا رنگي شاه شاهان سر سُونهن،
اراده بن نوان نقشا ملايا مام ۾ موهن.

۱- جدا جذوات مان ڪُل ٿيا، ڪي گل ڪي باغ بلبل ٿيا،
ذمه هسوار دلدل ٿيا، مائون موجان رندي روحن.

۲- پسي طالب پنهنجي صورت، سڃاڻن معنوي مورت،
شمع ۾ ڪن پتنگ پورت، مڇايا مڇ ڏکي ڏونهن.

۳- حسن فوجان فالمر ٿيڙيون، عشاقن تي غالب پيڙيون،
نظر نيشن لٽيون دلڙيون، جهتيون جلوه نما جوهن.

۴- ڪپيو ڪئنچي نفي ڪينه، ڪليون اثبات سر سينه،
صفا ٿيو اصل ائين، نسل ڪيڙو نفل نوحن.

۵- صورت معنيٰ سڃاڻن ڪي، ماڻڪ در لعل محمد جي،
سيتل دامن علي سان سي، چٽا چڪ تان کان ڏوهن.

ڪلام نمبر ۴۹

مطلع: پلپل ۾ نوان پرواز، حسن شهباز ڪيا.

۱- نيئن ناز نياز ملايو، ابروءَ جي اغماز
روحي راز ڪيا.

۲- ازل ابد جو سر سڃاتو، دم انجام دراز
اندر آغاز ڪيا.

۳- طالب مولا تارڪ تجمل، مڙئي شغل مجاز
حقي همساز ڪيا.

۴- منهن معشوق تي سو سو سجدا، نيتي عشق نماز
عاشق آواز ڪيا.

۵- دُر محمد مهدي مليو، برحق بي انداز
علي اعجاز ڪيا.

ڪلام نمبر ۵۰

مطلع: ڀسي مرشد جي تصوير، آيت تڙهين چوان.

۱- عشق صورت جو حسن آئينه، سمجھي فقر فقير،
معنيٰ تفسير چوان.

۲- وَهُوَ مَعَكُمْ حاضر ناظر، مصحف جي تحرير،
ترت تقرير چوان.

۳- الله الذي امر غالب ٿيو، ظاهر هر تدبير،
باطن تقدير چوان.

۴- دارون درد جو خود درد ٿيو، عشق اعليٰ اڪسير،
بلند تاثير چوان.

۵- محبت مرڪب سوار صبر آ، حب الوطن جي اڪير،
دلي تعمير چوان.

۶- هڪ بازيگر ڪيل رنگارنگ، ڪيئي ساه سدير،
ڪيئي دلگير چوان.

۷- دامن عليءَ ۾ دليون مليون 'در محمد' مير،
مثل ڪند ڪير چوان.

ڪلام نمبر ۵۱

مطلع: پلپل پوي ٿو پور دل ۾ دل گهرڻي دلدار جو،
اکين کي آ اراده، محبوب جي ديدار جو.

۱- پيارل پرينءَ جو پور پيو، بن يار ساجن سور ٿيو،
شھ حسن ريءَ ڪندو نہ پيو، دارون بره بيمار جو.

۲- آتش بره پٿر کي مچي، پروان جان دل پئي پچي،
جيڪر ڪيان ساري سچي، ٿئي هوش گم هوشيار جو.

۳- جانب جدا ٿيو قرب ڏئي، بيوس فراق دل ڪئي،
سڌ زهد تقويٰ جي وٺي هڪ ياد نالو يار جو.

۴- ناهين 'دُر محمد' دور تون، محبوب وٽ منظور تون،
پي جام ٿي مخمور تون، حق حيدر ڪرار جو.

ڪلام نمبر ۵۲

وصال نامہ قبلہ بندہ علي سائين

مطلع: پنهنجي ديس رهيو دلخواه سڄڻ، ڇا ڪان ڇڏيو ولهي بيواه سڄڻ.

۱۔ پنڇپاڪ جي برڪت بندہ علي، ڪيو اوج اوهان وٽ عارف ولي،
ظاهر باطن مَرڪو مرد پلي، ماڻيو بره بقا باللہ سڄڻ.

۲۔ دُسيو رام هدا با مهر و وفا، تلقين توحيد ڪيا قلب صفاءِ
سڪ وارن ماڻيا نيھن نفعاءِ، ٻاريا عشق اندر آڙاه سڄڻ.

۳۔ ڪيو ناظر ڪي منظور نظر، آهيو شامل برتر شهر و بحر،
موجود مدامي قلب اندر، ڏنو نرت نرالي نگاه سڄڻ.

۴۔ دم مجاز منجهان آزاد ڪيو، دل حقيقت سان آباد ڪيو،
رنگ و بيرنگ ۾ امداد ڪيو، رڪو عشق پنهنجي ۾ آگاه سڄڻ.

۵۔ 'دُر محمد' سان پيوست ڪيو، برحال انجام الست ڪيو،
هرڻي دوست دلي در دست ڪيو، هجو هر هڪ سان همراہ سڄڻ.

آمين ثم آمين.

ڪلام نمبر ۵۳

- مطلع: پنهنجي سر سلطان، پاڻ سان ناز نياز ڪرين ٿو.
- ۱- تنهنجي معنيٰ، تنهنجي صورت، توکي موهيو تنهنجي مورت،
اڳ عدم کان عيان، منجه وجود غماز ڪرين ٿو.
 - ۲- ڪُل منجهان جزوات قسم ٿيا، قسم قسم جا جسم اسم ٿيا،
ساڳي سر سبحان، علحده آواز ڪرين ٿو.
 - ۳- ملڪ موجودگي قرب قديمي، انا احمد بلا ميمي،
شان شاه شاهان، بنده بنده نواز ڪرين ٿو.
 - ۴- ڪرب و بلا ۾ عشق جون عيدان، شوق منجهان ڪيون شاه شهيدان،
قربون ٿي قربان، نياز مندن سان ناز ڪرين ٿو.
 - ۵- عاشق حيران حسن طلب ۾، محو معشوق عاشق جي قلب ۾،
شمع ٿيا پروان، عشق عجب اعجاز ڪرين ٿو.
 - ۶- عشق حسن آغاز ۾ آيا، عهد ميثاق انجام رسايا،
فرمان فرقان، محقق اندر مجاز ڪرين ٿو.
 - ۷- تير نظرن جا مارن جيارن، ڌڪ ڌڪ سان نئين عمر ڏيارن،
مرغانِ مستان، شوق شڪار شهباز ڪرين ٿو.
 - ۸- لعل محمد لعل رچايئي، نظر نينن سان خيال نچايئي،
شائق شاه مردان محبت ۾ ممتاز ڪرين ٿو.
 - ۹- دامن علي سان نپيا ٺهي، عشق اعجاز علي دل رهي،
بنده علي احسان، چؤطرف چوباز ڪرين ٿو.
 - ۱۰- شاه نصير سان شامل دائمي، 'دُر محمد' دائمي قائمي،
نوشهره نيشان، روشن روحي راز ڪرين ٿو.
- آمين ثم آمين.

ڪلام نمبر ۵۴

طرح از طرف: جھوڪ شريف سجاده نشين ستار غفار پاڪ:
بعمرفت نظر علي فقير گل قل.

مطلع: پهريون وڃائي پاڻ، پوءِ سڃاڻج پاڻ تون.

۱- پاڻ وڃائي پاڻ ۾ روڙج، دنگ دوئي جا ٽپ ڏيئي ٿوڙج،
وحدت سان دل واڻ، پاڻ مٿان پڪ اڻ تون.

۲- سر ستار سان ميل سگهو ٿي، ساڳي صورت عشق اجهو ٿي،
پر تون پرڪج پاڻ، عاشق جو اهڃاڻ تون.

۳- هل ساقِي ڏي سڪ مان سرڪي، جام وحدت جو ڏيندو مُرڪي،
سرڪي پهرينءَ ساڻ، ماڻ موجدان مهراڻ تون.

۴- وصل محبوب باطن بيخبري، درد فراق ظاهر بيصبري،
پاڻ ۾ پاڻ سان ڄاڻ، طرف تڪين چاڪاڻ تون.

۵- ميل معنيٰ صورت روحاني، اسم اندر گم دم جسماني،
ووڙي وره وٽاڻ، ڪرڪا ريجه رهائ تون.

۶- هر رنگ يار جو رنگ هڪوئي، اندر باهر ساڳيو سوئي،
ترڪ عقل جي تاڻ، عشق جي مڃ اڻ تون.

۷۔ نحن اقرب فائق فرمان، في انفسكم شمع پروان،
محویت دم ماڻ، ڪر وصل واکاڻ تون.

۸۔ نينهن نظر علي نيبه ناظر، شاه نصير سان همدم حاضر،
موجوداتي ماڻ، آه تو ساڻ سڃاڻ تون.

۹۔ خير محمد خوش جهنڊه علي سان، 'دُر محمد' گڏ بنده علي سان،
قرب علي جي ڪاڻ، ڪامن جي ڪڍ ڪاڻ تون.

ڪلام نمبر ۵۵

مطلع: پهريون پاڻي ليو، پوءِ ڇاڪئون ڇپڻ، اها ريت سهڻا گهرجي نه سگهن.

۱۔ جڏهن حسن تنهنجي جي ڏلم تجلي، وڻي قيل و مقال خفي و جلي،
وڃي رمز سهڻا تو ساڻ رلي، ڪوئي ڪونه سجهي سواءِ تنهنجي سڄڻ.

۲۔ تنهنجي عشق کان اڪثرين آب ڪوليو، هر رڳ جسم جي رباب ڪوليو،
جودئون آءُ جانب تون نقاب ڪوليو، ٿئي سورن جو تو ساڻ سلڻ.

۳۔ ڇڏي عيش خوشي آرام ويو، خوراڪ خورش هر طعام ويو،
سڀ ننگ ناموس و نام ويو، رڳو سرتي طعنا تنهنجا سهڻ.

۴۔ ننڍي لاکون تو سان نينهن لاتم، سامهون سور ٿيا اڳ ڪين ڄاتم،
تب سڪ ۾ زياده پير پاتم، ڏيئي دلڙي پوءِ آ محال پلڻ.

۵۔ آهي هر دم ساه کي تنهنجي طلب، پايان ڪونه قرار ٽڪاءُ قلب،
پرين پهچ ڄاڻي آئي جان به لب، ساڻي ٿيءُ سگهو نه ته ناهي بچڻ.

۶۔ جاڳيو آهي جگر منجم جوش اچي، هن سڪ ۾ صبر نٿو هوش اچي،
پاءُ ’ڏر محمد‘ کي آغوش اچي، وڃي لونءُ لونءُ جو هي سارو لڇڻ.

ڪلام نمبر ۵۶

مطلع: ٻهچ پرين جي پار، چال چوها پرچر نه چانگا.

۱۔ وات وندر جا وليون هل ويرا، پوسل ۾ جهل پختا پيرا،
هلندي هيٺ نهار، پل ۾ پچ ڪله ڪهي ويا کانگا.

۲۔ جهٽيا شهباز مرغ مستانه، نينهن نوازا شينهن شھانه،
جوڳي منجه جنسار، نانگن ساڻ نياهن نانگا.

۳۔ وحدت ويڙها وٺوڙن ويهي، پڙهن نماز نياز جي نيهي،
نازن سان نروار، حج حسن ڪن بره جا بانگا.

۴۔ من ۾ معنوي مورت ماڻن، صورت پنهنجي پاڻ سڃاڻن،
اثباتي اعتبار، لنگهيا امالڪ لاجا لانگها.

۵۔ مست ڪيو 'دُر محمد' مالڪ، سُرڪ سيد هٿان پيتي سالڪ،
ماڻيا خيال خمار، مفتي مليا مال مهانگا.

ڪلام نمبر ۵۷

مطلع: پنهنجو پاڻ ۾ منهن مٽيون ٿا، چشمن اندر چپ چٽيون ٿا.

۱۔ ناز نياز نيئن سان پنهنجا، گهائڻ دل غمزن سان پنهنجا
بڏن پٽيون ڦٽيل ڦٽيون ٿا.

۲۔ ساڻ سڃاڻي پاڻ ٿياسي، ڄاڻ ڏسي اڻڄاڻ ٿياسي
پنهنجو قبضو خود پٽيون ٿا.

۳۔ ترڪ وجودي ترڪ ڏياريو، دستون ساقي سُرڪ پياريو
گهمون نجف جون نشئي گهٽيون ٿا.

۴۔ حج نمازان ذڪر ذاتيءَ ۾، فتح جا سجدا فڪر ذاتيءَ ۾،
سر سردار سامهون سٽيون ٿا.

۵۔ لکيو نام غلام قلندر، 'دُر محمد' محفل اندر
پياريون وحدت جون وٽيون ٿا.

ڪلام نمبر ۵۸

مطلع: پيوند ٿيو پروان سان، جلوه حسن جمال

۱- جذب ٿيو مجذوب ۾، جاذب ذات جلال.

۲- مرشد محو قلب ۾، قرب ڪريم ڪمال.

۳- خمر نيشن جي خماريو، بيخود ٿي خود خيال.

۴- عاشق گڏ معشوق سان، واڻيو عشق وصال.

۵- عاشق بنده علي جو، 'دُر محمد' لعل.

کلام نمبر ۵۹

مطلع: پیغمبر پچایو نہ پیغام دل جو،
ملیو عشق کان آہ الہام دل جو۔

۱۔ آہی برہ باقی عاشق ۾ اوطاقي،
هٿان پاک ساقی ملیو جام دل جو۔

۲۔ امر حق الستی ملھیو منجمہ مستی،
بہ آغاز هستی نہ انجام دل جو۔

۳۔ مرتبات مائی سالک ٿو سچائی،
محاسب نہ جائی انتقام دل جو۔

۴۔ ’دُر محمد‘ دلی آ بدامن علی آ،
قبولی ہلی آ احترام دل جو۔

ڪلام نمبر ۶۰

مطلع: پيا رنگ حسن ۾ رچي، پاڻ کي پاڻ ڏيکاري يار.

۱- ننگ نيهي نينهن نباهن، نين ۾ اچي نچي
ناز نياز نهاري يار.

۲- مقصد منزل ملنگ ملهائن، مندر فرش ۾ مچي
عرش خيال اڏاري يار.

۳- عشق آتش ۾ عاشق جليا، پروانن جان پچي
هڪ ٿيا پياڻي ٻاري يار.

۴- بيرنگ باقو رنگ سان ريجهي، عاشق ٿيا ازخود اچي
هر صورت سينگاري يار.

۵- بنده علي ۾ باقي بالله، درمحمد دل سچي
فاني فڪر وساري يار.

ڪلام نمبر ۶۱

مطلع: پيڪان مزگان جو ڦٽيل- شمشير ابرو ڪيو ڦٽل،
موتو قبل موج حسن، ماڻي رهيو ماڻڪ رتل.

۱- فوج حسن حمل ڪيو، ٿيو سُرخرو چشمن چٽيل،
زندگي زلف ۾ قيد پيو، ڪاڏي وڃي دل جو لٽيل.

۲- دم دويدو دلبر ڏسي، واريا ورق خرج و دخل،
معراج ۾ ماهر رهي، مائين وڃ ابدو ازل.

۳- اختيار ۾ اعتبار سان، ڪيو معنوي مورت نقل،
ناگه نشو نروار ٿيو، صورت سندو ويو ڪُل عقل.

۴- اعجاز سان همراز ٿي، سائل سڃاتو سر اصل،
ماڻيو فراقِي مرغ سان، شهباز خود شوقِ وصل.

۵- مڇ درمحمد جو مٿو، نئون دود ڪيو ڪهني محل،
ٿي محو جلوه حسن ۾، پروان شمع جان هڪ مهل.

آمين ٿم آمين

کلام نمبر ۶۲

مطلع: جلوہ حسن جمال، روشن دل دلاور کیڑا۔

۱۔ شاہ حسن جا مطیع مژبئی، بیخود یا خود خیال۔

۲۔ حسن بازار م سودا سرجا، برہ کیا برحال۔

۳۔ طالب مولیٰ من م مائیں، احدیت اقبال۔

۴۔ صوفی سیچاٹن سولائی سان، مہدی مام محال۔

۵۔ عشق اعجاز علی جو عاشق، 'دُر محمد' لعل۔

ڪلام نمبر ۶۳

مطلع: جنگ حسن جا ڍنگ نيارا،
مارن جيارن دم دم ڏيدان ڪري ننگ نظارا.

۱- حڪم حسن سان پيڪان مزگان، ڪٿڙا عاشق آوارا،
غمزه ابرو غازي گهايا، ناز نيشن هنيا نءِرا.

۲- حسن شمع جا شائق پروان، سر جلائڻ سارا،
عرش علا کان اڳتي اڏريا، موتو قبل موحارا.

۳- مار زلف جي دهن ۾ دل ڄڻ، گل مرغ منقارا،
چاه حسن جو چاه ذقن تي، ماڻن عشاق اُچارا.

۴- عشق اعجاز ۾ مرد مقيد، سرفراز سچارا،
حسن شهباز مرغ دلين جا، ڪيڙا شوق شڪارا.

۵- مرشد مولا نينهن نباهيو، نيهي مليا نروارا،
در محمد بحر بره ۾، ترن عشاق اوڀارا.

کلام نمبر ۶۳

مطلع: جهرکي جڏيءَ سان شوق مان، شهباز دل شامل رهيو،
جسمي جزه ۾ ٿيو جذب، کل روحيت کامل رهيو.

۱- مجنون عاشق سان مدامي، کل عقل عاقل رهيو،
دوري فراقي گم عدم، قرب وصل قابل رهيو.

۲- شمع حسن پروان کي هر جا بجا حاصل رهيو،
کثرت اندر مکنوز دم، وحدت جمع واصل رهيو.

۳- درياءَ دل لهرون لکين، کڏهن نہ دم کامل رهيو،
موجن اندر موجود سان، گم سرت ۾ ساحل رهيو.

۴- موتو قبل سومرد جو، من عرف ۾ مائل رهيو،
خود خيال سان هر حال ۾. سلطان سخي سائل رهيو.

۵- هر هڪ سپاهي شهنشاهي شغل ۾ شاغل رهيو،
ماڻڪ محمد لعل 'در' دامن علي داخل رهيو.

ڪلام نمبر ۶۴

مطلع:

جهر ڪي جڏي ۾ ٿيو جذب، شهباز خود پرواز سان،
جاذب اندر مجذوب ٿيو، اعجاز جي آواز سان.

۱-

تير نظر نيشانِ دل، دم ٽرڪ تير انداز سان،
ماري جيارِي دم بدم، انجام گڏ آغاز سان.

۲-

باطن بره ظاهر حسن، همدم ڪيو همراز سان،
شوقِ شڪاري روز شب، شاغل حسن شهباز سان.

۳-

خوش خيال موجودات ۾، محبوبيت ممتاز سان،
دخل و خرج مان روح حظه مائيو عجب اعزاز سان.

۴-

لشڪر حسن پيوند رهيو، دامن علي دمساز سان،
بيخود خودي مان ناز ۾، نازڪ نمي پيا نياز سان.

۵-

مجنون ليليٰ جان رهيو، محمود سڪ اياز سان،
معشوق عاشق ۾ محو، ٿيو عشق جي ايلاز سان.

۶-

موجود اڳ معدوم کان، بنده علي اعجاز سان،
اظهر ڪيا امروني، هر هڪ عرض پر داز سان.

۷-

رخ ”در محمد“ بي مثل، نروار نينان ناز سان،
انعام دل عاشق وٽن، ابرو سندي اغماز سان.

ڪلام نمبر ۶۵

مطلع: چيو دلڙي اٿي عاشق مٺي معشوق ڏي هلجي،
ڪجي زيارت قدم چمجن، اندر جي اور سڀ سلجي.

۱- حسن محفل ۾ هيڪاندا، موهن جي مار ڪيا ماندا،
درد کان دم ناهن واندا، عاشقن ساڻ ڪيئن الجي.

۲- ملهي محلات نوراني، جلي جسمات ظلماني،
وسي برسات باراني، بره باغات ڦل ڦلجي.

۳- خمر خيالات هر دم ٿئي، حڪم حالات همدم ٿئي،
حسن شعلات هڪدم ٿئي، پسي پروان جان جلجي.

۴- کلي رنگ راز رندان، ملي اعجاز ميران،
جهڻي شهباز شاهان، مرغ دل جهام ۾ جهلجي.

۵- ملي دُر لعل محمد ۾، مليو جيئن احد احمد ۾،
فقر حيدر سان هر حد ۾، روحاني راضيو رلجي.

ڪلام نمبر ۶۶

مطلع: چيو دلڙي اٿي عاشق مٺي معشوق ڏي هلجي،
ڪري زيارت قدم چمنجن اندر جو سور سڀ سلجي.

۱۔ وڃايو سڪ عقل سالم، ڄاڻي هڪ غيب جو عالم،
حسن جي فوج آ فالم، تنهنجو تڪ تاب ڪيئن جهلجي.

۲۔ وسارج نا مون کي جاني، آهيان پهڳڻ تنهنجي ٻانهي،
ملڻ جي ڪر مهرباني، جدا ٿو جوش ۾ جلجي.

۳۔ محبت ۾ من ويو مڙهجي، ٿون باطل ويون ترجي،
تو سان دل دوست ويئي اڙجي، پري هڪ پل نٿي پلجي.

۴۔ سدا هج ”دُر محمد“ سان، روانو ره رندي رند سان،
پرت جي پاڪ پيوند سان، روحاني رمز کي رلجي.

کلام نمبر ۶۷

مطلع: چیم، دلبر منهنجي دل تي، کيئن قبضہ کيئي پنهنجو،
چيائين، سو دليون هٿ کيم اهو ڪم مون اڳيان سهنجو.

۱- چيم، دلبر چمان جيڪر تنهنجا لب لعل لاثاني،
چيائين، ڪر نه گستاخي توکي باور آهي ڪنهنجو؟

۲- چيم، دلبر پلا ڪهڙو وري رستو وٺي ايندين،
چيائين، مان اتان ايندم جتان پوندو نه ڏس تنهنجو.

۳- چيم، دلبر ڏکويل کي ڏکوئڻ آه ڏاڍائي،
چيائين، مر سهي صدم لقب عاشق بنيو جنهنجو.

۴- چيم، دلبر چڙهي شوخي، کلي خوش ٿي ڪڏهن ملندين،
چيائين، ناز وارن کي گذارڻ نياز سان آهنجو.

۵- چيم، دلبر قدر ڪو ڪر، آهيان عاشق تنهنجو ڪهن،
چيائين، 'در محمد' بس آهين تون دل گهريو منهنجو.

ڪلام نمبر ۶۸

مطلع: حاڪم آهن حسن تي، حيران مان نه هڪڙو،
اربن اداس آهن، انسان مان نه هڪڙو.

۱- شائق شمع حسن ۾، چند شوق سان جلائڻ،
پدمين پتنگ پڇڻ ٿا، پروان مان نه هڪڙو.

۲- جلوه جبين جاذب، مجذوب ڪيا جذب سان،
ديدن ڪيا دلاور، ديوان مان نه هڪڙو.

۳- سهڻي جي سونهن تي سڀ سامان سر سٽن ٿا،
سڪندر مثل سپاهي، سلطان مان نه هڪڙو.

۴- عشاق ٿيا عين جاءِ عابد ڇڏي عبادت،
عقل عقل ڇڏي ٿيا، عربان مان نه هڪڙو.

۵- دل کي دٻايو دوري، دلبر جي دام ۾ آ،
دانهون ڪرڻ ٿا دردي، دردان مان نه هڪڙو.

ڪلام نمبر ۶۹

مطلع: حيدر لعل جا، هر حال امن و امان ۾،
مشغول شاهيءَ شغل سان، شاغل شاه مردان ۾.

۱- اعجاز ابروءَ جي ڪٺا، نين سنڌي نشان ۾،
شامل شهيدن سان ملنگ، مليا موتو ميدان ۾.

۲- آزاد عاشق عشق جا ڦاٽا زلف زندان ۾،
دل جا پکي پليا چڪي چڪرا ۾ زرخدان ۾.

۳- محفل حسن منجه مَحو ٿي مخموريا مٿخان ۾،
دم درد جا درجات ماڻن، عشق جي اعلان ۾.

۴- پيغام پنهنجا پاڻ پهچايا دل ڊرمان ۾،
سلطان سڪندر پيو سڃاڻي نظر نوشابان ۾.

۵- مَس "دُر محمد" شاه ميلو، فهم دل فرمان ۾،
بنده علي برحق بنيو، مثل شمع پروان ۾.

ڪلام نمبر ۷۰

مطلع: حسن شاه همدل صحن دل سينگار ٻيو،
ڪيو ڪاج دلبر دلي ڏاج ڏيار ٻيو.

۱- پهريون پاڻ ۾ پاڻ اڻڄاڻ ڄاتو،
فتم وجه الله جو صحيح سر سڃاتو
نيئن جي نظاري اندر ڪي آڃاريو.

۲- طالب ۾ طلب ساڻ مطلوب ماهر،
ذم وار ضامن باطن خواه ظاهر
ڪوئي ڪول قدمن وارث خود ويهاريو.

۳- بمعروف عارف عرف من عرف سان،
صرف نحو سڀ گم الف هڪ حرف سان،
ياد ڪام ڪثرت وحدت ۾ وساريو.

۴- صفاتي صورت ۾ معنيٰ ذوق ذاتي،
نفي موت اثبات ابدی حياتي
جوانن جيئڻ ۾ مري جي ڏيکاريو.

۵- محو ”در محمد“ بدامن علي ٿيو،
شمع ۾ شمع جان پتنگ جيئن جلي ٿيو
نظر ساڻ منظور ناظر نهاريو.

آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۷۱

مطلع: حسن شهنشاه آيو، هر صورت ۾ سمايو.

۱۔ پير مغان پر جام پياريو، خيال خودي بيخوديءَ خماريو،
محويت ۾ عشق اُڏاريو، دل معراج ملهايو.

۲۔ هُوَ الاول هُوَ الآخر، هُوَ الباطن هُوَ الظاهر،
ساڳي صورت اندر ٻاهر، ناز نياز ملايو.

۳۔ ونحن اقرب ويجهي ويڙهي، نازڪ نينهن نباهيو نيڙي،
وحدت دوئي کي نيو نڪيڙي، بيرنگ رنگ رچايو.

۴۔ ڳڻن گجهن جون ڳالهيون ڳريون، پيار حسن ۾ پتريون ڪريون،
ديدن ڪوليون دل جون دريون، موهن پاڻ پسايو.

۵۔ بنده علي ۾ محويت ماڻي، بحر حباب جو هڪ ٿيو پاڻي،
”در محمد“ پاڻ سڃاڻي، گيت انا الحق ڳايو.

کلام نمبر ۷۲

مطلع: حسن کیا حاذق حیران، دل لٹائی تیا دیوانہ.

۱۔ حسن جا لشکر بلکل باری، حکم توان کن دم دم جاری،
کڏهن صلح کڏهن جنگ تیاری، هٿ کن دل جا تخت خزانہ.

۲۔ حسن شمع کل پتنگ پچایا، ماری جیاری ننگ نچایا،
رمز بیرنگ هر رنگ رچایا، عشق گهمایا عبرت خانہ.

۳۔ ناز نیاز ۾ راز حسن جو، عشق اعجاز سان ساز حسن جو،
شوق وڏي شهباز حسن جو، ڪري شڪار مرغ میرانہ.

۴۔ مَن عرف تي ویسہ آئن، طالب پنهنجو پاڻ سیجائن،
مرشد سان موجودگی ماڻن، رهن رضا ۾ رند یگانہ.

۵۔ جھنڊہ علي ۾ جھلیون دیدان، حج اکبر جون مَلیون عیدان،
ساڳي صورت ۾ شاہ شہیدان، دردان ماڻیا شغل شاہانہ.

ڪلام نمبر ۷۳

مطلع: حسن اندر حيران، ڪيو آ يار اسان ڪي.

۱- ابرو اشاره مارن جيارن، نينن ۾ نيشان
ڪيو آ يار اسان ڪي.

۲- گل جو عاشق بلبل بنيو، شمع لئي پروان
ڪيو آ يار اسان ڪي.

۳- بره بازار جا پينو پٽراءِ سائل مان سلطان
ڪيو آ يار اسان ڪي.

۴- دُور درد ڪئي دانش دُنيوي، محبت ۾ مستان
ڪيو آ يار اسان ڪي.

۵- 'در محمد' بنده علي جو، عشق سندنو ايوان
ڪيو آ يار اسان ڪي.

ڪلام نمبر ۷۴

مطلع: حسن وارا عشاقن کي اوهان ڇا لئي ستايو آ،
صفاتي سونهن نا رهڻي تڪبر هي اجايو آ.

۱- هجئون ها جي سڀئي سهڻا اوهان کي ڪير ليکي ها،
اسان ڪوجهن اوهان سهنجو ايڏو اڳه وڌايو آ.

۲- اسان جي آه و زاريءَ جو اوهان تي ڪو اثر ناهي،
اسان قدمن اوهانجن ۾ سدا سرڙو نوايو آ.

۳- سدا سهڻا عشاقن کي ماريو مشتاق ماڻن سان،
خوديءَ ۾ خود بنيو بي خود جيئن قادر ڪرايو آ.

۴- وڻيو آ شمر 'در محمد' دنيا جي سڀ حسينن کي،
ڏني هر هڪ اها فتويٰ ته شاعر سچ ٻڌايو آ.

ڪلام نمبر ۷۵

مطلع: حسن وارا عشاقن ڪي، اوهان ڇالئي ستايو آ،
دلاسا ڏئي ڪسي دلڙي، وري ڇو منهن ڇپايو آ.

۱- حسن معشوق عاشق عشق، هر حصيدار هڪجهڙو،
حصه ڪنهن جي قبائش لئي، اوهان ڇو زور لايو آ.

۲- زلف جي نانگ جا کاڌل، نظر نينن مئل جياريا،
ڇڪو ڇهه ذقن مان پياريو، اسان جو تن تسايو آ.

۳- حسن جي درد جو دارون حڪيمن وٽ ڪونهي هرگز،
ملو معشوق عاشق سان، جدائي جيءَ جلايو آ.

۴- ظاهر باطن پرين پيوند، ڪيو دل "دُر محمد" سان،
اوهان جي حسن جو هر دم عاشق سائل سڏايو آ.

شعر نمبر ۷۶

مطلع: حسن سردار وٽ سائل ڳائڻ پيا گيت گانه ۾
روحاني راز جا آواز ڪن طالب ترانه ۾

۱- مالڪ در دل مدامي ٿيو بخیالِ خود ڪلامي ٿيو
سارو لشڪر سلامي ٿيو شهنشه جو شامانه ۾

۲- نينن جي فوج سر ڪڙڪي پروڻ پالا لڳا پڙڪي
اڃا عاشق لڻا لڙڪي زلف سان زرخدانه ۾

۳- چاتيءَ ۾ جنهن پاتي جهاتي صورت مورت پنهنجي چاتي
نفي ڪيو عين اثباتي مڪان و لامڪانه ۾

۴- شهنشه خود اراده ڪيو بجنڱ جفتي اماده ڪيو
فتح خيبر پياده ڪيو شغل شطرنج شاهانه ۾

۵- پيتم پيالو هٿان حيدر فراق و وصل کان ويسر
وهايا سکر جا سمنڊر پٿي جا پڪ پٿمانه ۾

۶- درياءِ دل جو گم ساحل، اندر عاقل ٻاهر جاهل
گهي بر تخت دم ڪاهل گهي خوشدل ويرانه ۾

۷- ترڪ دنيا ترڪ عقيبي ترڪ مولا رندي رتبہ
پڙهيا بيخود خودي خطبا، نشانبر بي انيشانه ۾

- ۸۔ جيڪو عاشق صورت جنهنجو ٻنيو سو هو بهو تنهنجو طالب مولا پيوند پنهنجو پاتو رخ رهبرانه ۾.
- ۹۔ حسن تان عشق ٿيو قربان شمع ۾ جيئن جليو پروان دل بلبل گڏيل گل سان علحده آشيانه ۾.
- ۱۰۔ سٺا سر تي طلب طعنا سيئي طعنا ڳچيءَ ڳانا حسن صورت عشق معنيٰ مليل دم عاشقانه ۾.
- ۱۱۔ امر من عرف جو اعليٰ محل دل جا ڪليا تالا صورت هڪ جا سوين نالا بنيا حد جي بهانه ۾.
- ۱۲۔ ملنگ مجذوب دلخستا حسن سودا ڏنن سستا ڪيا سي پرت پيوستا خلاصه خاندانه ۾.
- ۱۳۔ ڏنم رخ پاڪ جو پرتو نه هئي طاقت ڏني پرتو پرين عاشق اٿي پرتو ناهي دانش ديوانه ۾.
- ۱۴۔ جهنڊل موجود پيا ڄاڻن منڊل مقصود پيا ماڻن دخل دل جو عاشق اٿن اکين جي آستانه ۾.
- ۱۵۔ سڃاتو درد هر رنگ سان مندر مسجد جبل جهنگ سان باطن بيرنگ هر رنگ سان ٿيو ظاهر زمانه ۾.
- ۱۶۔ نظر هڪ ٻن حصن واري ڏسي تن کي لائي ياري نه رکجي اندر اختياري فرق پنهنجي بيگانه ۾.

۱۷- نرت نیون کل کرت بازیون سیکاریون سک سرت سازیون،
ملیون ما مان ترت تازیون پرت سان پهلوانه ۾.

۱۸- جاڳي جهٽ پٽ پُونِ پٽ سان جهٽيون جهٽ پٽ پکي پٽ سان،
جَبو جُٺ ڦٽ پرين پٽ سان سبي سانديو سرانه ۾.

۱۹- محمد پاک جي گواهي، علي مالڪ شهنشاهي،
أمر من کُنت آگاهي عشاقن جي ايوانه ۾.

۲۰- روحڪ رُوحِي جلالِيءَ کُئي حسن جلوه جمالي کُئي،
پَتنگ مڇ ۾ کَمالي کُئي ٿيو يڪ رنگ دوجهان ۾.

۲۱- محو مطلوب در طالب علي اعجاز ٿيو غالب،
بَنهي مان هڪ چٽو قالب ڏٺو مردن ميدانه ۾.

۲۲- غديري عيد حج اڪبر بمورخ ارڙهين اظهر،
ملهائن مرد دل تونگر سدائين ساليانه ۾.

۲۳- نحن اقرب حاضر ناظر هُوَ الاول هُوَ الآخر،
احد احمد علي ظاهر باطن لشڪر رندانه ۾.

۲۴- بره بنده علي باقي آهي 'دُر' ساڻ اوطاقي،
مليو محبوب ميثاقي لائق ٿيو لاڙڪاڻه ۾.

ڪلام نمبر ۷۷

مطلع: حڪم حسن تصوير، مجنون ڪيڙا عاقل عالم.

۱- شائق حسن شهادت ماڻن، شامل شاه شبير.

۲- شاه حسن جي هٿ هر صورت، تدبير و تقدير.

۳- محفل حسن ۾ منصب پائڻ، درد مند دلگير.

۴- ملڪِ دلين تي قبضو ڪيڙو، فائق فوج فقير.

۵- اندر دامن علي آندو، 'در محمد' مير.

کلام نمبر ۷۸

مطلع: حیدر علي اعجاز سان، همراز کر هر راز ۾،
صورت سڃاڻي معنوي، انجام دل آغاز ۾.

۱- مشغول مرغي عشق ٿئي، شغل حسن شهباز ۾،
همدم ڪري هر دم حسن، شهباز خود پرواز ۾.

۲- نينان نباهن نينهن دل، نازڪ نياز وناز ۾،
عاشق حسن آگه رهن، ابروءَ سندي اغماز ۾.

۳- ميسر ملي موجوديت، هر محويت ممتاز ۾،
سمجھي عيان دم عبيدیت، سر احدیت امتياز ۾.

۴- محفل فقر مڪمل ملي، اعجاز جي آواز ۾،
دليون وسن درسن پسن، چوسول مان چوباز ۾.

۵- بي رنگ و رنگ برحق مليو، بنده علي رنگساز ۾،
جيئن هر امر اندر بحر، در ناز بي انداز ۾.

ڪلام نمبر ۷۹

مطلع: حيدر علي هر حد اندر گڏجي گهمين گونگهٽ ڪري،
داخل رهن دل ۾ مگر، دیدان پس کان ٿيون پري.

۱- اعجاز سان آواز ۾، همراز ڪر هينئرو ٿري،
آغاز امڪان ڪرتي، انجام وحدت ۾ وري.

۲- باطن بيان بيرنگ بره، ظاهر ڪيو هر هڪ ذري،
عاشق سڃاڻن عشق سان، سامهون حسن سرڙا ذري.

۳- جلوه حسن جلدي ملي، درسن سوا دم ڪئين سري،
جسمانيت روحانيت، پئي هڪ هجن پياڻي پري.

۴- ڪشتي قلندر لعل تي، هر گل حسيني پيو تري،
شهباز اڳيان پاڻ پرکيو هر مرغ هلڪي ڳري.

۵- دردان علي حيدر هٿان آب حياتي ڍڪ پري،
همذات زنده ذات سان، مورون نه مولائي مري.

آمين ثم آمين

کلام نمبر ۸۰

مطلع: حیدر علی در مرغ دل، شہباز ٿي شامل ملیو.
عجاز جي آواز سان، قربون اچي کامل ملیو.

۱۔ مشتاق مجنونء جي قلب ۾، کل عقل عاقل ملیو،
منہ معنوي صورت اصل، هر نقل سان ناقل ملیو.

۲۔ موتو ملنگ جثري مري، من عرف ۾ مائل ملیو،
خود خیال سان هر حال ۾، سلطان ٿي سائل ملیو.

۳۔ وحدت اسم کثرت جسم، عشق و حسن حاصل ملیو،
ماڻهو فنا مخزن بقاء، جملہ جمع واصل ملیو.

۴۔ دریائي دل لهرون لکين، کڏهن چست دم کاهل ملیو،
موجود حق هر موج ۾ معدوم سر ساحل ملیو.

۵۔ رهوار ره فرقت وصال، شهر ۾ شاغل ملیو،
هرهڪ ماڻڪ 'در لعل' در دامن علي داخل ملیو.

ڪلام نمبر ۸۱

مطلع:

حيدر علي همدم رهيو، هر راز ۾ همراز سان،
نينان نوازش ناز مليون، نيازمنڊ جي نياز سان.

۱-

هڪ عشق جا مڙئي مرغ، شامل حسن شهباز سان،
هر حد بحد هر حال همپرواز هر پرواز سان=

۲-

موتو قبل محفل فقر، موجودگي ممتاز سان،
روحڪي روهي رمل رهيل، هر رنگ اندر رنگساز سان.

۳-

ماڻن مدامي محويت، عاشق حسن امتياز سان،
ڪامل پسن هر ڪام ۾ انجام کي آغاز سان.

۴-

نانگا نفي اثبات رهيا، اناالحق آواز سان،
نيزن تي نر نروار ٿيا، نيباه نينهن نواز سان.

۵-

بنده علي بحر حسن، اندر آندو اغماز سان،
هر لهر ۾ گڏ 'در محمد' عشق جي اعجاز سان.

ڪلام نمبر ۸۲

مطلع: حيدر علي تنهنجي حسن، روشن ڪيو ڪعبه قلب،
احسان لک اڻ لک ٿيا، طالب کي ته به تنهنجي طلب.

۱- عاشق کي اڳ هئي ڪل ڪٿي، هر مرتبه مليو مٿي،
جاڳيو درد جڻي ٿئي، رنگ سان رليو بيرنگ رب.

۲- صورت صحن معنيٰ مليو، معراج محبوبي ملهيو،
قطره اندر قلزم مليو، ڪامل ڪريمي ٿيو قرب.

۳- مليل شاه مردان ۾، هر وقت امن امان ۾،
مطلب مڙهيل ميدان ۾، طالب مولِي ٿيو منتخب.

۴- هر جاءِ حسن حضور ٿيو، مستيءَ ۾ من مخمور ٿيو،
دم دم نئون دستور ٿيو، هر دم ادا امر و ادب.

۵- 'در لعل محمد' يار سان دامن علي دلدار سان،
دليون سببي ديدار سان، ماڻهو مالڪ عجم و عرب.

آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۸۳

مطلع: حيرت حسن حيران ڪيو، محبوب جان پاتو ليو،
دل ڪهن سالي ۾ اچانڪ، جوش نئون جاڳي پيو.

۱- محبوب جي غمزه نظر، روشن ڪيا شمس و قمر،
هر دو جهان ۾ جلوه گر، صورت صنم ريءَ ناه پيو.

۲- اچي عشق جا خيما لڳا، علم و عقل ٻئي گڏ ڀڳا،
قاضي پهري رندي ٿڳا، مٿخان ۾ داخل ٿيو.

۳- عين اليقين صورت پسي، حق اليقين ويو دم رسي،
پيو لوه سان پارس گسي، ٻاريو حسن دل جو ڏيو.

۴- جيئن جيئن لکيو جف القلم، ٿا وقت مقرر ٿين ڪم،
بره بيقاراري دم بدم، سک نازنين جي نيو.

۵- بنده علي بيرنگ بحر، رهيو 'در محمد' در لهر،
موج بره ڪيو بيخبر، ذکر و فڪر وسري ويو.

کلام نمبر ۸۴

- مطلع: خمر کیو مخمور، ساقی سرک پیاری.
- ۱- نظر ناز نوازیو، ناظر ٿیو منظور.
 - ۲- ماری جیارڻ دم دم، دیدن جو دستور.
 - ۳- شائق سان شامل رهيو، هر جاءِ حسن حضور.
 - ۴- لونءِ لونءِ لیلیٰ ۾ رلیو، مجنون جو مذکور.
 - ۵- سکندر اندر سمایو، نوشا بان جو نور.
 - ۶- امر اعجاز سان ملیو، آمردر مامور.
 - ۷- شائق 'در محمد' ٿیو، ملیو ذوق ضرور.

ڪلام نمبر ۸۵

مطلع: خود عشق عاشق معشوق ٿئي، هر صورت سان اڙينگ اچن.

۱- لائي زبان تارونءَ سان، بندي دم ٻوٽي اکيون ٻئي،
چپ چپ تي رکيون روحي رنگ رچن.

۲- بيخود خيال خوديءَ ۾، پير مغان جي پڪ ٻئي
مهدي مام اندر مرڻي ملنگ مچن.

۳- درد تحف وحدت، دوئي صفاتي ڊهي ويئي
ذوقون ذات ملي باسنگ سچن.

۴- معنيٰ محو صورت ۾، وحي روحي خبر ڪئي
حسن شعاع اندر پيا پتنگ پچن.

۵- باغ دردان آ برسيل، آه عاشق هٿ هرڻي
ميو مفت کايو نانگا ننگ نچن.

ڪلام نمبر ۸۶

مطلع: دست حيدر ذالفقار، دمبدم ماري جباري.

۱- چارئي اڪيون مليون حسن ۾، دل ماڻهو جلوه جبار،
پسي شعاع محل سياه ۾، ٿيو شمع جان پروان عيار،
خودبخود رهيو هر اوتاري.

۲- مرڪب رسالت ۾ مليا، اقدام وحدت آشڪار،
معني امامت ۾ مليل، صورت سجاتو بار بار،
دل لٽي نازڪ نظاري.

۳- اعتبار فرمان ۾ مليو، فرمانروا ٿيو اهلڪار،
مخمور ڪٿي نعره صراحي، محفل ساقي سيار،
پيو سدا پشمان پياري.

۴- اربع عناصر ۾ ملي. ٿيو علحده نيشاندار،
قربان بنيو بحر بقاء، لهرين لوڙهيو مڪنوزدار،
ڪشش ڪُن ۾ پيو پوکاري.

۵- بنده علي جي عشق ۾، خوشدل بنيو مجنون وار،
جنسار محبت ۾ مليو، 'در لعل' بخشيو اختيار،
بيخوديءَ سان خود وساري.

کلام نمبر ۸۷

بنا نقط

مطلع: درد دل ۾ دائما دلدار ڪاهو ڪاه آءِ
سڪ سراسر گم عدم الله هڪ آگاه آءِ.

۱- در روح راهڪ آءِ سدا وسواس سودا لادوا
درد لك هڪدل اصل همدل سوا گمراه آءِ.

۲- ره سدا دلدار همدم ڪرم ڪر ڪو مل سگهو
آءِ همدل گهور سارو مالءِ سر ساه آءِ.

۳- سار له سردار هڪدم آءِ رسول الله رس
آسرو عالم اهو هڪ واعده وه واه آءِ.

۴- 'در محمد' اسم احمد، در دل محکم مدام،
راه سڪ آءِ ڪاه هر دم مدد اسدالله آءِ.

آمین ثم آمین

ڪلام نمبر ۸۸

مطلع: دل جو مرغ شامل رهيو، پرواز ۾ شهباز سان،
بيخود خودي شاغل رهي، شهباز ۾ پرواز سان.

۱- قربان ٿي عاشق مليو، دم ناز ۾ دل نياز سان،
محبوب رهيو محو خود، دل نياز ۾ دم ناز سان.

۲- هر تير تير انداز جو، آغاز ۾ انداز سان،
چشم چٽي قابل ڪٺا، انداز ۾ آغاز سان.

۳- همجنس ٿيا ماڻهو مڙئي، همراز ۾ ايلاز سان،
عاشق مليا خود عشق جي، ايلاز ۾ همراز سان.

۴- مُرڪي موهن موهيون دليون، آواز ۾ اغماز سان،
وحدت واعظ سر سانگ تي، اغماز ۾ آواز سان.

۵- معراج 'در' ماڻي رهيو، ممتاز ۾ اعجاز سان،
ناظر نظر منظور ٿيو، اعجاز ۾ ممتاز سان.

کلام نمبر ۸۹

مطلع: دل جو مرغ ملیو آ، شهباز عشق جو،
کیو ا پرت پیوند، پرواز عشق جو.

۱۔ پیوند پیارل پاتو، سالک صحیح سیحاتو،
حاصل ٿیو هر کاتو، اعجاز عشق جو.

۲۔ سُرکي پیاري ساقي، خمار آ بخشيو باقي،
عاشق حسن اوطاقي، اغماز عشق جو.

۳۔ روحي علامه عامل، ناز و نیاز شامل،
انجام کام کامل، آغاز عشق جو.

۴۔ داخل بنده علي ۾، هر جا هليء چليء ۾،
پڙلاء گليء گليء ۾، در ناز عشق جو.

کلام نمبر ۹۰

مطلع: دل ٲیم دیوان، دوست جڏهن دیدار کرایو،
وسریو شوکت شان، ناز صنم نروار کرایو.

۱۔ حسن حقیقی حکم ھلایو، عشق مجازی عقل تڙایو،
هوش ٲیو حیران، اکین بی اختیار کرایو.

۲۔ تاز اعجاز جا راز نیارا، مام ملائن نسلنگ نظارا،
نین، ۲ نشان، ثابت سر سردار کرایو.

۳۔ بیرنگ جا رنگ باطن ظاهر، نسلنگ سیائن ملنگ ماھر،
آگھ ھر اعلان محبت مگڻھار کرایو.

۴۔ مالک سان پیوست ٲیاسون، ملڪ وساری مست ٲیاسون،
حسن رهيو همخان، عشق قائم اعتبار کرایو.

۵۔ زلف زنجیری دام سیٲی، ٲائل خاص و عام سیٲی،
دام اندر دردان، حسن شهباز شکار کرایو.

کلام نمبر ۹۱

مطلع: دل شیر جي هٿ ۾ رسي، صوفي پسي شهباز ٿيو،
معراج تحفہ نیاز ۾، اعجاز جو پرواز ٿيو.

۱- معشوق خود عاشق رهيو، ٿيو عشق استقبال ۾،
هم خیال ٿي خود خیال سان، هر راز ۾ همراه ٿيو.

۲- معدوم مان جاڳيو نشو، موجود وسريو یاد کان،
از خود خوديءَ ۾ بيخودي، اعجاز سان آواز ٿيو.

۳- معشوق جي اکين اندر، عاشق سڃاتو پنهنجو سر،
ماڻين محويت خيبري، در خبر نظر انداز ٿيو.

۴- هڪ عشق جا لحد لقب، نالا نرالا نوبنو،
شاه شاهان گاهي بنيو، گاهي عرض پرداز ٿيو.

۵- بنده علي جي عين ۾ در لعل ٿي جاذب بنيو،
مجنوب طالب در جذب، مطلوب سان ممتاز ٿيو.

اللهم صل علي محمدی علي آل محمدی.

کلام نمبر ۹۲

مطلع: دلشیر جي دستون ملي، اعجاز ۾ پرواز ٿيو،
شهباز سان شامل مرغ، پرواز ۾ اعجاز ٿيو.

۱- شائق شڪاري هٿ مرغ، شهباز ۾ آواز ٿيو،
کوپا اوجاڳن جا لهن، آواز ۾ شهباز ٿيو.

۲- ساقي پياري سرڪ هڪ، آغاز ۾ امتياز ٿيو،
در محويت بيخود خودي، امتياز ۾ آغاز ٿيو.

۳- چالاڪ سر دل چيريل، همراز ۾ ممتاز ٿيو،
فرمانروا فرمان ڏئي، ممتاز ۾ همراز ٿيو.

۴- بيرنگ اندر رنگ بي عدد، رنگساز ۾ انداز ٿيو،
هڪ حال سو ماضي قبل، انداز ۾ رنگساز ٿيو.

۵- دُر سايه جهنبه علي، دل ناز ۾ دم نياز ٿيو،
لشڪر اندر اعتبار سان، دم نياز ۾ دل ناز ٿيو.

آمين ثم آمين.

ڪلام نمبر ۹۳

مطلع: دلبر اوهان پنهنجي دل، ڇاڪڻون ڏيو نٿا پيا،
عاشق جي دل ڦري پوءِ، سودو ڪيو نٿا پيا.

۱- مرڪي ملو اگر اوهان، قربان جان جند ڪيون،
سامان سڀ سٽي ڏيون، ڀانيون چيو نٿا پيا.

۲- منڙو موهيو اسان جو، نازڪ بدن نوراني،
سهڻا اوهان جو ثاني، ڄاڻون پيو نٿا پيا.

۳- صورت پنهنجي پسائي، ناحق نقاب ڪيڙو،
ڪڏهن به ڪنهن سوني، پايو ليو نٿا پيا.

۴- دردن جو ڏر محمد، ڪندو قصو اوهان سان،
تنهن ساڻ حال پائي ڇاڪون ٿيو نٿا پيا.

ڪلام نمبر ۹۴

مطلع: دلبر ٿي نه دور دور، تنهنجي محبت مور مور،
تو سان روحي رغبت آ۔ رغبت آ۔

۱۔ تاب حسن بيتاب ڪيو آ جان تو پاڻ پساو،
وصل فراق ۾ فرق نه تر جو آڙه عشق مچايو،
مٿيون ٻوليون جان ٻولين ٿو، گهنڊ سامهون جان کولين ٿو،
آکين تنهنجن ۾ عبرت آ۔ عبرت آ۔

۲۔ جنگ سنگ پر زخم ڳجها، پُر جادو چشمن چالا،
پنبڻ چنيڻ سان تير ٿي چٽڪيا، پروڻ مان ٿيا پالا،
دل اندر سڀ ڏک لڳا، مام ملي ويئي شڪ ڀڳا،
درد روحيءَ ۾ فرحت آ۔ فرحت آ۔

۳۔ هڪ صورت جا طرحين طرحين، هر جا نينهن نظارا،
هوش عاشق جو گم ٿيو هڪدم، پسي ناز نيارا،
فنا بقا جا ڍنگ تنهنجا، وحدت ڪثرت رنگ تنهنجا،
هر هڪ رنگ ۾ حيرت آ۔ حيرت آ۔

۴۔ دامن عليءَ سان دل پيوند ڪر، ماڻيا مخفي مقصد،
رهبر رڻ تون رمز روحي ۾ دليون ڏر محمد،
طلب طالب جي توڙ رساءِ، جوڙ اندر ۾ مرشد جاءِ،
توڪي سڀڪا قدرت آ۔ قدرت آ۔

ڪلام نمبر ۹۵

مطلع: دلبر درسن پاڻ ملايو، نيڻ ڪڍي نروار نهاريو.

۱۔ مرشد مالڪ پاڻ پسايو، مقصد منزل توڙ رسايو،
محلہ دل ويران وسايو، حسن هاديءَ جي انوار اجاريو.

۲۔ لوح قلم هٿ هادي آهي، ٺاهي ڏاهي جيئن جيئن چاهي،
ظاهر باطن نينهن نباهي، وارث قدمين ڪول ويهاريو.

۳۔ صدق مطلوب تان سر طالبانه، خاص خزانہ دل نذرانه،
رهبر ڪوليو راز رندانہ، ذوق زمانہ وره وساريو.

۴۔ عشق عنايت آه اصل ۾، وحدت ورثو ناه نسل ۾،
باه فراقِي بحر وصل ۾، لهر لهر سان ٻارڻ ٻاريو.

۵۔ بنده علي سان بنيل باقي، 'در محمد' اندر اوطاقي،
مرشد مولا قول ميثاقي، پرتون پاڙي ياد ڏياريو.

کلام نمبر ۹۴

مطلع: دلي يار جو رُخ لڌو هر ڳليءَ ۾،
ماڻين موج محبت عاشق اردليءَ ۾.

۱- ٿي لڪ چپ منجهان جهات جلوه نائي،
مليو ناز سان ساز اعجاز جائي،
ڌڻيءَ ڌڻ سڃاتو ٿي هڪ ٿليءَ ۾.

۲- خودي بيخوديءَ سان عدم اختياري،
وصل ۾ فراقِي بره بيقراري،
پتنگ جان شمع ٿيو عاشق دل جليءَ ۾.

۳- روحي راز اعجاز يڪبار ڪوليو،
پنهنجو پاڻ ۾ پاڻ اعتبار ڳوليو،
حڪم هيٺ همدم هليءَ ۾ چليءَ ۾.

۴- شهنشاه جو آه سائل سلامي،
نيتن جي نظر ۾ محو دل مدامي،
مليو خيال 'در لعل' دامن عليءَ ۾.

ڪلام نمبر ۹۷

مطلع: دلدار هن دل جي حقيقت، آه توکي سڀ عيان،
عاشق زباني ڇا ڪندو، سورن سندو بيحد بيان.

۱- چريو چيو خلقت جڏهن، توسان لڳو ناتو ميان،
راضي رهين هڪ تون سڄڻ، ڪهڙو ٻين ڏي ڪن ڏيان.

۲- صورت پسائي ڇو چڻين، توکان جدا ڪيئن جاليان،
گهنڊ کول قربون ڪول ڪر، تو ساڻ اوران اوريان،

۳- مشڪل ڪٿا حيدر هٿان، وحدت سندو پيالو پيان،
روشن رهي دل دائما، سر نفيءَ مان ثابت ڪيان.

۴- مرشد جي صورت جو تصور، من کلي طالب اڳيان،
بنده علي بخشو وري، دردان مان قربان ٿيان.

آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۹۸

مطلع: دوست دلبر ناز پرور، مل هيڪر عاليجناب،
ڪر نظر آهيان نذر، هر دريدر تو بن خراب.

۱- گهور تو مذڪور جو، مشهور هو جيئن دراصل،
نورسو مستور ٿيو، دستور هن ڪيڙو عذاب.

۲- چاڪ دل غمناڪ ٿئي، اشتياق تنهنجي کان مٺا،
واڪ ناخوراڪ ٿئي، مشتاق سان تون مل شتاب.

۳- آس دل جي راس ٿيندي، ناس ٿئي نفسانيت،
پياس آهي واس وحدت، خاص ڏي ڪو نوش ناب.

۴- جهنگ بر ٿر ڏنگ ڏک ۾، تنگ توڻ ڏر علي،
دنگ مخفي لنگه سهڻا، رنگ ڪر کولي نقاب.

آمين ثمر آمين.

ڪلام نمبر ۹۹

مطلع: ديد دلبر جي دنالي، دل ڦٽي جڏهن چٽي،
تيغ ابرو جي تڪي عاشق ماري جياريا ڪئين ڪٽي.

۱- ناز نيئن جا ڏسي شهباز مستانه ٿيا،
زلف جي ڦاسي الهراسي لکين ماريا گهٽي.

۲- فوج فالمر حسن سان شائق ٿيا شوقون شهيد.
عاشقن جا خيال بيخود لعل موهن ويو ٿئي.

۳- محو عاشق ۾ رهي، معشوق پنهنجي عشق سان،
وصل وحدت ٿئي سگهو دوئيءَ جو فراقِي دم ٿئي.

۴- دوبدو مليل هجي، دل 'درمحمد' دوست سان،
هڪ صبر جي سڪ سدا، وڌندي رهي شل نا ڪٽي.

آمين ثم آمين.

کلام نمبر ۱۰۰

مطلع: دیدن جا دستور، دم دم مارڻ وري جيارڻ:

۱۔ اڪيون لعل خيال خمارن، محبت ۾ مخمور.

۲۔ نظر نين نينهن نياهيون، ناظر ٿيو منظور.

۳۔ فقر فراقِي وصل حسن ۾، مست گهمي مسرور.

۴۔ سٿي دل سان خيال سڃاتو، مرشد جو مذڪور.

۵۔ بنده علي جو عشق علام، 'در محمد' مشهور.

کلام نمبر ۱۰۱

مطلع: دیدن جو دیدار کیو آ یار اسان کي.

۱۔ ملڪ معنيٰ جو مالڪ موهن، صورت جو سينگار،
کیو آ یار اسان کي.

۲۔ فتح هار سان صلح جنگ ۾ مڱڻهار جو هار،
کیو آ یار اسان کي.

۳۔ آهيون ديوانہ دنيا اندر، مستيءَ ۾ هوشيار،
کیو آ یار اسان کي.

۴۔ لائق قاسمي مروت معافي، باه منجهان گلزار،
کیو آ یار اسان کي.

۵۔ 'در محمد' من ۾ مخفي، نينهن اندر نروار،
کیو آ یار اسان کي.

ڪلام نمبر ۱۰۲

مطلع: ديدن ۾ درسَن دل ڏلهيو، ساجن سڏي ڀاتو ليو،
خود خيال ۾ مخمور ٿيو، امرو ادب وسري ويو.

۱- شفت شهنش عشق سان، معشوق عاشق ٿي پيو،
پرواز شهبازِ حسن در مرغِ دل مڪمل مليو.

۲- موجوديت مطلوب ۾، اختيارِ طالبِ ترڪيو،
آوازِ اعجازِ علي، مائي محبت مرڪيو.

۳- خوراڪِ دل پوشاڪِ دم، پائي اسمِ خود پهريو،
من عرف ۾ عارف اچي، ٺاهي محلِ دل ٺهريو.

۴- فرمانِ لا مقصود في الدارينِ الا هو ٿيو،
مصور معنيٰ من موهيو صورت نہ ڪنهن قيدي ڪيو.

۵- بنده علي جي بحرِ مان، سڪَ جي سُرڪَ پرتون پيو،
’در دانِ موجن ۾ ملي، موتو مري جئري جيو.

کلام نمبر ۱۰۳

مطلع: دُٿو صورت جو سلطان میان، احسان عجب درسِ ملیو.

۱۔ محو مرشد طالب اندر، مثل شمع پروان میان.

۲۔ ذوق وجودی زهر بنایا، شوق شاہِ مردان میان.

۳۔ توکل ترہی طالب تاریا، بحر بی پایان میان.

۴۔ پاڻ ۾ گولہی پاڻ وچائی، دسو نوان نشان میان.

۵۔ اندر دامن علی اوطاقي، 'در محمد' درشان میان.

ڪلام نمبر ۱۰۴

مطلع: ڏس دور دنيا جو رنگ عجب، بستان به آ ويران به آ،
هن مام جا واقف عام ناهن، پنهان به آ نشان به آ.

۱۔ هر رنگ ۾ يار جو جڙيل رنگ، انهيءَ عشق عميق جو ڪونهي دنگ،
ڪري سير صحيح ڪو مست ملنگ، ڪفران به آ ايمان به آ.

۲۔ معشوق جڏهن اچي پاتو ليو، تڏهن شاه حسن جو شور ٿيو،
مٿان عاشق عشق جو زور پيو، خندان به آ گريان به آ.

۳۔ مفتون ڪيو تنهنجي ماڻي مٺا، ڏاڍو دل ۾ ڏک رب ڄاڻي مٺا،
عجب رنگ عاشق سان ٿيو هاڻي مٺا، ديوان به آ فرزان به آ.

۴۔ آهي ڪڏهن قبيح ڪڏهن سهڻو، ڪڏهن مست عاشق ڪڏهن من مڻهو،
'در محمد' يڪسان نا رهڻو، دربان به آ سلطان به آ.

کلام نمبر ۱۰۵

مطلع: دُسي محبوب جو بنگلو، صورت ساڳي عاشق ڄاتي،
معني موجود دل ۾ ڪئي. نفي معدوم اثباتي.

۱۔ امر ٿيو ڪنت ڪترا ڪيئن، اراده عشق عاشق جيئن،
ظاهر معشوق رهيو هيئن، پائي جهاتي اندر ڇاتي،

۲۔ رهيو دل ۾ دخل داخل. شغل سان خرچ ٿيو شاغل،
عين اعجاز سان عاقل، ڪري مجنون پاتي جهاتي.

۳۔ حسن شهباز شامل ٿيو، عقاب عشق عامل ٿيو،
محو معشوق ڪامل ٿيو، عاشق ۾ حسن لئون لاتي.

۴۔ حسن بازار هڪاري، وڌيا وحدت جا واپاري،
اندر ڪثرت قربداري، صفاتي سير سان ذاتي.

۵۔ سڃاتو عشق سر چاهي، دائم ”در لعل“ خود آهي،
لکين محل ناهي ڊاهي، پيوند ٿيو پاڻ پرياتي.

ڪلام نمبر ۱۰۶

مطلع: ڏٺو واعدہ پاڻ مالڪ حقاني،
لهي غير غم ويا رهي سڪ روحاني.

۱۔ وسيا قلبي ويڙها، ويا نفسي جهيڙا،
محبت مٺيءَ جا کائو کير پيڙا،
ڪيو عشق عيدان ملي مهرباني.

۲۔ خالي دم صورت ۾ نه ڪنهن ڪار ڪم جو،
مزو معنوي آه روحاني غم جو،
صحيح من عرف ڪر چيو دوست جاني.

۳۔ حسن عشق مليو عاشق جي محل ۾،
فراقي فرق ويو وصل جي مهل ۾،
دوئي جي دؤري ۾ ڪليو سر وحداني.

۴۔ آهي ”در محمد“ مهدي پاڪ آخر،
بره بيخوديءَ ۾ ٿيو بيباڪ آخر،
بنيو پاڻ بنده علي سر عياني.

ڪلام نمبر ۱۰۷

مطلع: ڏٺو حڪم حسن شهباز ميان، پرواز ڪيو بي پر پيا.

۱۔ ناز نظر سان ڪيئي ڪوجها، حسن ڪيا همراز ميان.

۲۔ دل ۾ مخفي مچ مچائڻ، اکين جا اغماز ميان.

۳۔ اذن الله جي عرض اثر ۾، اذني جا آواز ميان.

۴۔ جنگ اڪبر ۾ غالب غازي، صاحب سوزگداز ميان.

۵۔ ”در محمد“ من ۾ مڙهيو، امر علي اعجاز ميان.

کلام نمبر ۱۰۸

مطلع: دُنو عشق عجب احوال میان، کُنا قرب علی عاشق اذریا.

۱- شامل شهیدان شائق تیرا، پائی حسینی حال میان.

۲- پرت پیالو خیال پیاریو، بیخود تئو خود خیال میان.

۳- فرق فراقی وصل وساریو، نظریون نینهن نهال میان.

۴- قبل ماضیء ۾ حال هلائن، باقا بره بحال میان.

۵- عشق اعجاز علی جا عاشق، موهیا لک "در لعل" میان.

کلام نمبر ۱۰۹

مطلع: دَنو معشوق عاشق کي خطابي عشق خيبر ۾،
محمد پاڪ پاڪن سان مليو حسن حيدر ۾۔

۱۔ نماز عيد معنيٰ ۾ ادا ڪئي عشق صورت سان،
ملنگ ماڻن حج اڪبر، ڪعبه قدسي قلندر ۾۔

۲۔ جڙيو شهباز جهرڪيءَ مان مليو پرواز هر پر سان،
نياز ناز ڪوليو سڀ، راز اعجاز اندر ۾۔

۳۔ جذب مجذوب جاذب سان، بمصداقِ شمع پروان،
جدا جزوات ڪُل مان ڪُل، مليا نروار نمبر ۾۔

۴۔ چمڻ معبود چاڻڻ مان، مرڻ موجود ٿيو جڙي،
خودي بيخود روح الاعظم، ملهائي خيال مخبر ۾۔

۵۔ اجهو جهنڊه علي جعفر، پليو پاڇي هينان لشڪر،
مبارڪ موقع ملهيو، سدا ”در“ سان شهر بر ۾۔

ڪلام نمبر ۱۱۰

مطلع:

ذاتي صورت الله جي، قادر قلندر لعل آ،
سرڪار سر بيرنگ و رنگ، راحم جبار و جلال آ.

۱-

مهدي محمد معنوي، پير مغان پترو رهيو،
شاه شاهان هر دو جهان، لشڪر سندو لچيال آ.

۲-

ساڳي صورت مولیٰ علي، مطلوب هر طالب طلب،
قلب مومن عرش الله، خيال جو خود خيال آ.

۳-

محبوبيت معيار سان، اختيار خود مختيار ۾،
معشوق عاشق سان سٺيو، سڀ عشق جو احوال آ.

۴-

باطن بره ظاهر ڪيون، ڳالهيون گجهيون دل ۾ سجهيون،
پنهنجو مغز پاڻهي، پيا کائون نه هڪ همحال آ.

۵-

واپار دٻين جو وڏيو، بيحد بره بازار ۾،
دامن علي ۾ "در" ملي، ماڻهو محبت مال آ.

ڪلام نمبر ۱۱۱

مطلع: ذوق ذاتي سڀ ذرڙا آهن. شوق صفاتي سرڙا آهن.

۱۔ يار نياھيو نازڪ ناتو، صورت مورت پيوند پاٽو،
ساجد مان مسجود سڃاتو، سجده ۾ سو سرڙا آهن.

۲۔ لعل محل خود خيال وسايو، مقصد روهي حسن رسايو،
بيرنگ جو رنگ عشق ڏسايو، عاشق ٿيا اڳيڙا آهن.

۳۔ لات لطيفي بات نه بعلم، علم عطا ٿيو مهدي معلم.
ملڪ مخاطب بامتڪلم، قرب قلندر ڪرڙا آهن.

۴۔ نسلڪ نصير نو رنگ نظارا، من ۾ ماڻن ملنگ مٽيارا.
ڪثرت سان ”در“ وحدت وارا، گڏيون ويٺا گهرڙا آهن.

ڪلام نمبر ۱۱۲

مطلع: راز محرم راه روهي طرح ڪهڙيءَ طئي ڪيان،
عشق جو احوال مخفي، آ عشاقن ڪي عيان.

۱- لعل ڦيريءَ ۾ لٽيل، لشڪر حسن جو آهيان،
گڏيل گل ڦيريءَ سان، در منزل مقابل ڪاهيان.

۲- دل جو درد دل اندر، ٻاهر نه ڳليون ڳوليان،
دوبدو درس ملهيو، وڌ راز ڪهڙو ڪوليان.

۳- مرد جو محو حسن، نشان هڪ تنهنجو ڏيان،
هر دخل هر خرچ ۾، وسريل فرق سود وزيان.

۴- حسن جي شهباز ڪٿي، مرغ عشق سان آجيان،
اڄ اڏئين اعجاز ۾، ڪئين باز وارن حاجيان.

۵- مهربان مرشد هٿان پيالا طهورا پيو پيان،
دردان مليون دلداريون، بنده علي کان بي پيان.

کلام نمبر ۱۱۳

مطلع: رازِ حسن شهباز سجاتو، نقطه نینهن کئی نرواري.

۱- صورت معنی هردو هڪ آ، باغ بقا ۾ بزم بهاري.

۲- ناز اعجاز نیاز سجاتو، مرشد بخشي خود مختياري.

۳- پنهنجي وصل لئي پاڻ فراقي، مامر ملائي نرت نياري.

۴- مرد رهن مخمور مدامي، موجان مائن خيال خماري.

۵- "در" دامن سان پيوند پيڙا، قرب علي کئی قريداري.

مناجات با قاضي الحاجات

کلام نمبر ۱۱۴

مطلع: رس دلدل جا ہسوار علي، رھوار روجي پُر نور ڪيو.

۱۔ فوج فقر روحاني، نظر سان نروار علي،
محفل راز اندر منظور ڪيو.

۲۔ حاضر ناظر هر رنگ، صوفن سان سردار علي،
بره بخشش ۾ ڀرپور ڪيو.

۳۔ نازڪ نينهن نياھيو، همدم با حبدار علي،
دلي درسن کان نہ دور ڪيو.

۴۔ رمز رضا سان رليو، رفتار و گفتار علي،
در امر امر مامور ڪيو.

۵۔ ”در محمد“ دل ۾، محو رھيو مھدار علي،
من محويت مخمور ڪيو.

مناجات باقاضي الحاجات

ڪلام نمبر ۱۱۵

مطلع: رَس شاهِ حسن شهبازِ علي، هنجم عشق جا هم پرواز ڪيو،

۱۔ نيتن نظارا نازڪِ علي لعل، ناز ملي در نيازِ علي،
هر همدل کي همراز ڪيو.

۲۔ رڱڻِ رُوحِيءَ ۾ رڱيوِ علي لعل، هر رنگ جا رنگسازِ علي،
سڪ سوز چٽا چٽو باز ڪيو.

۳۔ سَڌانِ نفسي ساڙيوِ علي لعل، دودِ دلي دڪنِ درازِ علي،
عشقِ ناراً جيئن انداز ڪيو.

۴۔ طالبِ مولا ماڻنِ علي لعل، عقلِ نوراً امتيازِ علي،
من عرف ۾ من ممتاز ڪيو.

۵۔ ”در محمد“ مليوِ علي لعل، حسنِ حقي اعجازِ علي،
ترڪِ تر تون موھ مجاز ڪيو.

آمين ثم آمين

مناجات با قاضي الحاجات

کلام نمبر ۱۱۸

مطلع: رس شاه نجف ننگيال علي، کل عاشق لا احتياج کيو.

۱- عاشق رنگ روحاني. قرب ملهائن کمال علي،
آباد فقر افواج کيو.

۲- بيرنگ بحر بره ۾. تپن باقابر حال علي،
همخيال اندر امواج کيو.

۳- حال حسينيء ۾ حق، مرشد هادي لعل علي،
هر طالب مثل حلاج کيو.

۴- مست ملنگ مخموريا، نينهن نشي ۾ نهال علي،
منجه محويت معراج کيو.

۵- شائق شبقدر جاء، شوق مائن شوال علي،
در لعل پيا سر تاج کيو.

آمين ثمر آمين

ڪلام نمبر ۱۱۹

مطلع: رس شاه حسن شهباز علي
ٽين هضم دليون فوج خيال ڦٽيون.

- ۱- شاه مردان شير بهادر، داخل ڪر دراز علي،
جيڪي دست تنهنجي هن دليون جهڻيون.
- ۲- درد اجاريون دليون عاشقن جون، ساڙيا سوز گداز علي،
غم غير جلپا اڪيون اندر پٽيون.
- ۳- چاه زنج جا اڃايل عاشق، بنديا ڪاڪل دراز علي،
حسن هوش نيا بوندان بره چٽيون.
- ۴- نينهن نياهي نور پساو، نازڪ نازو غماز علي،
ڪيڏو قرب ٿيو ڄاڻئون ڪيئن نه چٽيون.
- ۵- صورت محمد مهدي آخري، معنيٰ هڪ آواز علي،
پڙلاءُ پڪي ٻوليون ٻيون مٽيون.
- ۶- خيال چڪيون بادام شيون هر، مٺيون با ممتاز علي،
ڪڙيون ڦڪيون چهرين ڪاريون ڪٽيون.
- ۷- ناز نياز ۾ مام معراجي، ڀرت ڪيون پرواز علي،
لا وجود پيتيون بيخود مٺي جون مٽيون.

- ۸۔ ساٿ سڀني آٿو، سپرد سدائين، آهيون عرض پرداز علي،
قدمي ڪول رهون پيون وصال وٽيون.
- ۹۔ شوق حسن هڙ گهڻيون گهمايون، بازار بره بي انداز علي،
چوسول چارئي جتي سرن سٽيون.
- ۱۰۔ ذات صفات ۾ سڀر سينگارياءَ، رنگا رنگ رنگساز علي،
وند وحدت سان ڪثرت کي ڪٽيون.
- ۱۱۔ غازي 'در محمد' ڪٽڙا قربتون، عشق عين اعجاز علي،
ڪپيل ڪنڌ ڪلن بازي بره ڪٽيون.

ڪلام نمبر ۱۲۰

مطلع: رس صوفين جا سردار علي، همراز رهن دراز دليون.

۱- بره بيراڳي بيحد، جهنگ جهر بر بازار علي،
هڪ روپ رنگيا هڙ ڳوٺ ڳليون.

۲- خيال خزان جو گذريو، ڪليا باغ بهار علي،
ڏين بلبل پيا پڙڪي بانوليون.

۳- عشق حسن سان هڪ ٿيو، صورت ڪيا سينگار علي،
مليون معنيٰ جون تڪيون تجليون.

۴- رنگ وحدت ڪثرت ۾، ڊهن ٺهن هر بار علي،
ڏسيو عشق جا پائر جنهن کي جهليون.

۵- دريا دل 'در محمد' موج ڪئي مهدار علي،
واڍيون وره سنڌيون هڙ وهي هليون.

ڪلام نمبر ۱۲۱

مطلع: رس صوفين جا سرتاج علي، آباد رهن دليون جڏيون

۱۔ محبت سان مڙهجي رهون، داخل در افواج علي،
ذاتي ذوق اندر وکان وڌن وڏيون.

۲۔ حسن جمال جلال سان، عاشق لا احتياج علي،
وحدت پوش پهرايا سائل سڏيون.

۳۔ صورت معنيٰ هڪ ٿي، ماڻهو فقر معراج علي،
ڏنيون نينهن نيون ونڊي مفت مڏيون.

۴۔ اوج حسن ۾ عاشق ماڻهن 'در' امواج علي،
اعجاز اوطاقان عشق آڏيون.

ڪلام نمبر ۱۲۲

مطلع: رس شهنشاه محمد مير اچي، فوج فقر جون آجار دليون.

۱- شهنشاه صورت جاءِ صدق سید شبر شبیر،
میخان معنی جون دیولڻ ڪر نہ دیلون.

۲- ملي درسن دل ۾، آہ عشاقن عشق اُکیر،
منور محفل ٿئي پڙڪن برہ بچليون.

۳- روحڪ روحی راز ۾، ملنگ ماڻن معراج غدیر،
ڏیئي عشق مبارڪ خیال کلیون.

۴- نفیءَ مان اثبات ٿیا، اسم دم سان فوج فقیر،
رڳان جسمی لا جی چڙيءَ چلیون.

۵- 'دردان' هر صورت سان، بندہ علی جی هڪ تصویر،
نروار کیون نظران نلیون.

کلام نمبر ۱۲۳

مطلع: رس شاه حسن شهباز علي، کر هضم دليون جي تو جهتيون

۱- نينهن نياهن نينن سان، آهيون عرض پرداز علي،
ماڻيون درس دل خير ڪٿيون.

۲- اڃا چاه ذقن جا، بنديا زلف دراز علي،
بوندان بيهوشن تي بره چٽيون.

۳- محويت معراج ۾، پرن ريءَ پرواز علي،
ڪيا پرت پيتيون سي وصل وٿيون.

۴- ذات صفات سينگاري، عشق عين اعجاز علي،
وند وحدت سان ڪثرت ڪٿيون.

۵- 'در محمد' مليو، همدم ٿيو همراز علي،
اڪيون عاشق جون از خود پٽيون.

کلام نمبر ۱۲۴

رس شاه نجف جا شاه علي
تازا حکم هليا دليون چرک ۾ چليون

مطلع:

- ۱- روح ريجهايون نچي نينهن لايون، ڳايون کلام الله علي،
چم چم چير جام دم دم درد دهليون.
- ۲- شاه شهيدان جذب جلوه ۾، نظر ڪئي ناگاه علي،
نيون نيون نوبتان باجوش جهليون.
- ۳- دود درد جا اُمالڪ اُپريا، پڙڪيا اندر آراه علي،
جليا جيرا بڪيون چاڙهيون عشق چلهيون.
- ۴- فوج حسن بافائق فالمر، عاشق ڪنا ڪري ڪاه علي،
ڪيئي ڦٽيا ڪي ٻڌا خبران عام هليون.
- ۵- موج حسن هر حد لاحد ۾، بحريقا بالله علي،
لوڙهيون لهرين ۾ وڌيون عشق آليون.
- ۶- مام محبت معراج مدامي عشق ڪيو آگاه علي،
رمزان روحاني با خيال ڪليون.
- ۷- دم دم جر ڪيا دلين آئينه، تازا ٿيا تخت گاه علي،
شم شم شيش محل سرخ و سفيد ڳليون.

۸۔ پير مغان جي پڪ برساياءِ باغ بره وه وه واہ علي،
ڏاليون ڏيھن کي هر مليون ري ملھيون.

۹۔ اهلدلين خود خيال سجاتو، هڪ احد الله علي،
معني صورت جون ساڙيون پلڪ ۾ پليون.

۱۰۔ يار سڳو دل ساه ۾ سیتو، هر دم آھمراه علي،
جيڪي پاڻن جدا آھي دليون پليون.

۱۱۔ نينھن نباھيو نور پسايو، عاشق صفي الله علي،
در لعل رتاواڻون وصال گھليون.

کلام نمبر ۱۲۵

مطلع: روح عاشق رمل، اکین جي اغماز ۾

۱- چشم چارئي مقرر مليا، هر دم منجه هل چل.

۲- مار زلف جي دهن ۾ دل، جيئن گل چهنبلبل.

۳- ناز نیاز جو راز رنگينه، بره رليو بلڪل.

۴- مرغ عشق شهباز حسن سان، پيوند ٿيو پلپل.

۵- به 'در محمد' لعل ملايو، هسوارِ دلدل.

کلام نمبر ۱۲۶

مطلع: رهيو هر دم حق همراز علي، هجر هڪدم ويو واٽون وصل ڳهليون

۱- راڳ روحاني قوت ٿيو، ڳايون ڪلام الله علي
چم چم چير جام دم دم دهلين

۲- شاه شهيدان شوق سان، نظر ڪئي ناگاه علي
نيون نوبتان نينهن با جوش جهليون

۳- دود درد جا اُپريا، پڙڪيا اندر آڙاه علي
جليا جيرا چاڙهيون عشق چلهيون،

۴- ملنگ موج حسن ۾، بحر بقا بالله علي
تريا توڪل سان وڌيون عشق آليون.

۵- پڪ مغان جي پڇايو، باغ بره وه وه علي
ونڊان وحدت جون مليون ري ملهيون-

۶- عاشق خود معشوق ٿيو، عشق ڪيو آگاه علي
رمزان روحاني در خيال ڪليون

۷- هڪ سان هڪ ٿيا عاشق هڪ احمد الله علي
دوئي دُخل پڻيو خبر ان هليون-

۸- ”در محمد“ مليو مرشد صفي الله علي،
پڳيون هڪ پل ۾ جسمي پليون

کلام نمبر ۱۲۷

مطلع: رهن لاغرض ٿا سدا سونهن وارا
حسن جي ڏسڻ لڻي سڪن سو ويچارا.

۱۔ کلي نيڻ نازڪ کلي دل کسن ٿا،
چوري لعل لبرڙا گويا ڪجهه ڏسن ٿا،
مگر ڪير سمجهي اٿانگا اشارا.

۲۔ عشاقن کي سهڻن سندا ناز سهڻا،
شاهي شوق دل جا نه ڪنهن ڊاو ڊهڻا،
حسن جي شمع ۾ جليا پتنگ پيارا.

۳۔ ذاتيءَ سان صفاتي بني آه بازي،
حقيقت جو نقشه بعينه مجازي،
وڃن هر طرف پيا وحدت جا نقارا.

۴۔ دليون 'در محمد' ڏٺو دوست دلبر،
رنگارنگ رمزن ڪيو موڳو مضطر،
رهيا ڪين يڪسان نازڪ لڪ نظارا.

کلام نمبر ۱۲۸

مطلع: ساقی سرک پیار، نشو نینهن نَسَنگِ ئَی

۱۔ پاڻ سِجایی پاڻ ۾، سائی سرت سیکار۔

۲۔ جلوہ حسن جمال سان، دم دم مار جیار۔

۳۔ سر جو سودو ساب پئی، دربرہ بازار۔

۴۔ عشق اعجاز علی سان، بندہ علی بیہار۔

۵۔ دل ملائی ”دُر“ سان نیٹن ساڻ نہار۔

کلام نمبر ۱۲۹

مطلع: ساقی سرک پیاریو دم سائل جو سڌاریو

۱۔ مجنون مست کیو لیلی سان، ملي اعتبار امر دم دم سان،
صادر صورت ٿئي معنی جان، جسمئون ڌار جیاریو.

۲۔ بخشيو ذوق زلیخان وارو، مین ساهیزئون نینهن نظارو،
ڏسن یوسف جو حسن هاڪارو، ڏور محویت ڏیاریو.

۳۔ وڃي وصل ۾ فرق فراقی، در تی ماندو آه مُلاقی،
ملي درسن دوست میثاقی، کولي نقاب نهاریو.

۴۔ سامهون سر سجده ۾ ڌریان، اکبر حج ادائی کریان،
پرپڻ پیو ٿو کلم پریان، قربئون کول ویهاریو.

۵۔ دامن علي "ڌر" ناز دیوانی، پائي پیوند جڙیو جانی،
کول یکی کیو ٻڌڙي ٻانهی، ڌر تان کیم ڌکاریو.

کلام نمبر ۱۳۰

مطلع: ساقی پیاری جام، خاص خمر ۾ خیال خمارو،
محبت سا دُئی مام، قربون پنهنجي ڪول وِهارو.

۱- شوق شنهه رنگ رسایو، تخت ترک ڪري بر وسایو،
پنهنجو دُئی پیغام، اهلدین جو اندر اجاریو.

۲- صورت معنیٰ معنیٰ صورت، ساڳي صورت ساڳي مورت،
علي پاڪ امام، من عرف جو سبق سیکاریو.

۳- ترک وجودي ظاهر ذاتي، نام نفی جو ٿيو اثباتي،
فوج حسن هنگام، محویت جو ملڪ ڏیکاریو.

۴- سائل کي خود سخي سڏایو، خاص خلوت ۾ گهوٽ گهمایو،
مگڻهار مدام، نیڻن جو نشان نهاریو.

۵- رمز روخي سرُ ساز رچایو، ننگ ناز نیاز نچایو،
”در“ آغاز انجام، بنده علي اعجاز ڏیکاریو.

ڪلام نمبر ۱۳۱

مطلع: سائل سڏي ساقي پياري سرڪ هڪ پٿمان ۾،
آجيان ڪئي عشق مان محفل سهجي مٿخان ۾.

۱- ساقيءَ جڏهن ڀاتو ليو نينن جي نازن سک نيو،
جلوه حسن جاذب ٿيو، دل پئي زلف زندان ۾.

۲- ناتو ڳنڍيو سين خود اچي رمزن اندر پيو رنگ رچي،
نينهڙو نباهيو سون نچي فائق چيو فرمان ۾.

۳- رنگ عشق جي اسرار جا درسن حسن ديدار جا،
هرهڪ اندر هڪ يار جا جلوه جدا جند جان ۾.

۴- نحن اقرب ساه سان گڏ شاه صفي الله سان،
ماڻهو موجان وه واه سان، ”در“ بحربي پايان ۾.

آمين ثم آمين.

کلام نمبر ۱۳۲

مطلع: سائل سخی سجاتو، سنبریل سوال ۾.
معراج دل ملهاريو، شائق شوال ۾.

۱- سلطان ٿيو سوالِي، معنيٰ مائين موالِي،
صورت ڪئي ڪمالي، جلوه جمال ۾.

۲- مطلوب در مطالب، محبوب سر مخاطب،
مجنوب محو جاذب، جذبہ جلال ۾.

۳- نر نينهن پيا نياهن، سردار تي سنباهن،
خاوند خوديءَ جا آهن، بيخود خيال ۾.

۴- هر بار ناهيون ڏاهيون، هوشيار ناهيون ناهيون،
حصيدار آهيون آهيون، موهن جي مال ۾.

۵- ڏيهن اڳيان ڏنا ٿيا، محبوب وٽ منا ٿيا،
قربان سر ڪٿا جيا، مهدي مثال ۾.

۶- بنده علي اجاريو، پيالو طهور پياريو،
”دردان“ ماري جيارو، رنگيل رومال ۾.

ڪلام نمبر ۱۳۳

مطلع: سالڪن سک سان سڃاتو، حڪم حيدر پير جو،
پنهنجي مورت ۾ ملهائڻ، روح محمد مير جو.

۱- قلب ۾ تجلو مليو، رخ محويت تصوير جو،
معنوي محل وسيو، ٿيو ڪم ختم تعمير جو.

۲- عين مطلب ۾ مطالب، طلب ڪيو تظهير جو،
طالب و مطلوب هڪ ٿيو، ويو فرق تفسير جو.

۳- حسن پنهنجي ۾ وصل، ماڻي فرق فقير جو،
تو شهادت ۾ رسائي، شوق شاه شبير جو.

۴- زاهد ظاهر، عمل ڏس، طلب جي تاثير جو،
ٿيو شمع پروان شمع ۾، پل نه پيو تاخير جو.

۵- عشق ناراً ۾ جليو، ٿرتون تخم تقصير جو،
حسن هٿ هر معاملو، تدبير يا تقدير جو.

۶- خم غديري عيد لئي، ٿيو امر نينهن نصير جو،
ارڙهين حج ميل مقرر، سک وارن سان سير جو.

۷- ”در محمد“ پاڪ پياريو، جام وحدت وير جو،
ناز مان نعره لڳو، اعجاز سان تڪبير جو.

ڪلام نمبر ۱۳۴

مطلع: سڀ صورتان ان کي عيان، جيڪو پنهنجي معنيٰ ڀسي،
مصدق موتو قبل جو، من عرف جي رتبہ رسي.

۱۔ العقل نوراً في القلب، خاطر نہ ڀيو خطرو کسي،
هر رنگ اندر خود خيال سان، هٿ ڪئي حڪومت هر کسي.

۲۔ عاشق سڃاڻن صاف پيا، ابرو اشارو ڪئين ڏسي،
دلدار جي ديدار لٿي، دم دم طلب طالب ٿسي.

۳۔ جيئن جاڳندي جنگشن جشن، چالاڪ منجه چسڪي چسي،
تيئن خواب ۾ مخدوم کي، خادم دٻائي ٿو دسي.

۴۔ شيشي اندر جو بند شمع، پروان پسيو ڀيو پر گسي،
ماڻي نہ موقع محويت، بيهاريو ڪنهن ڀروسي.

۵۔ اظهر علي اعجاز ڪرم، محلئ فقر سارو وسي،
شهباز سان پرواز ۾، "دردآن" ڀيو دل سان هسي.

آمين ثم آمين.

کلام نمبر ۱۳۵

مطلع: سردار صورت معنوي، ممتاز مورت ۾ مليو،
معشوق عاشق عشق هڪ، اعجاز مورت ۾ مليو.

۱۔ لعل و سفيد و سياه رنگ، هم رنگ رهيو رنگساز سان،
احمد علي الله هڪ انداز مورت ۾ مليو.

۲۔ شهباز پر پرواز سان، بيپر مرغ ۾ محو ٿيو،
هر سير سر انجام سان، آغاز مورت ۾ مليو.

۳۔ دردِ فراق و حظِ وصل، معلوم ٿيو موجود ۾،
نازو نيازِ رازِ دل، همراز مورت ۾ مليو.

۴۔ لشکر محمد لعل سان، نروار ٿي نيٺه ڪيو،
دامن علي سان دريدر، ”در ناز“ مورت ۾ مليو.

آمين ثم آمين

کلام نمبر ۱۳۶

مطلع: سردار آیو سینگار کري، سردار چمان يا سینگار چمان

۱۔ آیو عاشق وٽ معشوق هلي، فڪر فراق ويا واءُ وصال گهلي،
محفل حسن ملي درسن کليا دلي، دربار چمان يا دیدار چمان.

۲۔ دل شڪار ڪئي شهباز حسن، اغماز عینان اعجاز حسن،
روحي راز ونڊيو رنگساز حسن، رخسار چمان يا چپ چار چمان.

۳۔ اعتبار اسپ ڏو پار مليو، مڪي منزل هر معيار مليو،
معراج ملهيو مهدار مليو، انوار چمان يا اسرار چمان.

۴۔ ڪيا نظر ناظر منظور ملنگ، محو محبت ۾ مشهور ملنگ،
مئي پي مخبر ٿيا مخمور ملنگ، گفتار چمان يا رفتار چمان.

۵۔ قابل قرب حسن ۾ ڪامل ٿيا، داخل دامن علي ۾ عامل ٿيا،
دلي دان ”دردان“ سان شامل ٿيا، حقدار چمان يا حصيدار چمان.

شعر نمبر ۱۳۷

مطلع: سردار ڪري آيو سينگار صحن ۾
نين نواز نازڪ نروار سخن ۾.

۱- بي مثل لتو مثل مڪاندار حُب ۾،
موجود خدا دل جو خريدار حسن ۾.

۲- مرغان عشق يڪجا آشڪار لکن ۾،
شهياز حسن کي اڄ آشڪار بکن ۾.

۳- خود خيال سان هم خيال ٿيو اعتبار پون ۾،
هر جنس سان هم جنس ٿيو هوشيار سون ۾.

۴- هڪ امر جدا فهم سان ڪمدار ڪمن ۾،
بيوطن جان ٿيو خود مختيار وطن ۾.

۵- هر ناز کان نياز جو وڌ بار وزن ۾،
دل ساڻ ”در محمد“ صديبار وزن ۾.

ڪلام نمبر ۱۳۸

مطلع: سرمست صوفي سردار آهن، هر مظهر جا مختيار آهن

۱۔ رنگ رندي رند رچائن ٿا، مچ محبت من ۾ مچائن ٿا،
ننگ نين اندر نچائن ٿا، ماڻيا دل درسن ديدار آهن.

۲۔ مُرڪ مام ۾ ڏين ممتاز مٿيا، ڳڻ ڳويٺ سان نه انداز ڳڻيا،
چالاڪ چشم چوباز وٿيا، بخشيا خوبن خوب خمار آهن.

۳۔ اعجاز حسن جي اندر جي، آواز سوال سڪندر سي،
شهباز شيراز قلندر ڪي، رنگساز روجي رهوار آهن.

۴۔ بت پرست ڪڏهن بتخانه ۾، مٺي نوش ڪڏهن ميخانه ۾،
عاشق عشق سندي ايوانه ۾، ڪٺل اکين جا اظهار آهن.

۵۔ ڪڏهن بيدل بيڪس بلا بالا، ڪڏهن ”در محمد“ علي اعليٰ،
حامي حسن حسين نصير نالا، نينهن نباهن ۾ نروار آهن.

آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۱۳۹

مطلع: سڪي جنهن لئي سدائين دل، اهو دلدار آيو آ،
ڪيان شاديون ۽ شڪرانه، عرض ڏولڻ اڳهايو آ.

۱۔ سڄڻ جي سونهن سان روشن، سراسر ڪل ڪچهري ٿي
خوشيءَ سان عاشقن از خود، اناالحق گيت ڳايو آ.

۲۔ حسن جو ناه جو گهورو، اهو انسان ٿي ناهي،
گذارڻ ڌار ڏولڻ کان، دنيا اندر اڃايو آ.

۳۔ کٽي نينان نراڪت جون، جڏهن خوش ٿي ڏسي سهڻي،
ڪرڻ صدق خزان سر، سوڌو تنهن تان سجايو آ.

۴۔ آهين ”در دان“ دريائي، ڪنهن چولي ڪڍي سٽيئي،
رضا مان ره سدا راضي، جيئن قادر ڪرايو آ.

نوٽ: هن ڪلام چوڻ سان چپ چپ سان ڪونه لڳندو.

کلام نمبر ۱۴۰

نوٹ: هي کلام بغير نقطه آهي.

مطلع: سور وارو سک علم اسکول سک ۾ ره مدام،
حوصلہ رک کر معلم اسدالله اول آ امام.

۱- حرص هکدم کر عدم، وهله وکر عمدو وهاء،
آل آدم عدل وارا، رک اکر علي الدوام.

۲- رو محرم ۾ ادا، مسلم مگر هر مهل رو،
درد دک ۾ هر طرح ره سک ۾ سه سورمه ملام.

۳- آس رک الله واحد، سک سدا آل رسول،
ماد کر هر وهم طلسم کر عطا مهر عوام.

۴- سوال گهر درگاه احمد، "در محمد" وار وار،
سرور سرکار کامل، کر کرم حاصل کلام.

آمین ثم آمین

کلام نمبر ۱۴۱

مطلع: شاہ حسن اعلیٰ سرکار، عشق جو ہر اسرار ڈیکاریو.

۱۔ شاہ حسن خود خیال ملایو، قبل ماضیء ۾ حال ملایو،
جلال جمال کمال ملایو، بیخود بخشو خودیء خمار
روح جسم کان دار گذاریو.

۲۔ شاہ حسن ہر رنگ رسایا، لاحد عشق ۾ دنگ ڈسایا،
نینہن نواز ننگ پسایا، دل سمجھو ہر ھک دیدار
نظر نیٹن نروار نہاریو.

۳۔ نور سفیدی محل سیاہی، ساگی صورت مورت ماہی،
پاٹ شہنشاہ پاٹ سپاہی، نقطہ مان ٹی احد اظہار
دل تان دوئی جو بار دکاریو.

۴۔ خیال ملہائی موج میثاقی، اوج وصالی فوج فراقی،
حظ محبوبی درد عشاقی، ھک صورت جی ہر سینگار
معنی ۾ معیار ڈیکاریو.

۵۔ شاہ نصیر جو شان سچائی، مشتاقن موجودگی ماٹی،
قرب کریمی پائٹون جاٹی، ہر محلہ مرشد مختیار،
اک چنپ ۾ آشکار اجاریو.

۶۔ شامل شاغل شاہ شہیدان، مارن جیارن دم دم دیدان،
قتل عشاقان عشق جون عیدان، ہر درباری در دربار
امر نہی اقرار وساریو.

۷۔ ”دُر“ در دامن علیٰ الا علی، مڑھیو لعل محمد مولا،
برہ بخشیا شاہی شعلا، قدح کوثر مہدی مہدار
سائل کی سرشار پیاریو.

ڪلام نمبر ۱۴۲

مطلع: شاه حسن معراج مٿايو، نقطه نينهن ڪئي نرواري

۱- صورت مورت مام سڃاتي، حد دوئي وحدت ويساري.

۲- پنهنجي وصل لئي پاڻ فراقي، سُرَت سينگاري نرت نياري.

۳- طلب طالب مطلوب ملايا، مرشد ماڻي خود مختاري.

۴- بيرنگ باطن ظاهر رنگ سان، حڪم حسن جوهر جا جاري.

۵- دامن عليءَ ۾ موج ملهائي، ”در محمد“ مهديءَ واري.

کلام نمبر ۱۴۳

مطلع: شاه شهیدان شوق سان، کئی لعل خود بیخود بزم
معمشوق عاشق گم بئی، هک عشق ٿیو ثابت قدم.

۱۔ موجودگی محبت ملی، محکوم ٿیو حاکم حکم،
محفل حسن قربان پتنگ، عاشق ساڳی صورت صنم.

۲۔ سٿین سرن ۾ سر اڳھیا، کلیل بره بازار گرم،
سودا سروپا ساب پیا، پڳ پرت ماٿین منتظم.

۳۔ فرمان ماذاغ البصر، سمجھی رهيو لدني علم،
تارک وجودی ترک سان، معنی و صورت کئی عدم.

۴۔ بیرنگ بحر هر رنگ اندر، کئی موج مبدل دمبدم،
عشق و حسن جي اوج جو، فوج فقر ماٿيو فهم.

۵۔ اعجاز سان همراز دل، آزاد از اسم و جسم،
بنده علي جي عشق ۾، دم "در محمد" ٿيو هضم.

ڪلام نمبر ۱۴۴

مطلع: شاه حسن عاشق ڏسي، پروان ٿيو پرواز ۾،
ابرو اشاره جي اندر، انجام ٿيو آغاز ۾.

۱- ڪيو نيم بسمل يڪ نظر، ترقي دل زير و زير،
اطبابتا سڀ بيخبر، امراض جي انداز ۾.

۲- بيخود خودي کان خيال ٿيو، بيحال حال نهال ٿيو،
دل جو مرغ هر حال ٿيو، شامل حسن شهباز ۾.

۳- هن بره پيرنگ جو بيان، ڪهڙو ڪري ڪهڙو ڪيان
مخفي حسن جان ٿيو عيان، رمل رهي دل راز ۾.

۴- ”در“ جو عقيدہ خاص آ، نا عام کي احساس آ،
شاهد سيد عباس آ، بنده علي اعجاز ۾.

آمين ثم آمين.

ڪلام نمبر ۱۴۵

مطلع: شامل حسن شهباز ٿيو، پرواز ۾ پُر پيار سان،
چاهِ ذقن مان آبِ چوسيو، مرغِ دل منقار سان.

۱- ماري جياريو مرد جو، نينن نظر نروار سان،
شاهِ شهيدان ٿيو ڪٺل، ابروءَ سندي تلوار سان.

۲- در محويت محبويت، مخمور خود خمار سان،
دمِ دويدو دلدار جي، دوئي جو مزو دل ڌار سان.

۳- ريجهي رهيو رهوار دل، دلدل سندي هسوار سان،
ذڪر و فڪر جي حد ٿيو، عاشق اسب اعتبار سان.

۴- طالب مولا ممتاز ٿيو، اعجاز جي اختيار سان،
تارڪ ڪرامت ڪشف جو، ڪٿين دل ڳنڍي دينار سان.

۵- معشوق عاشق ۾ محو، بنده علي بازار سان،
خوشدل بنيو خود عشق ۾ ”در“ لعل جي واپار سان.

کلام نمبر ۱۴۶

مطلع: شعلی حسن شهباز ۾، اچي عشق جا پروان پڇن،
پلپل پتنگ پرواز ڪن، موتو مري جي منجه. مڇن.

۱- اعجاز اکين سان پڙيا، ڪثرت اندر وحدت وڃن،
اغماز ابروءَ جا اڏايل. عرش کان اڳتي اچن.

۲- العقل نوراً في القلب، هوشيار مستيءَ ۾ مڇن،
العشق نارن ۾ جلبي، بيقبي وجه باقي بڇن.

۳- مولیٰ علي مقرر ڪيا، ماڻڪ منجهان ڪوڏن ڪڇن،
صدمات سي سوغات ڪن، پرکيو نه تن کي پاڙيڇن.

۴- سردار سان سندرا ڪيون، نادان نوڪر ٿا نڇن،
بي سود بازيون بزرگن، اڳيان اڏيون ٻوڙن بڇن.

۵- دامن علي ۾ دل مڙهي، رند رنگ روحيءَ ۾ رڇن،
در لعل "در محمد" محو، سر معنوي سمجهيو سڇن.

ڪلام نمبر ۱۴۷

مطلع: شغل حسن شهباز، مرغۂ عشق وريا واهري

۱۔ فوج قلندر ڪڏندڙ فرشين، مهل ساڳي منهن اڏندڙ عرشين،
ريءَ پرين پرواز، ڪامل ڪن ٿا قالب ڪيري.

۲۔ مرشد سان معراج ماڻيا سي. محبت ۾ محتاج بڻيا سي،
راز نياز و ناز، روشن رهيو واصل ويري.

۳۔ موه مجاز ۾ ملنگ نه مايا، گهور حقيقي حسن سان گهايا،
اڪين جي اغماز، ڏسيو ڏيه دماغي ڊيري.

۴۔ محمد لعل ملي محفل ڪئي، مرڪب مقصد طئي منزل ڪئي،
هر رنگ م رنگساز، بيٺو بيرنگ عڪس اڪيري.

۵۔ ڪول ڪيو ”در“ لعل قلندر، وارث ويٺو اندر ٻاهر،
حيدر علي اعجاز، سرڪ پياري صبح سويري.

آمين ثم آمين

کلام نمبر ۱۴۸

مطلع: شغل حسن شهباز، جهتي جهرکي جهام ۾ ميان،
 هردو همپرواز، شاغل صبح و شام ۾ ميان.

۱- جهرکيءَ لئي شهباز ٿي آيو، طالب ۾ مطلوب سامايو.
 اثباتي آواز، نينهن نفي ڪيا نام ۾ ميان.

۲- نحر حسن شهباز خماريو، مرڻ جيئڻ منجه ڏاج ڏياريو،
 دم دم سان دمساز، ڪاج ڪيو قتلام ۾ ميان.

۳- مير محمد لعل ملايو، عبدیت احوال ملايو،
 مليا ناز و نیاز، احدیت انعام ۾ ميان.

۴- بخشيو مرشد علي منبر تي، ارشاد دم قلب قبر تي،
 آندو عشق اعجاز، محو امام غلام ۾ ميان.

۵- رمز رهبر هر رنگ رچايو، نين ۾ نروار نچايو.
 علحدہ آغاز، ملي آيا انجام ۾ ميان.

۶- مالڪ ڪربل حظ مخموري، سمجھايو سرِ حڪم حُضوري،
 مائل ٿيا ممتاز، هام حسن هنگام ۾ ميان.

۷- ملڪ گل مفقود ڪيو سي، مالڪ دل موجود مليو سي،
 بُعدبي انداز، قرب ٿيا هڪ ڪام ۾ ميان.

- ۸- دم وجودي عدم وجودي، طالب مولی لا مقصودي،
شائق شاه حجاز، تارک ترک تمام ۾ میان.
- ۹- طلب صفاتي مام مماتي، طالب ذاتي حال حیاتي،
همراز هر راز، دم مطلوب مدام ۾ میان.
- ۱۰- تخت ترک کیو طلب تونگر، نینهن نوشابان سکر سکندر،
صاحب سوز گداز، پرکیو ویو پیغام ۾ میان.
- ۱۱- عاشق پاژن عهد الستی، ماثن دلبر دست بدستی،
مثل محمود ایاز، ملیل مهلت مام ۾ میان.
- ۱۲- "در محمد" مهدی مقرر، حاضر ناظر ملیو منور،
چشمن سان چوباز، خاص سیجاتو عام ۾ میان.

ڪلام نمبر ۱۴۹

مطلع: شهباز حسن جي بزم بڻي، اعجاز اڌاريا خيال ڪڻي

۱- فوج فقر ۾ موج ملائي، لعل قلندر گهوٽ گهڻي-

۲- هر هڪ دل جو ملڪ لڻيو، فوج حسن آئي هام هڻي-

۳- ملي معنيٰ صورت سينگاري، وسريا سر مان سيند ڦڻي-

۴- خام خطري کان عاشق آڃاءِ رمز روحاني واه وڻي-

۵- جهنڊه علي جي جلوه جهڻيو، گهر گهر ۾ گڏ گادي ڏئي.

ڪلام نمبر ۱۵۰

مطلع: شهنشاه رڪو دلشاد اچي، نظر نينهن ڪيو روجي رنگ رچي

۱۔ بره بازار ۾ چوسول گهٽا، گهٽيون ڪهڙيون گهمان جيئن وارث وٽا،
ملي درسن دل ۾ دمال هٿان، عاشق اکين ۾ نروار نچي.

۲۔ اول فوج فراقي جوش ڪيو، وري اوج وصالِي هوش نيو،
ويتر راز محرم روپوش ٿيو، پيڙو پورن ۾ پئمال پچي.

۳۔ ساڳي صورت ۾ دمساز ڪيو، اعجاز علي همراز ڪيو،
مرغ عشق حسن شهباز ڪيو، آڏن ڪنگ ڪلئي چمن باغ بچي.

۴۔ ”در“ دامن علي سان سبيل رهي، نظر پاڪ پيرن ۾ مليل رهي،
سائل ساڻ سخي منهن ڪليل رهي، حسن همدرد ٿئي محبت مال مچي.

آمين ثم آمين.

ڪلام نمبر ۱۵۱

مطلع: صديبار ڏيو مبارڪ سهڻل آيو صحن تي،
سر ساه مال صدق نازڪ بدن سجن تي.

۱- اکين جي فوج اڳيان دردي دليون غنيمت،
گڏ ٿيا عاشق اجارا، چستون چاه ڏقن تي.

۲- هڪڙو لڻ تي لالي، پيو سيند سرخ رنگي،
تيون زلف سياه سهڻا، سونهن ڳاڙهن ڳلن تي.

۳- دلدار دلريا جي، رفتار رمز ڀريل،
گفتار مرڪ واري، سونهن سنهن ڏندن تي.

۴- دلڙي ڏنم بعيانم، سر ساه مال ڏيندم،
پر يار پيار سان جي بوسه ڏئين لڻ تي.

۵- دلدار ”در محمد“ کي يڪبار پاءِ پاڪر،
راضي رهي خدا خود اهڙن سڻن ڪمن تي.

کلام نمبر ۱۵۲

مطلع: صورت سندو مشتاق مقرر، معنوي محتاج ٿيو،
الفقر فخري ۾ وجودي. عدم هر احتياج ٿيو.

۱- منور حسين مرشد اندر، ميسر روجي معراج ٿيو،
نين نوازيو تختِ دل، تجمل طبع تاراج ٿيو.

۲- شائق حسن شيدا گداگر، شهنشه افواج ٿيو،
در بحر بيخود باخودي، عارف بهر امواج ٿيو.

۳- اختيار هوندي عاجزيء سان، کاملن جو ڪاج ٿيو.
منجه هار ماڻي جيت جن، هيئن کان ڏاڍن ڏاج ٿيو.

۴- هر زهر زنگ زائل اتي، محبت جو جت ميناج ٿيو،
ننگيال سعد و نحس سان، نت نينهن جو نيپاج ٿيو.

۵- ڪوئي قطب ڪو غوث ”ڏر“ حاصل ڪنهن هنگلاج ٿيو،
دامن علي داتا قلندر، سڀ سندو سرتاج ٿيو.

کلام نمبر ۱۵۳

مطلع: طالب ساز سرود کیون، مر کلن احوال عشاقی

۱۔ درس حسن حسین پسایو، شروع مدح مولود کیون،
پاریا سخن موهن میثاقی.

۲۔ گیت انا الحق بیخود گائن، ہٹ محل محمود کیون،
مائن قتل ۾ وصل فراقی.

۳۔ وہم دوئی وریام و سارن، وحدت اندر ورود کیون،
عشق حسن سان ٿیا اوطاقی.

۴۔ منعرف معیار ملهائیں، موتو وارا مقصود کیون،
ملیا موهن سان ملنگ ملاقی.

۵۔ ”در محمد“ دامن علی سان، معنی ۾ موجود کیون،
خیال خماریا صورت ساقی.

ڪلام نمبر ۱۵۴

مطلع: طالب طلب تسليم ڪن، مطلوب خود مختيار ٿيو،
موجود سان وجود هر، عاشق عدم اختيار ٿيو.

۱- مَن عَرَفَ مان موتو قبل. اسرار دم اظهار ٿيو،
درڪار دل دلدار جي، همدم سدا حيدار ٿيو.

۲- گفتار مان رفتار سان، ديدن اندر ديدار ٿيو،
اعتبار دل اعجاز سان، دم ناز ۾ فروار ٿيو.

۳- سودا سرن جا ساب پيا، وحدت اندر واپار ٿيو،
سود و زيان وسريا پئي، هڪ ياد دل ۾ يار ٿيو.

۴- هڪ عشق جا عاشق هرڙي، هڪ سان هڪ حقدار ٿيو،
مشغول شاغل شغل هڪ، هر هڪ جدا حصيدار ٿيو.

۵- جيڪو جزو ڪُل ۾ مليو، ساڳي صورت ستار ٿيو،
دامن علي سان ”در محمد“ گل حسن جو هار ٿيو.

ڪلام نمبر ۱۵۵

مطلع: طالبن سان طلب ۾ مطلوب شاه مردان مليو،
 رمز روحانيءَ اندر شامل شاه شاهان مليو.

- ۱- محو مرشد طالبن ۾ حسن جلوه جان مليو،
 جيئن شمع جي شعاع ۾ پرواز هر پروان مليو.
- ۲- عشق جي اعجاز سان مرسل به مشتاقان مليو،
 معنوي مورت کلي ذاتي صورت سلطان مليو.
- ۳- مالڪ دل ميزبان سان، هر ملنگ مهمان مليو،
 عشق امداديون ڪيون، هر درد جو درمان مليو.
- ۴- تارڪ هر دوجھان دلبر جي درس سان مليو،
 نظر نينن جي نوازيو، قرب باقدمات مليو.
- ۵- صفي الله ساقيءَ هٿان جن کي پرت پيمان مليو،
 ”در محمد“ دل ۾ تن نشو نينهن جو نشان مليو.

آمين ثم آمين.

ڪلام نمبر ۱۵۶

مطلع: طلب طالب ڪري ڪهڙي، سينه مطلوب سامايو
حڪم هر جا هلي هر رنگ، جيئن رهبر رکي رايو.

۱- اچي ٿيو عشق اوطاقي، درد جا دود دُڪرايو،
مليو معشوق عاشق ۾، حسن جي چاش چڪرايو.

۲- ڪرشم ڪربلا اندر، جشن مالڪ ملهاريو،
غازن در غمزہ وحدت، ملڪ ڪثرت ميجاريو.

۳- مليا پرديس ۾ ديسي، وحدت پوشاڪ پهرايو،
جسم کان دم جدا جالن، لاوان با اسم لارايو.

۴- ڏسڻ وحدت شهوديءَ سان، سچاڻپ صاف سمجهايو،
وطن وحدت وجوديءَ ۾. رهن موجود ريجهايو.

۵- محمد لعل ”در“ دامن، علي اعجاز آڻايو.
مليو سرتاج صورت سان، مورت معراج ماڻايو.

ڪلام نمبر ۱۵۷

مطلع: طئي ڪجن دل جون مُرادان ڪيئن رٿان رٿيم وڌيون.
عين مقصد اڻ گهريو ٿيو جنهن وساري سڀ ڇڏيون.

۱- پاڪ پيارل خود پسائي محو ٿيو عاشق اندر،
رمز روهي رد ڪيون نفسِ اماره جون رڌيون.

۲- شهنشاه حسن ڪئي شفقت شاهائي شوق سان،
هر سپاهيءَ جي صحن ۾ عشق اوطاقان اڏيون.

۳- سيف ابروءَ جا ڪٽل نعرا هڻن نيزن مٿان،
نظر نينن مٿل جياريا ٿيون روشن دليون جڏيون.

۴- عاشقن تي يار يڪدم حڪم حر وارو هلاءِ،
شهر هڪ گهڻيون گهڻيون جنهن سان ملين تنهن ڏي لڏيون.

۵- ظاهري رنگ ترڪ ٿئي تان باطني بيرنگ ملي،
سر ڏئي سر ساز ٿي گهرُ گهورُ سرمياه مڏيون.

۶- ”در محمد“ لعل ڪيو، قابو اندر دامن علي،
امر اعجاز علي سان تنهن کي سائل ٿا سڏيون.

کلام نمبر ۱۵۸

مطلع: عاشق علي آثايو، اعجاز عشق ۾،
معشوق ساڻ مليو، آواز عشق ۾.

۱- چاڻيءَ ۾ پائي جهاتي، صورت مورت سڃاتي،
مرشد جي مام ڄاتي، چو باز عشق ۾.

۲- دل جي پکيڙي ٻوليو، پرواز راز کوليو،
شائق شڪار ڳوليو، شهباز عشق ۾.

۳- حظ حسن ۾ داخل، مصداق پاڪ ڪريل،
ناز و نياز رمل، همراز عشق ۾.

۴- منظور نظر ناظر، همدم هميشه حاضر،
مليو انجام آخر، آغاز عشق ۾.

۵- مخمور مست ساقی، بخشيو خمار باقي،
ازل و ابد ملاقي، انداز عشق ۾.

بنده علي بدر سان، معراج شيقدر سان،
مخبر بنيو خبر سان، ”در“ ناز عشق ۾.

کلام نمبر ۱۵۹

مطلع: عاشق ره آگاه، عشق اندر آواز اُتاریو

۱- عاشق خود معشوق ٿیو، کلي نظر نگاه
عشق سبق اعجاز سیکاریو.

۲- دلي مراد وڌائي، نیئن واري نگاه،
ناز نیاز ۾ راز ڏیکاریو.

۳- ناچو نینهن نچایا، شوقون شاهنشاه
سپ سپاهی ساز سینگاریو.

۴- دامن علي ۾ سیتو، "در محمد" ساه،
خیال حسن شهباز اُڌاریو.

ڪلام نمبر ۱۶۰

مطلع: عبث زندگي عجيبن ريءَ، رڳو عيدان ٻئي ڇا هن،
نظر جي نا اچي دلبر، ته پوءِ دیدان ٻئي ڇا هن.

۱- هجي زاهد توڙي عابد، دلق پهري ڪٿي رندي،
ڏٺو دلبر نه جنهن دل ۾، دين و ايمان ٻئي ڇا هن.

۲- سهڻي جي سونهن جو ڀرتو، پيو شمس و قمر تي آ،
رهيا هر دوجهان روشن، زمين و آسمان ٻئي ڇا هن،

۳- آهن مشتاق موهن تي، ڀريون حوران چاهي غلمان،
خدا خود آه عاشق ٿيو، جن و انسان ٻئي ڇا هن.

۴- ڪري اقرار ”در محمد“، صنم همدم گذارڻ جو،
ڪرڻ قربان تڏهن تنهن تان، سرو سامان ٻئي ڇا هن.

ڪلام نمبر ۱۶۱

مطلع: عجائب رنگ رمزن سان بنيو بي انت بازيءَ جو،
حقيقت جي مٿان نالو، معين ٿيو مجازيءَ جو.

۱- وڻي ٿي نيسي هستي، بني ويران مان وستي،
رڻي آيو زبردستي، مالڪ جد بي اندازيءَ جو.

۲- الستي رنگ رڻيل ڪنهن لئي، فنا باقي بنيل ڪنهن لئي،
ابد ڪنهن لئي ازل ڪنهن لئي، سبب ڪهڙو درازيءَ جو.

۳- ڪڏهن هندو پائي جڻيو، ڪڏهن مسلم بنده بڻيو،
ڪڏهن ڪنهنجو ڪونهي جڻيو، عجب هن بي اندازيءَ جو.

۴- ڪڏهن احدون ٿيو احمد، ڪڏهن محبوب ”در محمد“،
ڪڏهن عاشق مقيد بند، ڪري آواز آزيءَ جو.

شعر نمبر ۱۶۲

طرح ڏنل ظفر علي فقير

مطلع: عشق جي ايوان ۾ لتڪيل سريون ڌڙ ڌار ڏس،
ٿيا مري جيئرا وري ساڳي صورت سردار ڏس.

۱- ڪا پڙي پهتا پڙيءَ تي ڀرت پيارل سان پڙي،
سر سٿي ڏين سٿيءَ ۾ پاڙن عاشق اقرار ڏس.

۲- دل ڏيئي دلبر کي بيخود ڪئي خودي نانگن نفي،
در نگاه چشم نازڪ بدن نر نروار ڏس.

۳- درد هن ماري زلف محبوب دل عاشق رکيل،
جيئن گلابي گل رکيو بلبل اندر منقار ڏس.

۴- محمدي صورت معنيٰ ۾ ماڻيا معراج دل،
محويت محبوبيت کان ڌار ٿي ديدار ڏس.

۵- دمبدم حيرت پسند يڪ خيال در هر دوجهان،
رفت و آمد دم فراق و وصل دل هر بار ڏس.

۶- احديت جي بحر ۾ بنيو حباب عبدیت،
ڪڏهن پڌرو ڪڏهن گم هر لهر سان در آر ڏس.

- ۷- حبِ دنیا هر خطا جو مُور فرمایو رسول،
طالبِ مولیٰ مذکر حسن جا حقدار دَس.
- ۸- خوابِ دنیا خاص لئي پر آزمائش عام سان،
سمجھ سمجھيو غم خوشي کي ٻئي وسارن پار دَس.
- ۹- هر مهل هر محل ۾ موجود محمد پيو ملي،
هڪ اسم ذاتي صفاتي سو جسم جنسار دَس.
- ۱۰- شهنش شهباز جا پرواز فرش و عرش تي،
عاشقان قادر قلندر عشق ۾ اظهار دَس.
- ۱۱- دل ملي دامن علي ۾ ”در محمد“ جن سندي،
عين اختياري اندر با يا ربي اختيار دَس.

کلام نمبر ۱۶۳

مطلع: عشق مجازی کمان مشکل، سوز گداز سمان مشکل

۱۔ ناز وارن جا غمزہ اونها، ناه سیچاٹ سیچاٹ مشکل.

۲۔ سولک پھرا عشق حسن تی، کیر ملائی ملائی مشکل.

۳۔ حال درد جو پیش پیارل، کیر رسائی رسائی مشکل.

۴۔ "در محمد" موهن ڈاران، کیر گذاری گذارن مشکل.

ڪلام نمبر ۱۶۴

مطلع:

عشق جي ايوان ۾ مشتاق لڪ مرندا ڏٺم،
شمع واري شعاع تي سؤ سؤ پتنگ سڙندا ڏٺم.

۱- سڻ قصو سسئي سندو ڪيئن ڌيءَ ڌوڻ جي ٻئي،
پاند اٽڪائي پنهل سان خوش ٻئي کلندا ڏٺم.

۲- ڪيئن زليخان ذوق مان يوسف مٿي حيران ٿي،
شفها حبا سدا محبت مٿي ملندا ڏٺم.

۳- رمز رانجهن کي لڳي وئي هير واري حسن جي،
جهنگ سيالن ۾ جوڳي مرليون وڄائيندا ڏٺم.

۴- قيس قابل ڪيئن وڃي ليليٰ مٿان مجنون بنيو،
بره وارن جا بلاشڪ لکين پنا پڙهندا ڏٺم.

۵- ”در محمد“ درد وارن کي دوا درڪار آ،
حسن وارن حاذقن وٽ ڪئين ڦٽيل ڦرندا ڏٺم.

کلام نمبر ۱۶۵

مطلع: عشق میلیو مرغ دل، شوقون حسن شهباز سان،
مرغ دل ۾ محو ٿي، شهباز پر پرواز سان.

۱۔ عاشق و معشوق ملیا، عشق جي اغماز سان،
دور دوئيءَ جو دور ٿي ويو، احديت آواز سان.

۲۔ مليل موجودات ۾، بيرنگ بره رنگ راز سان،
من عرف جي مام ۾، انجام گڏ آغاز سان.

۳۔ معرفت معروف ۾، عارف مليو ممتاز سان،
آمر و مامور هڪ ٿيو، امر جي انداز سان.

۴۔ شاه شاهان آه سوئي، سو عرض پر داز سان،
خوشدل و خوشحال سوئي، سوء سوزگداز سان.

۵۔ ”در محمد“ لهن در، دامن علي اعجاز سان،
راز ۾ همراز تر، نروار نياز و ناز سان.

کلام نمبر ۱۹۶

مطلع: عشق اندر آباد، کیو آ یار اسان کي

۱- امر السّیّی دم سان دائر، میثاقي میعاد
کیو آ یار اسان کي.

۲- کشف کرامت حسن هتایا، عشق وارو ارشاد
کیو آ یار اسان کي.

۳- دل ۾ همدل رمز روحاني، عین سان امداد
کیو آ یار اسان کي.

۴- والد دل مولود دمن ۾، اکین جو اولاد
کیو آ یار اسان کي.

۵- بنده علي سان "در محمد"، دم ۾ دلشاد
کیو آ یار اسان کي.

کلام نمبر ۱۶۷

مطلع: عشق آ اهری اکیر، جنهن سریري سک وچایا

۱۔ عشق جتي اظهار رهيو آ، اتي خود مختيار رهيو آ،
ساڳي هڪ تصوير، طرح طرح جا بيڪ بنایا.

۲۔ صورت ذاتي سير صفاتي، وقت مقرر هر اثباتي،
خواب زليخان جا تعبير، يوسف يڪدم صحيح سمجھایا.

۳۔ ضد جهل جو علم بڻيو آ، ضد جنون جو عقل ڳڻيو آ،
نينهن نرالو نصير، محبت وارن منصب پایا.

۴۔ چستون خيال جيڪا شيء چاهي، شوق ملهائي شهنشاهي،
هڪ معنيٰ مثيل تائير، هر صورت جي سرت ۾ آيا،

۵۔ دامن عليءَ ۾ ”در“ کي ڳولج، خيال خودي جو بيخود کولج،
هر حد فوج فقير، محويت ميدان ملهaya.

آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۱۶۸

مطلع: عشق جي آواز کي، عاشق ٻڌي اعتبار ڪيو،
معنوي مورت پسي، معشوق جو ديدار ڪيو.

۱- پاڪ نيشن جي نظر، دم نينهن ۾ نروار ڪيو،
دين مذهب کان ڪڍي، قابو زلف خمدار ڪيو.

۲- بره واري بزم کي، بسمل پروڻءِ تلوار ڪيو،
قتل ٿيا عاشق حسن، جان نوڪ نيشن وار ڪيو.

۳- موهجي معنيٰ وٺي، صورت جڏهن سينگار ڪيو،
هر هميشه هڪ هجون، طرفين هي اقرار ڪيو.

۴- رنگ محل عمدا هڪو، لائيٽ پاور يار ڪيو،
گهر انهيءَ جلبا پتنگ، جلوه جتي جهلڪار ڪيو.

۵- ڪربلا جي ڪرشم، اظهار هرڙئي اسرار ڪيو،
دم اناالحق اوج سان، سردار تي سردار ڪيو.

۶- مال محبت جو مليو، مرشد فعل اختيار ڪيو،
دنگ طهورا پيا پيون، رنگ حيدر ڪرار ڪيو.

۷- ”در“ علي اعجاز سان، دلدل سندو هسوار ڪيو،
توت تعميلات لٽي، مقرر سپه سالار ڪيو.

کلام نمبر ۱۶۹

عشق اظهار ٿيو، عقل بیکار ٿيو

مطلع:

۱- عشق اوطاقان اڏيون، عقل ٻڌيون پنهنجو مڏيون،
لکي لاچار ويو.

۲- حڪم حسن ٿيو جاري، عاشق ڇڏي اختياري،
باري بار پيو.

۳- ساقی سرڪ پياري، ڳاله ڪئي ڳجه واري،
عاشق اعتبار ڪيو.

۴- معنيٰ ڪئي اثباتي، صورت صفاتي ڄاتي،
ذاتي ذم وار ٿيو.

۵- بنده علي کنيو بارو، "در محمد" دل وارو،
عجب اقرار ڪيو.

کلام نمبر ۱۷۰

مطلع: عشق خود عاشق رهيو، معشوق من مقرر مليو.
درسڻ دل دائمي، اکين اندر اظهر مليو.

۱- سُرڪ پياري هر سائل ۾ ساقِيءَ ڪوثر مليو،
در خودي و بيخودي دم محويت ميسر مليو.

۲- طالب مان مطلوب در طالب مولِيٰ مذڪر مليو،
دم ڏسڻ سان دوئي سڃاڻي احديت اندر مليو.

۳- بحرِ دل بي انت ۾ روحانيت رهبر مليو،
ڪشتيءَ قنبر سير هر لهر ۾ لنگر مليو.

۴- شائقي شاه شهيدان مثل حر همسر مليو،
جنگِ اڪبري تنهن کڻي جنهن ۾ علي اصغر مليو.

۵- ”در محمد“ لعل در دامن علي حيدر مليو،
محفلِ محبوبيت ۾ هر فقر لشڪر مليو.

ڪلام نمبر ۱۷۱

مطلع: عشق و حسن معشوق عاشق جو ملڪ دل ڪل ملهيو،
عاشق شڪل شمع حسن، معشوق پروان جان جليو.

۱۔ ساڳي صورت سلمان بنيو، معنيٰ ۾ شہ مردان بنيو،
شاہ حسن شاهان بنيو، چٽ عشق جو جنهن سر جهليو.

۲۔ ناظم نياز و ناز سان، پيرنگ رنگيو رنگساز سان،
اعجاز جي آواز سان، هر راز خاصانه کُليو.

۳۔ ڪامل قرب حاصل ڪڏهن، جذبه حسن جهڻيو جڏهن،
لڻيو تخت دل جو تڏهن، تنهن کي ملڪ هر دل مليو.

۴۔ گلشن حسن جو گل ٿيو، بنده علي بلڪل ٿيو،
برحق حسيني هل ٿيو، هر جاءِ حسن حيدر هليو.

۵۔ نينن نظر نروار ۾، کوليو خيال خمار ۾،
”دُر“ عشق جي اختيار ۾، اعتبار سان هر دم هليو.

ڪلام نمبر ۱۷۲

مطلع: علي مولا ملي معنيٰ، صورت ذاتي سڃاڻا پيو،
ماڻيا معراج مورت ۾، پتا پنهنجا پراڻا پيو.

۱- مليل موجودگي دم دم، پنهنجي ڄاڻپ ۾ ڄاڻا پيو،
اوران اورين اياڻن سان، سڪائين سو سياڻا پيو.

۲- دلاور ديد دهشت سان، ڪرين ناگه نماڻا پيو،
نظر نين ڪٺا جيڪي، ڏسان عرشين اڏاڻا پيو.

۳- خيالي دم دلي درس، ڪلاڻي خال داڻا پيو،
عنايت عشق ۾، عاشق، جيارين دم پڄاڻا پيو.

۴- صدق صوفي صفي الله، ٽڪائين ٽئي ٽڪاڻا پيو،
تون هڪ موهن محل لاحد، لڪيان هر لارڪاڻا پيو.

۵- علي اعجاز پيارن سان پائين پيوند پاڻا پيو،
سدا ”در“ لعل محفل ۾، ماڻي ٿو محو ماڻا پيو.

کلام نمبر ۱۷۳

مطلع: علي مولا ميجن عاشق، هميشه هر حکم تنهنجو،
مليئين موجود محبن سان، ٿيو معلوم گرم تنهنجو.

۱- رهن هر جا حاضر ناظر، بزم برهن نظم تنهنجو،
ٿئي ٿو عشق آفت ۾، عاشق هر هڪ هضم تنهنجو.

۲- آهين مطلوب مطلوبان، اول طالب آدم تنهنجو،
منازل نقش بندان ۾، فهم نقش قدم تنهنجو.

۳- هجي هر دم قائم لشکر، کريمي سان کرم تنهنجو،
اندر ۾ عشق جو آزه، رهي گرم و گرم تنهنجو.

۴- علم پترا آهن پدمين، مگر مخفي علم تنهنجو،
علامه عشق جا پڙهيا، پسي اکئين علم تنهنجو.

۵- علي اعجاز جذباتي، جسم جنسي قسم تنهنجو،
دليون ”در“ لعل دل لاتي، رسم رقصي قسم تنهنجو.

کلام نمبر ۱۷۴

مطلع: علي لعل عجب اعجاز ڪيو، بي دست بي پا پرواز ڪيو

۱۔ مليو محبت ۾ موهن ميثاقي، ساغر وحدت جو پارو ساقي،
بيخود خيال بنيو بابرہ باقي، عاشق اناالحق آواز ڪيو.

۲۔ نظر ناز نين بي نياز ڪيو، عدم فراق وصل جو انداز ٿيو،
دم اسم جسم جو امتياز ويو، چرچو چال حسن چوباز ڪيو.

۳۔ آيو سنگت سُوڌو سرتاج حسن، ڪرڻ ڪرب و بلا ۾ ڪاج حسن،
ملهي قرباني معراج حسن، سر انجام امام آغاز ڪيو.

۴۔ ڪٿي مرشد لعل مهرباني، هر سير ملهيو در جسماني،
دردمند مائن رتبہ روحاني، بيرنگ راز روشن رنگساز ڪيو.

۵۔ موجود مليل سخي صفي الله، بقا بالله بنيل بنده علي الله،
هر طرف هليل حسن وجه الله، "در محمد" من ممتاز ڪيو.

آمين ثم آمين

کلام نمبر ۱۷۵

مطلع: علي الله عاشق جو، مليو اعتبار ۾ فرمان،
ملي معشوق سان خود عشق، ٿيو دیدار ۾ قربان.

۱۔ علي اعجاز بخشيو آ، مليو سيوهڻ اندر سلطان،
جلاليءَ سان ملي صوفي، نوازيو نينهن ۾ نشان.

۲۔ شرابي دنگ کليا دل ۾. پياريا بيخودي پٿمان،
خودي خود خيال سان همدم، مخاطب متکلم مستان.

۳۔ حسن شهباز سان شامل، مرغ دل جيئن شمع پروان،
محويت طلب طالب، ماڻهو مطلوب شاه مردان.

۴۔ امر سان عبدیت اندر، ملايو احدیت احسان،
آهي انصاف اکين جو، مليو درس حسن دل سان.

۵۔ دليون ”در“ دآن ماڻهن موجان، اوجان در بحريي پايان،
حباب و آب جيئن هڪ ٿيا، لهر ۾ لعل محمد جان.

کلام نمبر ۱۷۶

مطلع: علي اسان ۾ اسان عليءَ ۾، دم قدم سان همدم آهيون.

۱۔ علي مولیٰ رهبر روجي، سائين پنهنجو سدا ساراهيون.

۲۔ مام امام ۾ ڪام مڪمل، روشن رهيون عشق آگاهيون.

۳۔ نياز مندن سان نظر نرالي، نازنين ۾ نينهن نباهيون.

۴۔ رنداني رفتار رهن ۾، گذريون گرم گفتار گواهيون.

۵۔ "در محمد" مهدي مولیٰ، بخشيون بالا بي پرواهيون.

کلام نمبر ۱۷۷

مطلع: علي مرشد مليو، چيٽ شاهانه سر تي جهليو

۱۔ عشق معشوق عاشق ۾ اوطاقي، حسن حيدر هنيئڙي هليو.

۲۔ نينهن نشي ۾ من مخموري، خيال خوديءَ جو بيخود ڪليو.

۳۔ فرق فراقي اُڌري ويڙا، واءُ وصالي هر گهر گهليو.

۴۔ ترڪ وجودي عدم امر ڪيو، ذڪر فڪر ڪل بلڪل ڀليو.

۵۔ ”در محمد“ بنده عليءَ جو، برحق مقرر آ ان ملهيو.

کلام نمبر ۱۷۸

مطلع: علي مولی عشاقن کي، ملايو ذوق ذاتيء ۾
 مليا مطلوب سان طالب، حياتيء مان مماتيء ۾.

۱۔ قلندر لعل سر حيدر، ساکن قالب صفاتيء ۾،
 صورت ذاتي سڃاڻن رند، مورت معنيٰ جي جهاتيء ۾.

۲۔ هٿان حيدر پين پيال، خماریا خود خيالاتيء ۾،
 ساڳي صورت محمد سان، ماڻن معراج چاتيء ۾.

۳۔ شهيدان شاه سان شامل، ڪپيل ڪنڌ لاجي ڪاتيء ۾،
 نفي اثبات ڪيا عارف، رهيا هر دم حياتيء ۾.

۴۔ ملهائڻ محويت مهدي، طالب هن طلسماتيء ۾،
 دلي درجات داخل ٿيا، دمن جي واصلاتيء ۾.

۵۔ علي اعجاز عاشق سان، مليو هر مصلحتاتيء ۾،
 سدا موجود ”در محمد“، ميثاقي معاملاتيء ۾.

ڪلام نمبر ۱۷۹

مطلع: علي مولیٰ اوهان جي در عشق جي انتظاري آ.
رضا پنهنجي ڪيو پيوند، اها ئي عرضداري آ.

۱- ڪجي ٿو ڪم نه هڪ پورو، وري ٻئي جي تياري آ،
رڌل هٿ هٿ هلي دل هٿ، اها ڪهڙي بيماري آ.

۲- خريدي خاص شيءِ سمجهي، مهل ساڳي بيزاري آ،
آيو جنهن وٽ ڏسي پيا هٿ، اهو ڪهڙو واپاري آ.

۳- مالڪ دل جو سڃاڻي ڇو ملڪ جي بيقاري آ،
وصل جي بحر ۾ حافظ فراقِي باه ٻاري آ.

۴- ملايو ”در محمد“ ۾، ڪريمي قربداري آ،
نباھيو نيتن نين سان، اوهان جي نظرداري آ.

آمين ثم آمين.

ڪلام نمبر ۱۸۰

مطلع: علي مولا عاشق تنهنجا، توسان پيوند پائن ٿا،
پائي جام جلالت جو، انا الحق گيت ڳائن ٿا.

۱- بحر بيرنگ تر يا طالب، موٽو موجان مچائن ٿا
انا احمد امر اظهر، ڪٿي چاڪر چوائن ٿا.

۲- مليو ديدن اندر درس، محويت دم ملهائين ٿا،
ويو ذڪر و فڪر وسري، خودي بيخود ڀلائن ٿا.

۳- مڃن مرشد جي مختياري، نه پنهنجا پھ پچائن ٿا،
نياز و ناز سان طالب، طلب وحدت وڌائن ٿا.

۴- حسن شهباز سان شائق، مرغ دل جا ملائن ٿا،
ماڻھي معراج جسماني، روحاني رنگ رچائن ٿا.

۵- علي اعجاز تنهنجي سان، تو ۾ سائل سمائين ٿا،
بلي "دردان" ٿيا تنهنجي، قرب تنهنجا ڪڍائن ٿا.

ڪلام نمبر ۱۸۱

مطلع: علي مولِي اُجاري دل ساڳا محلہ سڃاتا سي.
 هميشہ هم رکابيءَ ۾ نہ ڄاتل ڄاڻ ڄاتا سي.

۱- موجب فرمان مرشد جي روحاني رنگ لاتا سي،
 نظر منظور ناظر ڪيو، نباهي نينهن ناتا سي.

۲- ملهائي وصل محبوبِي، فراقي داغ ڏوتا سي،
 خلاصا خلوتي مليا، اڳيئي وينا ها انا سي.

۳- حسيني حال ۾ همدم پنهنجا دم خيال پوتا سي،
 شهيدن ساڻ شامل ٿي، لباس لعل پاتا سي.

۴- مهل هڪ ۾ محل هڪ مان محل هڪ تائين پهتا سي،
 ماڻي مقصد معنيٰ منزل پنهنجي صورت سان پرتا سي.

۵- علي اعجاز پيوند ڪيو، پيالا ڀرت پيتاسي،
 دليون ”دردان“ دامن اندر وحدت جا وند ورتا سي.

ڪلام نمبر ۱۸۲

مطلع: علي مولئي اجاريو دل پسايو نور فرواري،
پيوند ڪيو عشق پنهنجي سان، پوي سڌ راز جي ساري.

۱۔ ڪيو نفس نجس غلبو، ڏنو دنوي لذت دلبو،
جتي احوال سڀ سلبو، اتي ٿيندي شرمساري.

۲۔ نحن اقرب دُسايو خود، و في انفسكم پسايو خود،
دل ويران وسايو خود، ٿئي مقبول نيزاري.

۳۔ عاشق کان منهن لڪايو ٿا چڪيل ڦٽ چو چڪايو ٿا،
فراقي دل سڪايو ٿا، وصل جي ڪيو قربداري.

۴۔ ملو بنده علي سڪ مان، ڳنڍيو دل ”در محمد“ سان،
ڪيان قربان جسم و جان، ڪري ديدار هڪواري.

آمين ثم آمين

کلام نمبر ۱۸۳

مطلع: علي مولی ملائی دل نظر نینن ۾ آیا سی
سامهون مرشد کري سجدا، وحدت جا گیت گایا سی.

۱- گلن وارا گلابی هت چمی چشمن سان لایا سی،
رکی پیرن تی پیشانیون جتیء سان منهن ملایا سی.

۲- اندر باهر ملیو مرشد کریمی دم کمایا سی،
بره بیخود بناو خود، خودیء ۾ خود سمایا سی.

۳- امالک عشق ناراً ۾ جسم خاکی جلایا سی،
مائی موجان محویت ۾ موتو موقع ملهیا سی.

۴- کتی جنگ اکبری دمدم، مثل مرکب کُڈایا سی،
نفي اثبات اعلي کیو، اسب عرشین اُڈایا سی.

۵- علي اعجاز ۾ رلِمل رندانہ رنگ رچایا سی،
دلیون ”در لعل“ ٿیو متفق محبت مچ مچایا سی.

ڪلام نمبر ۱۸۴

مطلع: علي مولا عشاقن سان، ڪئي مخفي مهرباني
ملهائڻ مام مورت ۾، فراقي وصل وحداني.

۱- خيالي مرتبه ماڻيا، محويت شاه مرداني،
ديهي دم ريءَ ڏسي ٻولي، حواسن بن حڪمراني.

۲- ڪري سر ساه قرباني. ستن سرمايه سلطاني،
تابع محبوب ٿيو تن جو، اهي اذني جا اعلائي.

۳- صورت محمد وحي روحي، براق نينهن نوراني،
قلوب المؤمنين ملهيا، منجهي معراج جسماني.

۴- بحر بيرنگ بهر رنگ ڪئي، بهر طرفين طغياني،
واحد وحدت ڪري ڪثرت، وسايا ملڪ ويرانِي.

۵- علي اعجاز عاشق ۾، بصورت شاه شاهاني،
سڌي سائل سخيءَ بخشيو، دليون ”در لعل“ لاثاني.

ڪلام نمبر ۱۸۵

مناجات با قاضي الحاجات

مطلع: علم تنهنجي هيٺ يا عباس آءُ آهيان پئي،
واسطي پنچپاڪ جي ڪر مدد دل بيوس ٿئي.

۱- حسن محفل ۾ مدامي عشق پنهنجو ڪر عطا،

عاشق و معشوق جون پيوند رهن دليون ٻئي.

۲- تختگاه قلب تي حاڪم علي حيدر رهي،

من عرف ۾ محو ٿي مَوْتُو قبل ٿيا سر ڏيئي.

۳- باجم ڪر ٻانهي مٿان هر شامت و شر کان بچان،

رمز رنداني ۾ رهان منظور جا مردن ڪئي.

۴- راز محرم ناه ڪو احوال ڪنهن سان اوريان،

درد وارن کي رنجائڻ لئي رسم پئجي ويئي،

۵- ظاهر و باطن سخي سائل سڏي ڪر ڪول تون،

سات سودو ”در محمد“ دائما ڀرتل اٿئي.

آمين ثم آمين.

کلام نمبر ۱۸۶

مطلع: عمر آہ سینی ۾ سکڙي اباڻي،
مارن جي ملڻ لئي وتان ٿي ويڳاڻي.

۱- روڻان روز شب ٿي سانگيڙن جي سک ۾،
ميلي کير مارو ڏسان لحظ هڪ ۾،
آيو ساه چين تي آهي اڄ پڄاڻي.

۲- سجهي نا ساهيڙي هجي حال پائڻ،
پيو پاڻ پورن ۾ پنهنجو پڄاڻڻ،
سليان سور واري ڪنهن سان ڪهاڻي.

۳- مون کي ياد مارن جي محبت مدامي،
سانگين کان سوا هت بيحد بي آرامي،
ڳاريو آه ڳڻتين وڻي اُن نه پاڻي.

۴- وڳر کان ويڄاري آورهن جي وڇڙي،
وڻي ويندا وارث لنڊي توڙي بڇڙي،
دل ”در محمد“ اصل هيءَ سڀيائي.

آمين ثم آمين.

کلام نمبر ۱۸۷

مطلع: عین عقیده صاف سجاتي، صورت معنيٰ سر جي ساري

۱۔ حال حسيني خيال خماریو، لعل قلندر لائي یاري.

۲۔ مام محبت رنگ رچایو، صورت محمد کئي سرداري.

۳۔ بیخود باخود خیال سیلاني، حد لاحد جي گم هوشیاري.

۴۔ بنده علي سان ”در محمد“ دل، دم دم ماري وري جیاري.

ڪلام نمبر ۱۸۸

مطلع: عين عقیده صاف سڃاتي، مرشد مولیٰ جي مختیاري

۱۔ مام معنیٰ هر رنگ رچایا، صورت محمد ڪئي سرداي.

۲۔ بيخود خود جو فرق عدم آ، خیال خودي ٿيو ازخود جاري.

۳۔ سودو سر ۾ دست بدستي، حد لاحد جي وٺي هوشیاري.

۴۔ بنده علي جي بره ڪاسائي، قتل ڪري دل ”در“ جي جیاري.

شعر نمبر ۱۸۹

طرح ڏنل ظفر علي فقير

- مطلع: عید ڪن عاشق ڏسي محبوب مل میدان ۾،
 منهن میثاقي چو چپیو گذریون صدیون ارمان ۾۔
- ۱- حسن ازلي رند پهلوان ڪیا پسند پنهان ۾،
 دل لٽیل چشمن چٽیل اڃ ٿیا چٽا چوگان ۾۔
- ۲- ڪڻ دونالي دید ڪر عاشق قتل ایوان ۾،
 ڪپیل ابرو سیف جا پوئج پنڀڻ پیکان ۾۔
- ۳- حظ بهشتي باغ ماڻیو دل زلف زندان ۾،
 غرق دم غبغب ڪیو، دل چاهِ زرخدان ۾۔
- ۴- ناز نینن جي نظر آندا ملا مٿخان ۾،
 سرڪ ساقي پي نشي صورت پسن پیمان ۾۔
- ۵- ڪنت ڪنڙا چئي سجن آئین اولي انسان ۾،
 قلب مومن عرش الله درد ڳولیو ڌیان ۾۔
- ۶- دل ڦریل دانهان ڪرن بلبل مثل بوستان ۾،
 نحن اقرب نرت سان سڪ سرت دم دوران ۾۔
- ۷- مهل مقرر جا ملاقي منتظر مڌ ڪان ۾،
 عشق جي اعتبار سان عاشق رسیا عرفان ۾۔
- ۸- خوشدل و غمدل گڏیا یکدم یکا یسکان ۾،
 باطني بیحد نفعا ٿیا، ظاهري زیان ۾۔

- ۹- ممتحن سائنسدان عالم اڪيون آسمان ۾
پرڪ پنهنجي جنهن نه پئي جاهل فقہ فرمان ۾
- ۱۰- بخت بالا تخت تجمل سخت سگھ سامان ۾
لخت دل جنهن نالڌو غافل رهيو گردان ۾
- ۱۱- حيدري صوفي جلالِي هڪ صورت سبحان ۾
مالڪ معنيٰ قلندر سرگروه زندان ۾
- ۱۲- رنگ نياري نينهن سان نانگا ڏسن نيشان ۾
جانبجا جلوه حسن جليا پتنگ جُولان ۾
- ۱۳- خيال پنهنجي سان خلق سڀ آه هڪ عنوان ۾
پيا ڪُنين ڀرلا علحده عشق جي اعلان ۾
- ۱۴- دوست سان ڪي دويدو ڪي آسري امڪان ۾
مالڪ مالڪ بنيو جو بنده بند گان ۾
- ۱۵- شوق ماڻيا شائقن شفقت شاه شاهان ۾
هر صورت سان هڪ رهي ٿيا هر صورت سلطان ۾
- ۱۶- يا محمد مصطفيٰ ڏي فهم حق فرمان ۾
عشق ونڊ اعجاز سان شاه و گدا دربان ۾
- ۱۷- عيد ذوالحج ارڙهين مولا علي جي شان ۾
ڪئي ظفر ظاهر صحن صوفي تي پاڪستان ۾
- ۱۸- محو ٿيو روح محمد دل شاه مردان ۾
”در“ مليو دامن علي سان لعل جي آستان ۾

ڪلام نمبر ۱۹۰

مطلع: عيد ذوالحج ارڙهين اڃ آحسن دربار ۾
ڏي پڙهو پرتون لنگها برحق بره بازار ۾.

۱- صد مبارڪ محو ٿي معنيٰ صورت سردار ۾،
ٿيو محمد ۾ محو حيدر علي اظهار ۾.

۲- موج مهران محمد دمبدم دڌڪار ۾،
اوج لايا عشق جا حيدر جي هر حيدار ۾.

۳- دل روشن جي پئي نظر محمد مهدي مهدار ۾،
ٿيو ظهورو حسن رخ هر جا چڻو چوڌار ۾.

۴- ڪئين ڏسن ڏسندڙ اڪيون سج چنڊ سوا سنسار ۾،
ڪئين سڻگهن خوشبوءِ گل جي ليس جي لاچار ۾.

۵- چهنبل بلبل گل مثل دل دهن گيسوءَ مار ۾،
سيف ابروءَ جا ڪنل دم دم رهن ديدار ۾.

۶- شمع حسن جي حڪم کان طاقت نه ڪنهن انڪار ۾،
شوق دل شامل جدا هر ديد جو دلدار ۾.

۷- عشق عاشق چونڊيا محبوبيت معيار ۾،
بيخوديءَ ۾ خود ٿيا مجنون رهيا هوشيار ۾.

- ۸- امر هڪ هر فهم سان ٿيو علحده اطوار ۾،
حق نه سمجهيو هڪ حسد ڏس عشق جي اخبار ۾.
- ۹- خاص رتبو عام رخصت آه خود مختيار ۾،
سوار صورت وهت معنيٰ گو۽ حد اعتبار ۾.
- ۱۰- هڪ مهل هر محل ٿيا رت نقشبند نروار ۾،
شير عرش و فرش جا سينه اندر سيار ۾.
- ۱۱- جنگ دو رنگي صلح سان ڪئي جيت ثابت هار ۾،
يار پارايو گلي هر قسم گل هڪ هار ۾.
- ۱۲- مليل دل سان خيال دم گفتار گڏ رفتار ۾،
يار جي سڀ تي نظر پر ڪا نظر آ يار ۾.
- ۱۳- دل روشن رهبر ڪئي اکين سنڊي انوار ۾،
عشق عاشق ڪل ڪيا هڪ حسن جي سرڪار ۾.
- ۱۴- خيال خوش ڏوهن اندر چا اجر استغفار ۾،
دل جتي اڪيون ٿئي بيوس بدن بيگار ۾.
- ۱۵- ناز سان اعجاز آندو عشق جي اختيار ۾،
در بحر بنده علي، ”در“ هر لهر هر آر ۾.

ڪلام نمبر ۱۹۱

مطلع: فرياد دل ٻڌ ٻاجھ سان، غمزن ڪيو غلبو مٺا،
احوال مخفي تو سوا، ڪيئن عام سان سلبو مٺا.

۱- تنهنجي زلف جو قيدي ڪڏهن، ٻيءَ جهل نه ڪنهن جهلبو مٺا،
عاشق پتنگ تون خود شمع، جلوه اندر جلبو مٺا.

۲- مجنون بنيا داناءُ دل، ڏس ديد جو دلبو مٺا،
دم درد مان ماڻيا مزاءِ سک سان نه پل پلبو مٺا.

۳- فاني دنيا جا رنگ ڇڏي، آخر هتان هلبو مٺا،
ماڻي بقا دم سو سدا، جو راز ۾ رلبو مٺا.

۴- بنده علي جي باغ جو ڦل، دمبدم ڦلبو مٺا،
ڏس "در محمد" اهل دل کي، ڪيئن اتي آلبو مٺا.

کلام نمبر ۱۹۲

مطلع: فرمانِ فرقان، شائقِ حسن شهباز سجاتو

- ۱- بیخود خیال خودیءِ سینگارِ یو، عاشقِ عشقِ معشوقِ اُذارِ یو،
شائقِ شه مردان، پنهنجو هر پرواز سجاتو.
- ۲- باقا بازیون کتن بقا ۾، لعل لهن هر لهر لقا ۾،
موج معنی مهران، اوج صورت هر راز سجاتو.
- ۳- حظ درد جو مرد ملهائڻ، دڙ جدا سرِ حکم هلائڻ،
نیزن تي نشان، عشاقن آواز سجاتو.
- ۴- حالِ حسینی شفقَت شامل، خیالِ خدائی قدرتِ کامل،
محمودی فرمان، برحقِ عشقِ ایاز سجاتو.
- ۵- عجب رنگِ اعجازِ علی جو، نازِ نیاز ۾ رازِ علی جو،
دامن ۾ "دردان"، مورت ۾ ممتاز سجاتو.

ڪلام نمبر ۱۹۳

مطلع: فوج حسن عاشق قتل، خوش دوست دشمن هرجهان،
قربان اول صورت دگر، شامل ڪهڙي آخر چوان.

۱- ظاهر ڳجهيون باطن چٽيون، ساڳيون مٿيل هڙ مورتان،
شيرين تلخ هڪ عشق ۾، معشوق عاشق لئي عيان.

۲- گمراه خود راهي ٿيو، ره معرفت سڌ جهنگ منجهان،
ڪڙيا ڪپر پرواه ۾، وه واه مليل بحر سان.

۳- مانديون ملڻ لئي دل اڪيون، ٿي سڪ نقاشي نقش مان،
ڪنهن کان پڇا ڪنهن پر پڇان، پنگلو نئين ڪو پهلوان.

۴- بي درد محفل بند شمع، پروان جلندو ڪيئن پسان،
ٿورو نفع زياده ضرر، خود خيال ٿي پڇ روح کان.

۵- بنده عليءَ ۾ هڪ ڪيو، قادر قلندر حڪمران،
"دردان" آندر معنيٰ ملي، خيبر فتح لشڪر بنان.

کلام نمبر ۱۹۱۴

مطلع: فوج فقر سیجاتو فرمان عشق سان
نین ڏٺو نشانبر نشان عشق سان.

۱- هٿ حسن واڳ آهي مرکب کيڏي به ڪاهي،
هرگز سگهون نه لاهي، احسان عشق سان.

۲- اختيار يڪ نظر نيو، اعتبار پر اثر پيو،
اظهار هر اکر ٿيو، اعلان عشق سان.

۳- گل ھار جيت جڙيو، معنيٰ سان ٻول پڙيو،
صورت حسن ۾ سڙيو، پروان عشق سان.

۴- دامن عليءَ ۾ ”در“ ڏس، سر ساز سر ۾ سر ڏس،
هرجا حسيني حر ڏس، قربان عشق سان.

ڪلام نمبر ۱۹۵

مطلع: فوج قلندر عرش علا تي، جوڙيون پنهنجون جايون، قدم وڌايون

۱۔ ساجد ۾ مسجود قلندر، هر حد ۾ موجود قلندر،
رنگ رنگ روح رسايون، خيال پسايون.

۲۔ قتل عشاقان ڪاج حسن جو، عشق جا ڏنگڙا ڏاج حسن جو،
قرب وارا ڪوٺايون، وٽان وٽايون.

۳۔ اکين دل سان پاڻ سڃاتو، صورت معنيٰ پيوند پاتو.
اوج الست رچايون، موج مچايون.

۴۔ گيت انا الحق پيا ٿا ڳايون. باجا طبلا تال وچايون.
چير نچي چمڪايون، جام پايون.

۵۔ بنده علي سان باطن ظاهر، هر جا "در" سان موهن ماهر،
ڪين ڏسڻ کان ڍايون. اڪيون اُچايون.

شعر نمبر ۱۹۶

طرح ڏنل ظفر علي فقير

مطلع: فيض گنج خوش خير محمد جي فقر اظهار ڪيو
الفقر فخري امر صادر سيد سرور ڪيو.

۱- امر ٻڌندي ڪرڻ ۾ ڏسندي سڃاتو صادق،
عارفن به ائين ڪيو، جيئن پاڻ پيغمبر ڪيو.

۲- احد احمد علي جو ذاتي حسن همدم هڪو،
پر صفاتي سمجھ لئي نالن جدا نمبر ڪيو.

۳- ظاهري تشيل سان ٿا باطني باتيون ڪيون،
نقش شاه نقشبندان درج در دفتر ڪيو.

۴- ڪنهن اچي ڪپڙي کي ڪي رنگ مختلف ٻئي گڏ ڏجن،
تيون نيارو رنگ ننگ ٿئي ڪجه نظر جيڪر ڪيو.

۵- جڏهن هاڻي رنگ جدا ٿيون رنگ منجهن مخفي رهيو،
جان مليا ٻئي گرم ٿيا جلوه ٿين هر گهر ڪيو.

۶- تئين ٻنهي معشوق عاشق اندر مخفي عشق آهي تيون،
جت ملن معشوق عاشق عشق ت ت تصور ڪيو.

۷- رنگ رسالت رنگ امامت ٿيو ملي وحدت جو رنگ،
رنگ وحدت ۾ جو رنگيو ذاتي حسن همسر ڪيو.

- ۸- سمجھجي صورت رسالت کي امامت کي معنيٰ،
صورت و معنيٰ ملي محلو دلي منور ڪيو.
- ۹- صورت محمد سان جان ظاهر مالڪ معنيٰ مليو،
تان رسالت با امامت احديت آرڊر ڪيو.
- ۱۰- ظاهري صورت محمد باطني معنيٰ علي،
جان مليا محمد علي ثابت صورت مصور ڪيو.
- ۱۱- محو محمد ۾ علي ٿيو، حد غديري پئي ڏنو،
صورت و معنيٰ ٻنهي ميلاپ بر منمبر ڪيو.
- ۱۲- طالب و مطلوب جو رنگ عاشق و معشوق جان،
عشق امر جي امر پيوند به يڪ ڊيگر ڪيو.
- ۱۳- پنهنجي صورت ۾ سچاڻن ملنگ مورت معنوي،
مرتبہ من عرف ماڻن وهم دوئي ويسر ڪيو.
- ۱۴- ريءَ علم روحيءَ ملڻ صورت ۾ مورت جو محال،
علم روحيءَ جو معلم خود علي انور ڪيو.
- ۱۵- دست بيعت سڻي حڪم مرسل محمد پاڪ جو،
وَابْتَغُوا ارشاد سان مرشد علي مقرر ڪيو.
- ۱۶- اڪيون هر انسان جون ڏسندڙ توڙي ڏسنديون نه ڪجهه،
پر انهن سان شعاع ٻيو شامل اوهين جيترو ڪيو.
- ۱۷- روشنيون جان ٻئي مليون تان ڪا به ٽين شيءِ پيا ڏسون،
ڪن اڪيليون اڪيون ٿيڻ ڪم جيئن انڌي احقر ڪيو.

۱۸- روشني صورت سان جڏهن روشني معنيٰ ملي،
دل سڃاڻي ٿيئن ڪري جيئن محمدي مظهر ڪيو.

۱۹- جويہ صورت محمدي معنيٰ سندن مولئي علي،
پنهنجي معنيٰ ۾ ملي نعره انا الحق نر ڪيو.

۲۰- جو جزو ڪُل ۾ مليو قطره گڏيو ڄڻ بحر سان،
هڪ شمع پدمين پتنگ هر هڪ آتش اخگر ڪيو.

۲۱- دم اسم پيوند ڪري پيا جسم کان جالن جدا،
مرد موتو جيئن دو جڳ در بقا بندر ڪيو.

۲۲- تيغ لاسان ڪل ڪئل شامل شهيدن ۾ رهيا،
ڌار ڌڙ نيزن تي سر فرمان نيشانمبر ڪيو.

۲۳- اهلبيتيءَ جو شرف سلمان پارس کي مليو،
ذات سان همذات ٿيو پيوند علي رهبر ڪيو.

۲۴- محويت مطلوبيت طالب ملهائن طلب ۾،
مرشد ماه لقا موجود دل ميسر ڪيو.

۲۵- جنهن لتي جنهن جنهن جي دل تنهن تنهن چيو تنهن کي خدا،
خود خدا جو سو خدا جنهن خود خدا حيدر ڪيو.

۲۶- هر طالب حيدر عليءَ جي ڪم باذني ڪم ڪيا،
پنهنجي سر ۾ پاڻ ويسه واقفن ويتر ڪيو.

۲۷- منجه فنا ماڻي بقا لاحد لنگهي ٿيا خود لقاء،
تارڪ اثبات ٿيا سي نفيءَ کان نهڪر ڪيو.

جنهن صورت جيڪي گهريو حيدر هٿان حاصل ٿيو،
عاشقن درسن علي قائم مثل قنبر ڪيو.

-۲۸

سو سو سائل سوين سامهون سخي ساڪن سڌا،
هڪ نظر هر هڪ نوازي طلب ۾ تونگر ڪيو.

-۲۹

دس قلوب المؤمنين عرش الله مؤمن لهن،
نحن اقرب يار نيري دل اندر اوچر ڪيو.

-۳۰

فوج ڪل ڪله قول ڪيا اڄ زجه رنگ ۾ وسريا،
هٿ ملڪ محمود هڪ اياز آفيسر ڪيو.

-۳۱

ڪيئن الستي امر کان عامن انحرافي ڪئي،
اهل الله الله پنهنجي هٿ پسن هر هر ڪيو.

-۳۲

امر لامقصود في الدارين الا هو ٿيو،
مرڪندي منظور ملنگان قادر قلندر ڪيو.

-۳۳

پاڻ پسجن پاڻ ۾ پيا پاڻ سان پاڻهي مليا،
جنهن نه پسيو پاڻ ۾ ڇا ٿيو جي حج اڪبر ڪيو.

-۳۴

هر عبادت هرج ڪئي بن حب علي محمد نبي،
ٿيو ساجد مسجود جنهن سجده حيدر جي در ڪيو.

-۳۵

محمدي صورت نه سڏبو منڪر مولا علي،
ڪاميابيءَ کان ڪريو تنهن قلب خود ڪمتر ڪيو.

-۳۶

ناهي ڪجهه پرواه تنهن کي ڇا هتي ڇا حشر ۾،
ڪول قدمين جنهن سائل کي ساقي ڪوثر ڪيو.

-۳۷

۳۸- نفس جي جنگ اڪبري مصداق ٿيو جنگ خيرِي،
شاه مردان کان سواءِ ٻئي ڪنهن فتح خير ڪيو.

۳۹- دل مثل ڪعبه منجهس خطرا بتن وارو مثال،
صاف ڪعبه بتن کان مولِي علي صفدر ڪيو.

۴۰- راه حق تي هلڻ جي جنهن ڪٿي حجت رهبر سوا،
حاکم حڪم ڪنهن اهڙي محڪوم تي موثر ڪيو.

۴۱- ڪي به ضد ٻئي جان سڃاڻن پوءِ فتويٰ ڏئي فڪر،
بن ڏسڻ باطل هم حق ڪيئن مغز مضطر ڪيو.

۴۲- بخت بالا سخت صدمه ٻئي دنيا ۾ امتحان،
اختياريءَ ۾ عدل يا تخت تي تڪبر ڪيو.

۴۳- طالب دنيا و عقبِي مخنث و مؤنث مثل،
هرطلب کي ترڪ جيئن طالب مولا مذڪر ڪيو.

۴۴- گهر پنهنجي ۾ گهر ته هر گهر تنهنجي تو ۾ ختم،
مالڪ دل تنهنجي دل ۾ تو پيو دلبر ڪيو.

۴۵- جنهن جو ٻانهو ٿو چوائين سو سائين اکين سان ڏس،
پيش ڪاڻ لئي رڳو پريث ڏئيءَ نوڪر ڪيو.

۴۶- منزل محمود کي جيڪي پئي ڏيئي پيا هلن،
روح جو مقصد رنڊي تن نفس خوش اڪثر ڪيو.

۴۷- غير مسلم خواه مسلم جو به مذهب جنهن رکيو،
دل زبان ٻئي هڪ هجن تنهن راهگذر بهتر ڪيو.

۴۸- اشرف المخلوق واري مرتبي جو شرف مان،
بعد جنگ جفتيءَ مٿان تو من پنهنجو مظفر ڪيو.

۴۹- آل محمد مصطفيٰ بر بحر ملڪِ مغفرت،
سر سفينہ صادقان صادق علي جعفر ڪيو.

۵۰- آل پنجتن پاڪ عارف معرفت معرُوف جا،
خبر ڏئي تن بيخبر ڪي اهل الله اظهر ڪيو.

۵۱- هر عاشق آل علي ماڻيو مڪانِ مطمئن،
ڪربلا جي قافلي سان گڏ علي اصغر ڪيو.

۵۲- ٿيو خمارِ خيال دل ماضي قبل سان حال دل،
حال ۾ بيحال دل همحال دم هيڪر ڪيو.

۵۳- حسن جو شهباز ٿيو همراز مُرغِ عشق سان،
اکين ۾ اعجاز سان پرواز دل پرور ڪيو.

۵۴- ”در محمد“ دل ملي دامن علي سان دائمي،
در قلندر لعل تي سجده سڄي لشڪر ڪيو.

شعر نمبر ۱۹۷

مطلع: فیضِ باطن نورِ محمد دم فقر اظہر کیو،
الفقر فخری امر صادر سید سرور کیو۔

۱۔ جیئن محمد پاک فرمایو تیشن کری ڈیکاریو،
عارفن ۾ ائین کیو جیئن پاڻ پیغمبر کیو۔

۲۔ احد احمد مان سیجاڻایو علی مرشد امام،
مثل وارو میم میلی بيمثل مظهر کیو۔

۳۔ شهنشاه دو جهان مقرر محمد جو خطاب،
ہیا سپاہی رعیتی زیادہ نہ کو تصور کیو۔

۴۔ ظاہری صورت محمد باطنی معنی علی،
صورت ومعنی ملی ثابت سر مَصور کیو۔

۵۔ حد غدیر پئی دُٹو معنی مَحو صورت اندر،
دم علی احمد جسم اعجاز بر میمبر کیو۔

۶۔ جنهن بر صورت سان جڏهن معنی ملی ٿي کارگر،
کیئن احمد کار رسالت جز علی صفر کیو۔

۷۔ معلمِ روحی علم جو آہی علی احمد چيو،
و اَبَتَغُو ارشاد سان مرشد علی مقرر کیو۔

۸- صورتِ خود تنهن سڃاڻي معنوي مورت پسي،
رمز روحيءَ سان جنهن جو روشن علي اظهر ڪيو.

۹- هر مهل محلِ علي موجود عرش و فرش تي،
وقت ساڳئي هر صورت جلوه حسن هر گهر ڪيو.

۱۰- آل پنجتن پاڪ عارف معرفت معروف جا،
طالبانِ تطهير کي تن اهل الله اظهر ڪيو.

۱۱- ذات سان همذات ٿيا نعرا انا الحق جن هنيا،
ڌار ڌڙ نيزن تي سر فرقان نشانبر ڪيو.

۱۲- نااميدي ڪئي گهڻن کي آسرو اڳتي رکن،
اهل الله الله جو ديدار هت هر هر ڪيو.

۱۳- ناه ڪجهه پرواه تنهن کي معاملہ محشر سندي،
هت جنهن کي پنهنجي حوالي ساقيءَ ڪوثر ڪيو.

۱۴- دويديو ڪله قول ٿيا اڄ دل رنگن ريهي وڌي،
لشڪر محمود جان تو واعدہ ويسر ڪيو.

۱۵- امر لامقصود في الدارين الا هو ٿيو،
انحرافيءَ تي عمل تو وسيلا ويتر ڪيو.

۱۶- دس صورت خود پاڻ ۾ پوءِ انسا ٿولو سڃاڻ،
غير ڄاڻن بن هم حق ڪيئن مغز مَظطر ڪيو.

۱۷- اهل حق ڪيئن تو ڪونائي حق نه جنهن اڪئين ڏٺو،
حڪم حاڪم ڪنهن اهڙي محڪوم تي موثر ڪيو.

۱۸- ڪنهن جو ٻانهو ٿو ڪولائي جنهن نه خود سائين ڏٺو.
پيئڻ کائڻ نفس لئي پيدا ڏئي نوڪر ڪيو.

۱۹- جو به صورت محمدي معنيٰ تنهنجي مولا علي،
پنهنجي معنيٰ جي مخالفت پاڻ کي ڪمتر ڪيو.

۲۰- هر عبادت حرج ڪئي بن حب علي احمد نبي،
جنهن نه پسيو پاڻ ۾ ڇا ٿيو جي حج اڪبر ڪيو.

۲۱- محويتِ محبوبيت ماڻي ميثاقي مست ٿيا،
دوست جي ديدن اندر معراج دل ميسر ڪيو.

۲۲- خيال ۾ خود خيال گم ماضي قبل در حال گم،
حال ۾ بيحال گم هم حال دم هيڪر ڪيو.

۲۳- راز ۾ همراز ٿيو شهباز اعجازِ علي،
دم تيار و ناز سان پرواز دل پرور ڪيو.

۲۴- هر ضرر ضايع ٿيا بخشيو حسن هڪ سودِ دل،
ڪربلا جي قافلي سان گڏ علي اصغر ڪيو.

۲۵- ”در محمد“ موج مان هٿ ۾ جهليو جهنڊه علي،
پارسي سلمان سان پيوند پنهنجو لشڪر ڪيو.

آمين ثم آمين-

کلام نمبر ۱۹۸

مطلع: قائم کیو قلندر واپار عشق ۾،
 درسن حسن ملایو بازار عشق ۾.

۱۔ اکین اندر اوطاقي، رکیو موهن میثاقي،
 مائیو وصل فراقی، اعتبار عشق ۾.

۲۔ دیدار در جهلیا هن، گفتار گهر ملیا هن،
 نروار نر هلیا هن، رفتار عشق ۾.

۳۔ بازار حسن ڀڳاسون، بر بحر ۾ ڀڳاسون،
 مسجد مندر ڀڳاسون، دربار عشق ۾.

۴۔ مقید مرغ ڦٽياسون، سٽڪن مٿان سٽياسون،
 انڪار سان مٽياسون، اقرار عشق ۾.

۵۔ سامهون سخن ٻڌاسون، ٻولن اندر ٻڌاسون،
 بن جستجو لڌاسون، جنسار عشق ۾.

۶۔ عرشن مٿي اڏيا سون، فرشن هيٺان ڪڍياسون،
 گل ڦل سان گڏ گڏياسون، گلزار عشق ۾.

۷۔ پيالا ڀرت پيون پيا، بيخود بخود ٿيون پيا،
 دم دم مري جيون پيا، اسرار عشق ۾.

۸۔ پاڻا پنهنجو پليوسون، دامن سان ”در“ رليو سون،
 جهنڊه علي جهليوسون، اختيار عشق ۾.

کلام نمبر ۱۹۹

مطلع: قائم کيو قلندر، اعتبار عشق جو،
بن جسجتو لدوسون، جنسار عشق جو.

۱- عامن ليکي آکاڻيون، سالڪ و تن سڃاڻيون،
دم دم ٿا دل ۾ ماڻيون، دیدار عشق جو.

۲- نروار ٿي کليو آ، گفتار ۾ ٿليو آ،
انڪار سان مليو آ، اقرار عشق جو.

۳- جاني جهولي جهليو آ، هر راز دل کليو آ،
هر جا حسن هليو آ، هٻڪار عشق جو.

۴- خود خيال ٿيو خبر سان، نازڪ وڪر نظر سان،
قائم بنيو ڪسر سان، واپار عشق جو.

۵- ڪربل جو حال حامي، نيزي تي سر ڪلامي،
سردار تي سلامي، سردار عشق جو.

۶- ”دردآن“ پڙهو سڻايو، دل ڏاج ۾ ڳڻايو،
بنده علي بڻايو، اختيار عشق جو.

ڪلام نمبر ۲۰۰

- مطلع: قرب وڃايو قرار، گهايو غمزہ ابرو.
- ۱- چشمن جي چوڪن سان ڇت اندر چٽڪار.
 - ۲- اکين واري امر سان، دل جو دار مدار.
 - ۳- حيلًا حسن هضم ڪيا، عشق نيو اختيار.
 - ۴- فرق فراق وصل جو، وڃون ويو ويچار.
 - ۵- ”در محمد“ موهيو، نازن ۾ نروار.

کلام نمبر ۲۰۱

مطلع: قطره اندر گم ٿيو بحر، هر موج مُلڪ دل مليو
 بيرنگ موهن موجود ٿي، رنگ عشق ۾ رمل رکيو.

۱- اعجاز سان همراز ٿيو، ممتاز ناز و نیاز ۾،
 شهباز پُر پرواز سان، در مرغ دل پيهي مليو.

۲- دم خيال دل همحال ٿيا، هر حال هر درجات ۾،
 خود ذات موجودات سان، همذات ٿي سڀ سُرسلو.

۳- محبوبيت معراج ۾، محتاج لا احتياج ٿيو،
 ديدن اندر درس مليو، هٿ ۾ حسن هر جا جُهليو.

۴- ناسوت سان ملڪوت ۾، جبروت مان لاهوت ويو،
 باهوت وٽ برقع ڍڪي، هاهوت ڏي حاڪم هليو.

۵- ديدار در دربار ٿيو، دلدار ”در محمد“ مليو،
 خلعت نوراني خيال ڪئي، دلقات جسماني جليو.

مناجات باقاضي الحاجات

ڪلام نمبر ۲۰۲

مطلع: قلندر لعل سيوهاڻي، شامل ٿئي شوق شاهانه،
محابه پاڪ پنجنن جي، نوازيو ماڳ مردانه.

۱- هجن حسنين جن حامي، ڪلي رهوار رندان،
رهي سڪ آل سيد جي، بجا ٿئي حق مريدانه.

۲- سچاڻا راز روحاني، ڪلي خود خيال خاصانه،
امر من عرف جو سمجهي، ماڻيان معراج ميرانه.

۳- حڪم پير مغان موجب، ملهائين سير سلطانه،
ملي معشوق عاشق سان، ڪيو آ عشق عربانه.

۴- وهاريو ڪول قدمن جي، قرب ڪريو ڪريمانه،
سنپاليو سگ پنهنجي در جو، مڃو گفته غريبانه.

۵- ڪيو شامل شهيدن ۾ پياريو پاڪ پڻمانه،
حسن محفل ۾ ”در محمد“ ماڻي درجه دليرانه.

آمين ثم آمين-

مناجات با قاضي الحاجات

کلام نمبر ۲۰۳

مطلع: قلندر پاڪ پيوند ٿي، خلاصہ خاندانہ ۾،
عشاقن سان رنگ و بيرنگ، هجو هر آستانہ ۾.

۱- حسن شهباز جي صورت، دَسَن اعجاز ۾ اڪيون،
معنيٰ مجنون ليليٰ جان، ملي دم عاشقانه ۾.

۲- پسي پرتون پتنگ پڇليا، رهيا هم جنس جلوه ۾،
سڃاڻي خود بنيا بيخود، حسن شعلہ شھانه ۾.

۳- عاشق معشوق جي صورت، فقط جسمي جدا آهي،
قلب بلبل ڪونهي گل کان، علحده اشيانه ۾.

۴- محو معشوق دل اندر، عاشق جو عشق ڏيڻ سان،
ملي امداد اڪين کان، خيالاتي خزانہ ۾.

۵- محابي پاڪ پنجن جي، ملي رتبہ رڌن وارو،
گنديو دل ”در محمد“ سان، ناهي دانش ديوانہ ۾.

کلام نمبر ۲۰۴

مطلع: کڏهن سکون ٿا، کڏهن لکون ٿا، کڏهن لکيل پيا لکيون

۱۔ ساقی کوثر سُرک پیاریو، نینهن نشی ۾ خیال خمارِ یو،
چاشان حسن عاشق چکیون۔

۲۔ غمزہ ابرو غازی گھایا، پیکان مزگان پیوند پایا،
کولیون حُسن اندر اکیون۔

۳۔ عشق حسن ٿیا هم اوطاقي، عاشق جاتي مام میثاقي،
رمزان روح رهبر رکیون۔

۴۔ کیو ”در محمد“ ثابت، ساڳي صورت حیدر ثابت،
ملڪ معنی جو پیا پر کیون۔

کلام نمبر ۲۰۵

مطلع: کري قرب قلندر لعل مليو، درسن حسن علي هر حال مليو

- ۱۔ ملنگ محويتي مخمور رهيا، ماڻي موجوديت منصور رهيا،
حسن محفل ۾ منظور رهيا، از فراق وصل قرب کمال مليو.
- ۲۔ مليا طلب ۾ بامطلوب طالب، غلبي غير مٿان ٿيا غازي غالب،
آڏيا عرشتون اڳي کيري پنهنجا قالب، جڏهن جلوه حسن جمال مليو.
- ۳۔ موتو مرد مري موجود جيا، داخل منجه منزل مقصود ٿيا،
پيوند پاڪ مقام محمود پيا، همدم حسن رهيو محبت مال مليو.
- ۴۔ عشق عشاقن ۾ ٿيو اوطاقي، فنا في الله بنيا بقا بالله باقي،
صوفن سير کيا آنفس و آفاقي، روح راز کليا خود خيال مليو.
- ۵۔ ساقي سرڪ پياري پُر خمار کيو، نيهه نينهن نصير نروار کيو،
ديدن ”در محمد“ ديدار کيو، دل ۾ ذوق حسن ذوالجلال مليو.

آمين ثم آمين

کلام نمبر ۲۰۶

مطلع: کونھي ڪاڻي سوا تنهنجي محمد مير اهڙو ٻيو،
مگر مولا علي عاشق تنهنجي تصوير جهڙو ٻيو.

۱- تنهنجو رخ لعل لاثاني، نوان نشان نين جا،
منو ٻولڻ لب وارو، کونھي تفسير اهڙو ٻيو.

۲- جگر ۾ جھير پرون جا، نه مٽ شمشير ڪا اهڙي،
تنهنجي پنڻن مثل پيارا، کونھي ڪو تير اهڙو ٻيو.

۳- زلف تنهنجا اڏيل ڦاهيون، ڏسي ڦاٿا عاشق ازخود،
عجب تاثير تن ۾ آ، کونھي زنجير اهڙو ٻيو.

۴- اجازت ڏي پيان پاڻي، چوسي چاهِ ذقن وارو،
ڦٽيل دل لئي مل دلبر، کونھي اڪسير اهڙو ٻيو.

۵- لکين دردي ويا گذري آجان موجود لک آھن،
مگر هن ”در محمد“ جان، کونھي دلگير اهڙو ٻيو.

ڪلام نمبر ۲۰۷

مطلع:

ڪوئي ليکي يا ناليڪي، آهيون لک لعل جي ليکي،
محمد مهدي آخر اول لچپال جي ليکي.

۱۔

آهيون موجود ماضيءَ ۾، قبل سان قال جي ليکي،
حاضر هر حال ۾ ناظر، خدائي خيال جي ليکي.

۲۔

بنيو آ الف نقطه مان، الف مد دال جي ليکي،
مليو آ ميم ري پاران، چنين زي ذال جي ليکي.

۳۔

رهيو محڪوم خود حاڪم، حڪم اعمال جي ليکي،
جواب مختلف صورت معنيٰ هڪ سوال جي ليکي.

۴۔

بره بنده علي بنديا، عجب اجلال جي ليکي،
چتي چشمن ڪنا قيدي، لکو خون خال جي ليکي.

۵۔

مرڻي مستانه محفل ۾ درد تمال جي ليکي،
لکين ”دردآن“ ديوانه، وصل و وصال جي ليکي.

ڪلام نمبر ۲۰۸

مطلع: ڪيون سير پيا پنهنجي پورن سان،
گڏ مولاڻن مخمورن سان.

۱- ڪڏهن ملڪ ساري جا مالڪ ڏٺي،
ڪڏهن پينو ٿي پنون پنج ڪٿي،
اها ڳالهه اسان کي ويئي وئي،
ڪڏهن سک ۾ رهون ڪڏهن سورن سان.

۲- رهون رمز روحي سان هر رنگ ۾،
ڪڏهن فلڪ مٿان، ڪڏهن جهر جهنگ ۾،
نچون نانگا ٿي ڪڏهن لنگ ۾،
ڪڏهن پوش پھريل ڪستورن سان.

۳- ڪڏهن مسجد ۾ ڪڏهن بتيخانه،
آميون ڪڏهن مڪان ڪڏهن مٿخانه،
ڪڏهن بازار ۾ ڪڏهن ويرانه،
رهون موهن جي مذڪورن سان.

۴- هر جاءِ حسن شهباز ڏسيون،
اعجاز جو ناز نياز ڏسيون،
”در محمد“ ۾ دمساز ڏسيون،
پيا ٿا گڏجي گهاريون گهورن سان.

کلام نمبر ۲۰۹

مطلع: کٽي نازڪ نيٺ نهار سڄڻ، تنهنجي درسن جي درڪار سڄڻ.

۱۔ تنهنجي حسن شريف حيران ڪيو، دم ديد سعيد ديوان ڪيو،
من محبت پاڪ مستان ڪيو، هاڻي ماڻن سان نه مار سڄڻ.

۲۔ جنهن ڏينهن تو سان دل دوست اڙي، ويو سوز گداز ۾ خون سڙي،
رڻيل رمز روحاني نيٺ پڙي، دل ناز ڪيئي نروار سڄڻ.

۳۔ تنهنجي نينهن نواب حجاب ڀڳا، تو سان ازلي پيوند ٻيڇ لڳا،
ڪونهي طالب جو توڻ توه ٻڳا، پياري جام وصل جو جيار سڄڻ.

۴۔ ٿيندا نيڪ نيڪ جا نيڪ اثر، ناهي عام ڪي عشق جي خاص خبر،
ماڻهو ڪيئن به چون تون مٺ نه نظر، ڏئي پيار وري نه ڌڪار سڄڻ.

۵۔ عاشق عشق مجاز مان چوٽ چڙهيا، حسن حقيقت ۾ انالحق گيت پڙهيا،
رچي لعل ٿيا درقرب ڪڙهيا، ڪيا ساڳي سر ديدار سڄڻ.

۶۔ ”در محمد“ سان مل يار سدا، سگهڙو ڏيار بره جا بهار سدا،
دل اندر ڏيکار ديدار سدا، سڪ پاڪ ڪري دم پار سڄڻ.

آمين ثم آمين

کلام نمبر ۲۱۰

مطلع: کیوں خیال حسن شہباز، دمن پرواز کیا

۱۔ عرش کان اگتی عاشق اڈریا، مائی ملک دراز الا انداز کیا۔

۲۔ دیدان دلبر اندر آجاریا، نانگا ناز نیاز موہی ممتاز کیا۔

۳۔ روحی رتبہ عشق عنایت، صاحب سوز گداز: حسن ہمزاز کیا۔

۴۔ بیرنگ بیپرواہ بہادر، نسیگ نینہن نواز: عرض پرداز کیا۔

۵۔ ”در محمد“ محل منور، عشق علی اعجاز: چٹا چوہاز کیا۔

ڪلام نمبر ۲۱۱

مطلع: گلشن حسن ڪليو، گلڦام مليو، درس دل ديدن ۾ دوام مليو

۱۔ انگ ازل ابد عشق اعجاز رڳو، آغاز سان هر انجام پڳو،
قبل ماضيءَ ڇو پهريو حال وڳو، شغل شاه حسن صبح شام مليو.

۲۔ طالب مولِيٰ ترڪ وجود ڪيو، هر وجود ۾ پاڻ موجود ڪيو،
محبت مرشد لا مقصود ڪيو، هٿئون حيدر جاذب جام مليو.

۳۔ ملنگ محل اطمينان آڏيو، ڳر گهر ۾ گڏيو هر دوجهان ڇڏيو،
سخي سائل کي سلطان سڏيو، مسڪن محفل حسن مدام مليو.

۴۔ اڳ عام علم جا اڀاڻپ چئي، صادر عقل نوراً ساڻ سڃاڻپ ٿي،
پنهنجي صورت پاڻ سڃاڻپ ڪئي، مالڪ معنيٰ عشق امام مليو.

۵۔ گڏ ”در محمد“ در لعل ڪيو، پايو حسن جمال جلال ليو،
نظر ناز خماريو خيال ڪيو، سرڪام اندر اقدام مليو.

ڪلام نمبر ۲۱۲

مطلع: لشڪر علي ڪي روبرو، فرمان شاه شاهان مليو
حاضر سپاهيءَ ۾ لقب، سلطان پاڪستان مليو.

۱- محبوب عاشق ۾ محو، معراج جسماني ملهيو،
زيرِ قدم شاهِ ام، ڪرسي عرش آسمان مليو.

۲- عملي امر شاه شهيدان، شان شهدا ۾ ٿيو،
گهر ٻار سر ثابت ڪري، خود قرب ۾ قربان مليو.

۳- خود خيال ۾ بيخود رهڻ، اسم و جسم وسري وڃڻ،
در محويت محبوبيت، مثل شمع پروان مليو.

۴- نقطه ننگ ڪيو غين ڪي، خود گم رهيو بيٺي عين هڪ،
مصادق مورت معنوي، صورت اندر سلطان مليو.

۵- دامن علي ۾ "در محمد" لعل مڙهيو موج مان،
هر فوج رادر اوج دل، سڪ سوز جو سامان مليو.

ڪلام نمبر ۲۱۳

مطلع: لعلن سان پويو لعل خود، ميرو مٿيو پيل مندر ۾،
محبوبيت محبت ڪيو، منظور ناظر نظر ۾.

۱- قائم قلندر قول ڪيو، ڪوئي ڪنجڪ ۾ ڪول ڪيو،
گڏ ڪل ڪٽنب ڪچڪول ڪيو، قابو ڪڙيو خود ڪمر ۾.

۲- مرشد ملائي مام دل، طالب ملهائي ڪام دل،
حيدر علي انعام دل، بخشيو قرب سان قنبر ۾.

۳- گنجي گڏي گر سان گڏي، مورت مان ٿي صو وڏي،
معراج سان مذڪر سڏي، شاه شاهان شبقدر ۾.

۴- بيجان مان جاندار جيئن، ماديءَ مان تر نروار تيئن،
هٿ حيدر ڪرار هيئن، لوح و قلم ڪل امر ۾.

۵- جيءَ ۾ جهليو جهنڊه علي، از خود آيو حر وٽ هلي،
مقبول پئي دعوت دلي، رهبر رهيو ”در“ اندر ۾.

ڪلام نمبر ۲۱۴

مطلع: لائق مَلهيا اڻ لائق ۾ ذات صفات ڏي ڦريون ڪاهيو

۱- صورت معنيٰ ملي وحدت ٿي، دل جي دستن دوئي کي ڊاهيو.

۲- هڪ سڃاڻي هڪ ٿيا سي، عشق جا پاڻر ڪاڻي آهيو.

۳- ڦاڙڪروني اڏڪرڪم سان، يار سڳي کي سک ۾ ساهيو.

۴- خيال شهنش تخت قلبگ، رنگ روحاني نه ٻه ناهيو.

۵- بنده علي سان ”در محمد“، برحق نازڪ نينهن ناهيو.

ڪلام نمبر ۲۱۵

نوٽ: هي ڪلام مست فقير (اول) جو آهي.

مطلع: ماڙيچن جي محبت آهي مونکي واه وڻي
ميلج محب مولا پرور پاڪ ڏئي.

۱- ابر جان اکرڙو وسن، واديون وره وهن،
پلپل پنڀيون ڀرتئون تن جي ڀم ڀم پڇن
سوز فراقن ساڙي، ڪيو پشمال پئي

۲- اٿم اميدون آسون اڱڻ آهي مون ايندا.
نذر نهوڙيل نينهن جي ورتيون نال نيندا-
چوري ڇڏيندا ڇاڪڻو سانگي سنيها سئي

۳- ڪيم شڪرانه شاديون قاصد آيم ڪهي
ڏک ڌمريان عمر ويا لحظي منجه لهي
خطرو خوشيءَ جو خاطو ڪوليو جڏهن ڪئي-

۴- دل کان دور ٿيا درد مڙهي ”در محمد“
حامي هوت ٿيو مرسل مير محمد
دوست ڏني دلداري آئي گهوٽ گهڻي.

ڪلام نمبر ۲۱۶

مطلع: مام پُرجھيندا محال، مَن اندر جن ناه محبت

۱۔ بيرنگ جا رنگ ۾ اشارہ، رند سمجھن ٿا بحال،
موليٰ علي جي عشق سان، ماڻن منجهڻي جلوه جمال،
غرق ٿيا در روحي رغبت.

۲۔ امرو نهي پئي ٿيا ترڪ، وسريا صرف نحو و ماه سال،
ماضي قبل جو قال رد ٿيو، حال سان توڪل ڪمال،
شوق جا پين شربت.

۳۔ قائل ڪشف و ڪرامت، محض آ مخنث مثال،
درد و فراق و دوست ريءَ، چڪندو ڪڏهن ذوقِ وصال،
راز ڪوليو عشق البت.

۴۔ محبوب جي ميدان ۾، آهي فقط سر جو سوال،
بازي بره غازي ڪئن، راضي مٿن جاذب جلال،
ڪئين کلي تن پرت پرت.

۵۔ روشن رهي دل ”در محمد“، نياز ۾ ره نت نهال،
بنده علي جي عشق سان، پيوند جنهن جو پاڪ خيال،
سمجھ تن جي صاف صحبت.

ڪلام نمبر ۲۱۷

مطلع: مارو مليا منار، هر جا هليون وصل واڌايون

- ۱۔ حسن پسائي من موهيائون، ملڪيت دل جي دوهيائون،
نيٺ لڳا نروار، جوڙي وينا جيءَ ۾ جايون.
- ۲۔ ڪاجا ڪن ۾ ڳاله ڪيائون، رمز روهيءَ جو راز ونديائون،
عشق ڏنا اعتبار، بيرنگ بازيون رنگ ۾ آيون.
- ۳۔ سڪ جي سرڪي ساقِيءَ پياري، ناز نياز سان ڏيئي ڏيڪاري،
ماڻيا خيال خمار، بيخوديءَ ۾ خود ٿا پانيون.
- ۴۔ اسم جسم جي وسري حد وئي، ”در محمد“ دل پيوند ڪئي،
جهنڊه علي سردار، بنده علي جا ڳڻ پيا ڳايون.

آمين ثم آمين

شعر نمبر ۲۱۸

طرح ڏنل سيد علي شاه سائين

- مطلع: محابه عشق جي ساقي سگهو شراب ملي
خمار خيال بجلوه جذب جناب ملي.
- ۱- ساقي سائل کي سڪ مان ساغر سیراب ملي،
ئون ئون نشو جنهن جو پيو شامل شتاب ملي.
- ۲- شاهي حسن هميشه کولي نقاب ملي،
رتب ۾ دل نه راضي دم ۾ همركاب ملي.
- ۳- صورت سامهون جا مورت لهي حجاب ملي،
سياهيءَ مان سفيدي نقطهءِ نياب ملي.
- ۴- نين جي ناز سان نيازِ نواب ملي،
چوسڻ ۾ ذقن مان اڃايل کي آب ملي.
- ۵- درد هن مار زلف بدل القاب ملي،
بلبل چهن ۾ جيئن گل گلاب ملي.
- ۶- دل جي مرغ جو دم دم ڪپيل ڪباب ملي،
لقمه عقاب عينان بي حساب ملي.

- ۷- صورت سان جڏهن معنيٰ سنڌو مهتاب ملي،
مصور وجود با مصداق آفتاب ملي.
- ۸- شاه شهيدان جو سرُ سرُ انتخاب ملي،
آواز انا الحق سان روحي رباب ملي.
- ۹- اختيار عام اڳيان خاصو خطاب ملي،
پروان پيرسن سان شمع شتاب ملي.
- ۱۰- طالب مولِيٰ مذڪر ۾ نه انقلاب ملي،
مخمور دم بيخود سان نشو عذاب ملي.
- ۱۱- مخبر بختيار خضريٰ تعبير خواب ملي،
بنده عليٰ ٿئي هڪ جيئن آب و حباب ملي.
- ۱۲- ”در“ جي مدعا جو دل ۾ جلد جواب ملي،
من عرف جي علم جو قدسي ڪتاب ملي.

ڪلام نمبر ۲۱۹

مطلع: محفل محبوب ۾ يارو، عشاقن کي اچڻ گهرجي،
حسن جي شعاع ۾ هڪدم، پتنگن جان پڇڻ گهرجي.

۱- مڃو من عرف جو فرمان، سڃاڻو سر پنهنجي سر مان،
فخر فرعون هر هر مان، انهيءَ بڪ مان پڇڻ گهرجي.

۲- بره بيرنگ بيچوني، حيرت ۾ هج طالب تون ني،
چڏي بيا رنگ گونا گوني، روي رنگ ۾ رچڻ گهرجي.

۳- زباني ذڪر پيو ڳائين. فڪر سان دل نشو لائين،
چوريون چسڪا کومڻ کائين، مزو ۾ چو مچڻ گهرجي.

۴- رڳو ره حال ۾ راضي، نه ڳڻي ڳڻ قبل ماضي،
مهڻا ڏين مر ملا قاضي، نانگو ٿي نر نچڻ گهرجي.

۵- ماڻهو جن "در محمد" ۾، اهي ٿيا احد احمد ۾،
غازن جو گشت هر حد ۾، نه ڳچ ڳچ ۾ گچڻ گهرجي.

کلام نمبر ۲۲۰

مطلع: محفل محبوب ۾، منظور ٿي مجرم مليو،
عشق جو احسان ٿيو، انسانيت جو دم مليو.

۱- اوچتو اونڌا ۾، شاهِ حسن جو شرم مليو،
صورتِ لاعلم اندر، معنوي معلم مليو.

۲- بره بخشش ۾ مخاطب، ساڻ متکلم مليو،
مرتبہ معصوميت ۾، لازمي ملزم مليو.

۳- شوق جو شهباز مرغ، دل اندر محکم مليو،
عشق جو اعجاز ٿيو، قطره ۾ کل قلزم مليو.

۴- هر صورت سان هڪ معنيٰ ۾، حال جو محرم مليو،
يا نصارا يا يهودي يا هندو مسلم مليو.

۵- "در محمد" لعل در، دامن علي اعظم مليو،
رشتهء روحانيت ۾ هر مٿيو همدم مليو.

ڪلام نمبر ۲۲۱

مطلع: محبوب ساڻ مس مس، اڪيون اٿئون اڙايون،
صورت وڻي ٿي دل کي، هرگز نه منهن مٽايون.

۱- عاشق مليا حسن سان خير جي جنگ ڪٿايون،
ماڻن پيا موج مخفي، ظاهر سائل سڏايون.

۲- گادي نشين ها سُون، گوشه نشين ٿياسون،
گم نام ٿي گهمڻ سان، ٿا لوڪ آزمايون.

۳- راز اعجاز پرجهن، عارف بالله عاشق،
دانشمندن جي اڳيان، چريو پيا چوايون.

۴- معشوق جڏهن مليو مڙني تي ٿياسي عاشق،
عشق و حسن جي هٿ ۾، بيخود خودي نه پايون.

۵- دل ساڻ ”در محمد“ مهدي مليو مقرر،
جنهن رمز ۾ رهائي، پيا ٿا عجب پرايون.

آمين ثم آمين

کلام نمبر ۲۲۲

مطلع:

محبوب ملیو مُرکي، اچ شوق سان شهر ۾،
نازڪ خيال ناظر، منظور ٿيو نظر ۾.

۱۔

موجود حق مدامي، مقصود ٿيو تقامي،
هر وقت هم ڪلامي، دلدار دل اندر ۾.

۲۔

وَنديون وروه وحدت، مقبول قرب ڪثرت،
هي ٿوري حسن خدمت، اتي گهڻي اثر ۾.

۳۔

ڏٺي پيار سان پرولي، جانب وهاريو جهولي،
لوڏي ڏنائين لولي، پينگهو رکي پٿر ۾.

۴۔

من ۾ مليا مٿخان، پلپل پيون پٿمان،
ديدن سندا ديوان، ٿيا بيخبر خبر ۾.

۵۔

دامن علي ۾ احمد پرتون ملايو پيوند،
دل ساڻ در محمد، مليو پهرين پهر ۾.

کلام نمبر ۲۲۳

مطلع: محبوب جو دل ۾ مڪان مليو، حسن محفل جو ميدان مليو

۱- شهباز علي پرواز ڪيو، پرواز اندر آواز ڪيو،
اعجاز علي همراز ڪيو، فرمانروا قربان مليو.

۲- خوش خير محمد لعل ڏٺم، ڏم ظفر علي مالا مال ڏٺم،
خود خيال محدود حال ڏٺم، دربان اندر سلطان مليو.

۳- مليو محبت ۾ اعتبار علي، پهلوان ٿيو اختيار علي،
نروار رهيو جنسار علي، حسن شعاع اندر پروان مليو.

۴- گفتار ٻڌي مستان بنيم، ديدار پسي سبحان چيم،
اظهار دلي ديوان ڪيم، رفتار اندر نشان مليو.

۵- ڪليا بنده علي جا باغ دلي، روشن راز علي ۾ چراغ دلي،
ڌويا ورق الخيال سان داغ دلي، هر همدل کي مٽخان مليو.

۶- بازار حسن ۾ يار مليو، صورت معنيٰ جو سينگار مليو،
هڪ حڪم هٿان مڱهار مليو، "دردان" اندر دوڪان مليو.

ڪلام نمبر ۲۲۴

مطلع:

محبوب جو معراج ٿئي، هڪ ڀل اندر پرواز ٿيو،
گلشير دستِ شير سان، درشب قدر شهباز ٿيو.

۱- رخ لعل محمد موهيو، اکين ڏٺو انعام دل،
هر عاشقِ روشن قلب، در محويت ممتاز ٿيو.

۲- طالب مولا غالب رهيا، خير جي جنگ اڪبر کڻي،
معراج مائنِ خيرِي، هڪ خبر هر اغماز ٿيو.

۳- محفل حسن همدم هجي، هر حال ۾ خود خيال سان،
اربع اڳيان هر راز ۾، حصيدار هڪ همراز ٿيو.

۴- محبوبيت مقصد لڌا، دل عشق جي امداد سان،
شوقِ حسن ۾ روز شب، شامل نياز ناز ٿيو.

۵- ساقي پياري سُرڪ هڪ، هڪ محل مان هڪ مهل ۾،
از خود خوديءَ سان بيخودي، خود عشق جو آواز ٿيو.

۶- سودا لکين دم دم لکين، گم فرق ويسر ياد جو،
بازر سکر وحدت وڪر، هڪ هڪ اکر انداز ٿيو.

۷- دل دل هٿين هر هڪ رکي، دلدل هٿين حيدر علي،
بيھڻ هلڻ جاڳڻ سمهڻ، انجام سان آغاز ٿيو.

۸- هر رنگ اندر باطن بره، ظاهر ذم وار ڪيا،
صورت هڪا رتب جدا، چرچو حسن چوباز ٿيو.

۹- ”در محمد“ دلشاد سان، هٿ ۾ جهليو جهنڊه علي،
لشڪر فقر فخري مٿان، سايه اندر اعجاز ٿيو.

آمين ثم آمين

کلام نمبر ۲۲۵

مطلع: محبوب عاشق سان ملیو، چئي ڏي پڙهو مُطرب ڀلي،
جوڳي مثل گهر گهر گهمي، احوال ڪر مخفي جلي.

۱- همدم رهيا همدل هڙئي، خود خيال ۾ پائي گلي،
پيرِ مغان پڪ لهن سان خود جنس ۾ هر دل ملي.

۲- قلبي رويي جي سير ڏئي، اخفا خفيءَ ۾ ٿل ٿلي،
مصادق شمس الحق مليو، نفسي سريءَ ۾ ڪل ڪلي.

۳- مضمون محبت جو لکي، مجنون سان ليلي ڏلي،
صادق صبح مڪمل خبر، روح القدس ساري سَلي.

۴- صورت اندر معنيٰ محو، در عين دل مُصور رلي،
محل محمد لعل ۾، ٿيو شمع جان پروان جلي.

۵- خود خيال صفي الله ۾، ساڳي صورت دامن علي،
پيوند ”در محمد“ رهي، خوشدل بنيو هر جا هلي.

آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۲۲۶

مطلع: محبوب جي خود مختياري آ، البت عاشقن کي اختياري آ

۱- اختياري سان بي اختيار رهن، عاشق عشق اندر اسرار لهن،
بره بار سخي سردار سهن، تن تار سڪي صبر واري آ.

۲- جذبو عشق رهيو جن ۾ جاذب، بنيو هر هڪ سو سوليءَ جو صاحب،
جن جو روح رهيو حسن سان راغب، ڪسڻ تن لڻي قرب قراري آ.

۳- عاشق حسن هميشه حيات رهيا، موتو مرد نه مَور مات رهيا،
سلمان مثل ساڳي ذات رهيا، دل جن جي عشق اجاري آ.

۴- پنچپاڪ رهيا اندر اوطاقي، مليو محبت سان موهن ميثاقي،
فرق فراق تڙيا وصل بره باقي، محفل مرشد ۾ سنگت ساري آ.

۵- ”در محمد“ بنيو بنده علي، مصداق قنبر ڪئي دل تسلي،
جاڳيو نينهن نشو مخفي و جلي، ساڻي صفي الله پڪ پياري آ.

- آمين ثم آمين

کلام نمبر ۲۲۷

مطلع: محبت پر موجود، یار ملائی پنهنجي مرضي

۱۔ طالب مولا تارک هر رنگ، سچڻ بنا بي سود،
عالي عهدا عرشي عرضي.

۲۔ باغ حسن جا مالهي ٿياسون، لائق لامحدود،
قرب ڪريم جا آهيون قرضي،

۳۔ صورت سڃاڻي سجدہ اندر، ساجد ٿيا مسجود،
بيخود بنيو گم خود غرضي.

۴۔ ”در محمد“ بنده علي جو، عاشق لامقصود،
فقر فخري فرمان فرضي.

کلام نمبر ۲۲۸

مطلع: محبت ۾ مشتاق، ڪيو آ يار اسان کي

۱- هڪ صورت جا عاشق لاجد، اکين لاءِ عشاق،
ڪيو آ يار اسان کي.

۲- اول آخر ملڪ حسن ۾، وچ وصال فراق،
ڪيو آ يار اسان کي.

۳- بحر بره ۾ تار ترون پيا، ڪڏهن استغراق،
ڪيو آ يار اسان کي.

۴- عشق اعليٰ اڪسير علي جو، زهر لئي ترياق،
ڪيو آ يار اسان کي.

۵- ”در محمد“ مرشد مليو، محبوبي مصداق،
ڪيو آ يار اسان کي.

کلام نمبر ۲۲۹ تتبع ساڳي

مطلع: محبت ۾ موجود، ڪيو آ يار اسان کي

۱۔ قصد قائم دل جو دل ۾، قاصد لئي مقصود،
ڪيو آ يار اسان کي.

۲۔ محفل موهن ڳايون وڄايون، سازن ساڻ سرود،
ڪيو آ يار اسان کي.

۳۔ اسم جسم سان ٻاهر پهڪئون. اندر عدم وجود،
ڪيو آ يار اسان کي

۴۔ خير و شر ۾ نيڪ و بد سان، ضرر منجهان سود،
ڪيو آ يار اسان کي.

۵۔ ”در محمد“ مام ملائي، درد ڏئي خوشنود،
ڪيو آ يار اسان کي.

کلام نمبر ۲۳۰ تنبيه ساڳي

مطلع: محبت ۾ مخمور، ڪيو آ يار اسان کي

۱- حسن همدم حاضر ناظر، نظر ۾ منظور،
ڪيو آ يار اسان کي.

۲- ناز نينان سان نينهن ناهيو، هر دم منجه حضور،
ڪيو آ يار اسان کي.

۳- فڪر فنا گم ذکر بقا ۾، ذاڪر جو مذڪور،
ڪيو آ يار اسان کي.

۴- اندر ٻاهر عرش فرش تي، هر محله مسرور،
ڪيو آ يار اسان کي.

۵- ”در محمد“ مهدي مليو، بره اندر ڀرپور،
ڪيو آ يار اسان کي.

کلام نمبر ۲۳۱ تتبع ساڳي

مطلع: محبت ۾ ممتاز، ڪيو آ يار اسان کي

۱۔ اکين اڏيو محلہ دل جو، روحاني رنگساز،
ڪيو آ يار اسان کي.

۲۔ مرغ عشق جو جھٽ پٽ جھٽيو، شوق حسن شهباز،
ڪيو آ يار اسان کي.

۳۔ خيال آزاد رهيو دم دل کان، مقيد زلف دراز،
ڪيو آ يار اسان کي.

۴۔ ڪڏهن سلطان ڪڏهن سپاهي، ڪڏهن عرض پرداز،
ڪيو آ يار اسان کي.

۵۔ بنده علي سان "در محمد"، راز اندر همراز،
ڪيو آ يار اسان کي.

کلام نمبر ۲۳۲

مطلع: مخفیہ مان مشہود، آیو اللہ انسان پر

۱۔ فی انفسکم قول قرآنی، وارث اندر وجود،
فہم رکو فرمان پر۔

۲۔ معشوق حسن محفل سان، منجھ محل محمود،
عاشق عشق امان پر۔

۳۔ اٹ گھریا بگٹ بگٹ کان باہر، عشق کیو آسود،
احسان تیا احسان پر۔

۴۔ بقا باللہ بنیا تارک طالب، نفیہ کیا نابود،
اثباتی عنوان پر۔

۵۔ بندہ علی سان بلکل ملیل، دانشمند موجود،
در محمد دیوان پر۔

کلام نمبر ۲۳۳

مطلع: مرشد علي طلب تنهنجي، ملهيو ملڪ مطلوبيت،
خود خيال ۾ همحال ٿيو، دم محويت محبوبيت.

۱- ارشاد سان امداد ٿيو، آباد استعداد ٿيو،
مذڪور وسريل ياد ٿيو، مخمور ڪيو مقبوليت.

۲- قاصد مليو مقصود سان، وحدت وصال وجود سان،
مڙهيو حسن موجود سان، در معرفت موجوديت.

۳- دل خاص ڪانهي عام ۾، حظ عشق جو انعام ۾،
آرام بي آرام ۾، رمل ڪيو رنگ روحيت.

۴- دم پاڪ پيغمبر بنيو، هر خبر ۾ مخبر بنيو،
خود خالق اڪبر بنيو، مائثي عشق ألوهيت.

۵- ”در“ دان حسن جو هل هليو، فوج فقر خوشدل ڪليو،
بنده علي برحق مليو، در محله محموديت.

کلام نمبر ۲۳۴

مطلع: مرشد واري مام، لونء لونء ۾ نئون نئون رنگ لائو

۱۔ ساقي ڪوٺر پياري سُرڪي، صورت معنيٰ مليا مُرڪي،
اکين جو انعام، اکين ڏسي دل ساڻ سڃاتو.

۲۔ صحيح نماز نيشن سان سچ ۾، حج اڪبر ٿيو ابرن وچ ۾،
اڏيو عشق امام، هر طرف کان حسن جو حاظرو.

۳۔ دام زلف ڏي دل خود ڪاهيو، نينهن نيشن نروار ٺاهيو،
نفي ٿيو ننگ نام، اثباتي ڪيو نيٺ ناتو.

۴۔ هر هڪ طالب تاج حسن جو، ماڻي ڪو معراج حسن جو،
ڪونه هڻي پيو هام، حسن ڪيو هٿ هر هڪ کاتو.

۵۔ ”در محمد“ موج مچائي، بحر روحي ۾ فوج رچائي،
محويت جو مدام، لهر لهر سان پيوند پاتو.

کلام نمبر ۲۳۵

مطلع: مطلوب خود مختیار سان، طالب ملیا اختیار مے،
 هر امر مرشد شد ادا، از طالبان اظهار مے.

۱- من عرف ساڳي سر ٿيا، موتو مري جثري جيا،
 تن ٻول اذني ٻوليا، بيخود خودي خمار مے.

۲- کامل ڪڏي ڪُندا رهيا، رنگ عشق جا رسندا رهيا،
 عاشق حسن هسندا رهيا، سوليءَ توڙي سنگسار مے.

۳- قادر بهر قدر و قضاء، ته به طلب ڪن روجي رضا،
 ملهيا درد درجاتي مزا، هر هڪ ٻره بيمار مے.

۴- نين نظر نروار سان، درسن رليا دیدار سان،
 دل ڪئي وحدت واپار سان، بيشڪ حسن بازار مے.

۵- دم گهور "در محمد" مٿون، مليو اسم حق حيدر هٿون،
 بنده علي بخشيو اٿئون، دل جو نشو دیدار مے.

کلام نمبر ۲۳۶

مطلع: مطلوب طالب ۾ طلب سان، محو ٿي مليو اچي،
گفتار ۾ رفتار ۾، خمار دل کليو اچي.

۱- رب عرب روشن مليو، گویا بلبل و گلشن مليو،
دل سان ائين درس مليو، شمر ۾ پتنگ جليو اچي.

۲- اکين اڳيان احتياج ۾، کشته قلب ٿيو کاج ۾،
سائل سندو سرتاج ۾، معراج دل ملهيو اچي.

۳- اعجاز ٿيو اغماز سان، همراز ناز و نیاز سان،
شاغل مرغ شهباز سان، پرواز ۾ پليو اچي.

۴- احسان شه مردان ٿيو، هر ملڪ پاڪستان ٿيو،
دل خست جو درمان ٿيو، مهدي تخت مليو اچي.

۵- "دُر لعل" در دامن علي، محفل حسن کٽي منجلي،
لشکر فقر هرنئين هلي، سک جو قصو سليو اچي.

کلام نمبر ۲۳۷

مطلع: معراج دل مائایو، اکین انعام اندر،
آغاز راز روحي، آیو انجام اندر.

۱- روحک روحي جو فرمان، مصداق شمع پروان،
مرشد مله‌ایون موجان، قلبي قیام اندر.

۲- عاشق رهيو اوطاقي، محبوب ٿيو ملاقي،
سائل نواز ساقي، مستيء مدام اندر.

۳- خود خیال ۾ خداوند، پاکیزگی جا پابند،
خاصن جا خاص خاوند، عزت نہ عام اندر.

۴- معنی سان هم کلاسي، صورت اندر اداسي،
پلپل پرت پیاسي، مهدي امام اندر.

۵- دامن علي ۾ دیدان، ملیو مله‌ایون عیدان،
پرتئون پسایون "دردان"، مورت جي مام اندر.

کلام نمبر ۲۳۸

مطلع:

معنی حسن محو ٿي، احوال عشق ۾،
صورت اندر سمايو، خود خيال عشق ۾.

۱-

مليو حسن جمالي، اجمال ڪئي ڪمالي،
ٿيو باه سان بحالي، لنگ لعل عشق ۾.

۲-

معشوق مهرباني، عاشق اندر عياني،
معراج ٿيو روحاني، اقبال عشق ۾.

۳-

ڪي ناز ۽ پون پيا، ڪي نياز ۾ نون پيا،
ماضي قبل چون پيا، هر حال عشق ۾.

۴-

”در محمد“ سيبايو، جهنڊه علي جو ساڍو،
بنده علي اگاهيو، هر سوال عشق ۾.

کلام نمبر ۲۳۹

مطلع: معشوق عاشق کي گهرايو، عشق جي دربار ۾،
 ناگه نشو نروار ٿيو، درسن مليو ديدار ۾.

۱- نين نظرسان دل لٽي، دم محو ٿيو مهدار ۾،
 عاشق سمايو عشق سان، معشوق خود مختيار ۾.

۲- طاقت زبان ڪانهي ڪري، مخفي قصو اظهار ۾،
 سالڪ سچائن حال دل، جن جو دخل اسرار ۾.

۳- معروف عارف کي آڻايو، معرفت مڱهار ۾،
 قربان قدمن تان رهيو، ڪامل عقل اختيار ۾.

۴- سو دو سرن جو ساب پيو، اعتبار جي بازار ۾،
 بهره بره برپا ٿيو، وحدانيت وهنوار ۾.

۵- بنده علي جي امر سان، دليون مليون ديدار ۾،
 هج ”در محمد“ دمبدم، حب حيدر ڪرار ۾.

- آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۲۴۰

مطلع: معشوق سان عاشق مليو، اڄ عشق جي اعجاز ۾،
خود خيال جو خاوند رهيو همراز سان هر راز ۾.

۱- هر جا حق موجود آ، ساجد اندر مسجود آ،
هر حد مثل محدود آ، بي مثل بي انداز ۾.

۲- هڪ حال جهڻو هم بغل، ماضي قبل پڻيو دخل،
خوف ورجا مڻيو محل، انجام گم آغاز ۾.

۳- ڪڏهن ڪربلا ۾ خوش ڪلڻ، ڪڏهن عيد ۾ ماتم روڻ،
بيخود خوديءَ سان خود هڻڻ، مخبر رهڻ ممتاز ۾.

۴- ڪو جهي ڪڪڙ کولي ڪڏي، ڪنجڪ قلندر ۾ ڪڏي،
عرشون لنگهي اڳتي اڏي، شهباز سان پرواز ۾.

۵- جهنڊه علي هٿ ۾ جهليو، پاڇي هيٺان لشڪر پليو،
”دردان“ حڪم هر حد هليو، هڪ عشق جي آواز ۾.

کلام نمبر ۲۴۱

مطلع: معشوق عاشق ۾ محو، هڪ عشق ٿيو آهي عيان،
بيخود خوديءَ جي خود خبر، دل مان وٺان دل ۾ ڏيان.

۱- عالي مراتب عرش جا، بخشا بره سڀ فرش تي،
ماضي قبل همحال ٿيو، هر حال ۾ از خود اڳيان.

۲- عاشق آهن منهنجا مڙئي، معشوق آهيان عشق جو،
صورت محمد ظاهري، معنيٰ علي باطن بيان.

۳- پنهنجو سڃاڻي پاڻ ۾، ماڻين قلب موجودگي،
مرشد مهربانيون ڪيون، قربان قدمن تان ٿيان.

۴- خود خيال ڀاليو خيال ڪي، جاليو جسم کان دم جدا،
ري دم گهمان ريءَ دم سَمهان ريءَ دم مران ريءَ دم جيان.

۵- دل ”در محمد“ لعل ڪئي، شامل شهيدان شاه سان،
هر دم هٿان حيدر علي، پيالا طهورا پيو پيان.

کلام نمبر ۲۴۲

مطلع: معشوق محفل عشق ۾ عاشق حسن آثايي،
دیدن ۾ درسن دل مليو، علم عقل اکاڻايي.

۱- انور عینان پر عجب، مخمور کيو موهي قلب،
مجنوب ۾ جاذب جذب، معراج دل ماڻايي.

۲- شامل شاه مردان ٿيو، جان و جسم قربان ٿيو،
صورت شمع پروان ٿيو، سر معنوي سجاڻايي.

۳- مرغ عشق اعجاز سان، شاغل حسن شهباز سان،
پیوند سدا پرواز سان، وحدت وصل واڻايي.

۴- بیرنگ بحر بارنگ رچي، بر سر کيون موجان مچي،
هر لهر ۾ از خود اچي، ڄاڻڻ جو حق ڄاڻايي.

۵- "دردآن" علي الله آ، هر دو جهان همراه آ،
موجود موتو ماه آ، الحد عکس اماڻايي.

ڪلام نمبر ۲۴۳

مطلع: مليو عشق و حسن من ۾، انا الحق گيت دل ڳايو،
دوئيءَ معشوق عاشق کي، احديت پوش پهرايو.

۱- طلب مطلوب طالب کي، محويت ملڪ ماڻايو،
مخاطب متڪلم منجهڻي، غائب حاضر هلي آيو.

۲- محو دم حسن صورت ۾، سُڪر معنيٰ جو سامايو،
عاشق ابرؤ اشاري سان، عين جي گهور ۾ گهايو.

۳- بمنزل مطمئن پل ۾، اسب اعتبار پهچايو،
مخلو محموديت ملهيو، پيوند مغلوبيت پايو.

۴- پسي هر دوجهان پرکي، سڃاتو دل روحي رايو،
جيئڻ ۾ هار جيئڻ کان، مرڻ مبدل ڪيو ڪايو.

۵- عشاقن کي اندر محفل، دليون ”در لعل“ آڻايو،
بلي بنده علي آهيون، فائق فرمان فرمايو.

کلام نمبر ۲۴۴

مطلع: ملیو هادي حيدر شاه ميان، گهر ويني گهر خُر حاکم جان

۱۔ نظر عليء سان نينهن نوازش، ننگ ٿيو نيباه ميان.

۲۔ ساجن ساريو اکين اندر، حسن رهيو همراه ميان.

۳۔ عهد السّتي عشق ادا ڪيا، عاشق ٿيو آگاه ميان.

۴۔ دوئي ملايو دم ۾ دل سان، وحدت جو ويساه ميان.

۵۔ ”در محمد“ دامن لڳڙو، مرشد صفي الله ميان.

ڪلام نمبر ۲۴۵

مطلع: مَليو صورت جو سردار ميان، نظر نين جي ملڪ دل مَليو

۱۔ بلبل گل جان داخل دل ۾ دلدل جو هسوار ميان.

۲۔ شير شڪاري شوق شغل ۾، ڪيڙو شاه شڪار ميان.

۳۔ ڏسي نظارو نين وارو، ماڻيو خيال خمار ميان.

۴۔ بيرنگ جو رنگ ملنگ ملهائڻ، اندر ۾ اظهار ميان.

۵۔ محفل موهن لعل محمد، ماڻيو ”ڏر“ ديدار ميان.

ڪلام نمبر ۲۴۶

مطلع: مليو حسن حضور، ناز نيشن نروار نچايو.

۱- هٿئون حيدر لعل جي، پيتم جام طهور،
خيال روحاني رنگ رچايو.

۲- محو معنيٰ صورت ۾، مورت مجمع مور،
خيال خزانہ دم خرچايو.

۳- محويت ميوه مليا، باغ بره ڀرپور،
پير مٿان جي پڪ پچايو.

۴- آمر علي اعجاز ڪيو، امر اندر مامور،
ڪيئن ڪپاه ڪي باه بچايو.

۵- ”در محمد“ مُرڪي موهن ڪيو منظور،
محبت من ۾ مچ مچايو.

ڪلام نمبر ۲۴۷

مطلع: مليو محرم يار، جُھليو سر تي چٽ سلطاني

۱۔ حسن حقيقت واري هادي، پوش مجازي ڪيو بربادي،
نينهن اندر نروار، خيال پهري پوشاڪ نوراني.

۲۔ هر دو صورت معنيٰ هڪڙي، دوئي ڪئي صادر وحدت سڪڙي،
عبدیت اقرار، احدیت اڳيان ثابت ثاني.

۳۔ ناز اعجاز جي راز رچايو، پاڪ محبت جوش جڳايو،
دلدار اندر دلدار، رمل ڪيڙي رمز روحاني.

۴۔ شان حسن جو شائق ڄاڻن، نينهن نظاره صحيح سڃاڻن،
عشق ڏٺو اعتبار، عاشق ساڳي سر سبحاني.

۵۔ ”در محمد“ مهدي دل ۾، ذوق ظهورو هر محفل ۾،
دلدار جي هسوار، مڙئي مشڪل ڪئي آساني.

۔ آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۲۴۸

مطلع: ملي معنيٰ صورت ٿي وحدت، ڏسيو احد احمد سردار بنان

۱- بيخود دم خود خيال ۾، وجود مثل لاوجود صورت،
بي اختياريءَ اختيار ڏنان.

۲- سياه محل ۾ مرشد، لعل پهراڻي خود خلعت،
دلجاءِ جڙي پرت بار پنان.

۳- فاڌڪروني فرمان، ڪيو قادر جي قدرت،
لاخوف هرڙي هڪوار ڏنان.

۴- بيرنگ بيحد رنگ ۾، عشق حسن ماڻن الفت،
ڪيا بره بقا اطوار فتان.

۵- باغ اعجاز جو برسيل، رس پيڻ سان ماڻي عبرت،
بره بوندن ۾ ”دردان“ پنان.

کلام نمبر ۲۴۹

مطلع: ملنگ مگٹھار، میلیو موهن لعل لعابی
نین ملیا نروار، نشو کلیو ناب نایابی.

۱- نظر ۾ منظور ملیا سی، درسن حسن حضور ملیو سی،
محویت مہدار بیخود کیو خود خیال خطابی.

۲- متفق معنی عین نوازش، صورت مورت ساگی سازش،
روحانی رفتار، توڑ رسیا شائق شتابی.

۳- خاوند جا خود خاوند آهن، لوح قلم تا ٹاہن ڈاہن،
عشق اندر اختیار، مائن عاشق ابو ترابی.

۴- طلب مرشد طالب مائن، خیال خلاصہ طرف نہ تائن،
عشق سندی اعتبار، رلیا رملل ہمرکابی.

۵- رہبر روشن کئی دل ریکی، نینھن نباہیو نازک نیھی،
مرشد خود مختیار، میلیو مشہدہ نور نقابی.

۶- اٹ گھریا احسان ملیا سی، وسری ویل سامان ملیاسی،
یاد ڈیاریا یار، کھن سالیء ۾ شغل شتابی.

۷- ملک حسن مائن مردانہ، مصداق شمع پروانہ،
بلبل باغ بہار، گل سان گڈ بیحد بیتابی.

۸- "در محمد" لعل محمد، پاتو دامن علیء ۾ پیوند،
بنده علی ہر بار، ہمدہ ہک جیئن اب حبابی.

ڪلام نمبر ۲۵۰

مطلع: ملڪ اُٿو مارن جو، ويا پنهنجي وطن وري،
ويا پنهنجي وطن وري، سانگي سانگ چري.

۱- اڪنڊ اباڻي اُٿڻ جيءَ اندر منجهه جڙي،
محبت تن جي سرتيون موروڻ نه جا وسري،
ياد ڪري ڳڻ ڳالهيون، پون لحم ڳچ ڳري.

۲- درد منديءَ جي دل تي، دردن لاتي ڌڙي،
عيش ارم کائڻ خوشيون برسر پايان پري،
ملنديس ماڳ مارن، کوٽي توڙي ڪري.

۳- شهد شڪر کير ڪنڊون مڪڻ ماڪي يا مصري،
کائڻ پيئڻ خوش نه اچي پايان زهر ذري،
ڏور رهڻ ڏوٿن کان، ٿيڙي ڳالهه ڳري.

۴- ”در محمد“ درد مارن جي کولي دل جي دري،
سوز هجر کان هاڻي هيٺڙو پيم ڌري،
پهچ پنهورين پل ۾، موتو قبل مري.

نوٽ: هي ڪلام مست فقير در محمد اول، جو چيل آهي.

ڪلام نمبر ۲۵۱

مطلع: منڙو مانيءَ لئي مشتاق، ٿئي ٿو چڱڻ پڱڻ سان چاق

۱۔ رات اوڀر تي ڪائي ڪانو، صبح سوڀرو نيٺ نيرانو،
نيٺ نهارن دستر خانو، خاص هجي خوراڪ.

۲۔ پيٽ پرين آ جيترو خالي، ڪين وڻي ٿي ڦيل مقالي،
ذڪر فڪر جي ويسر حالي، ياد ناهي رب پاڪ.

۳۔ سوا کاڌي جي ڪين سڀاڻا، رقص راڳن جا مرڪڻ ماڻا،
سيج سنڀايا طول وهڻا، اچي ٿوڙي اوطاق.

۴۔ راتيان ڏينهان آهي لوري، کائڻ پيئڻ جي جيءَ ۾ جهوري،
ڳڻتي ڳاري هيءَ پڻ ڳوري پهريان پٽ پوشاڪ.

۵۔ ”در محمد“ دؤر انهيءَ ۾، ڪين ڪيئي ڪي غور انهيءَ ۾،
شاغل ٿيو ان شور انهيءَ ۾، وسري ويئي ميثاق.

ڪلام نمبر ۲۵۲

مطلع: منهن مسجود تي سجده آهن، ساجد ساريا ناز نگاهن

۱۔ پڙهن نماز نياز جي نانگا، حج حسن ڪن برهين بانگا،
سر گهر گهورن سٽيون سانگا، مرن جين دم چاڙهن لاهن.

۲۔ ياد خدا ۾ خود ويا وسري، بيخود بيٺا نازڪ نسري،
منم ڪنمان موهيا مصري، اکين اڳيان دليون دانهن.

۳۔ ڪشش ڪريمي ابر عنايت، جنگ صلح سان امر هدايت،
شوق حسن در شهر شهادت، پتنگن جي مٽ پويٽ ناهن.

۴۔ حسن ڪيا حقدار حڪم تي، صابر شاڪر شادي غم تي،
جابر قادر لوح قلم تي، مندرج درج ڊاهن ناهن.

۵۔ دل وارا همدم درسن ۾، رنگيا رنگ اسم احسن ۾،
”در محمد“ بزم حسن ۾، نينهين نصير نسنگ نباهن.

کلام نمبر ۲۵۳

مطلع: منظور نظر ناظر، امداد عشق سان،
شیرین سخی سجاتو، فرهاد عشق سان.

۱- نیئن دلی نهارو، اعتبار دم بیهاریو،
بنیاد یاد دّیاریو، استاد عشق سان.

۲- هر نقش تا اکیریو، دل تان نہ خیال کیریو،
ناظم حسن نبیریو، فریاد عشق سان.

۳- صورت مورت هکائی، سینی اندر سمائی،
مائن عشاق جائی، اتحاد عشق سان.

۴- بنده علی سجاتو، پیوند خیال پاتو،
مرشد نباهیو ناتو، "در" شاد عشق سان.

ڪلام نمبر ۲۵۴

مطلع: موليٰ علي مرشد مليو، هيئنڙي اندر هر حال ۾،
سر پاڪدامن سان مليو، سائل نوازيو سوال ۾.

۱- اکين اڳيان اظهر مليو، دل ۾ دلي دلبر مليو،
راضي رهي رهبر مليو، عاشق جي استقلال ۾.

۲- ماڻي عاشق مٽو مدعا، دم جسم کان جاليو جدا،
حظ وصل و غم فرقت فدا، ٿيو عشق جي احوال ۾.

۳- نيبه حسن نروار ڪيو، بيخود خوديءَ خمار ڪيو،
من عرف سان اظهار ڪيو، اعتبار دم خود خيال ۾.

۴- مضطر مرغ ممتاز ٿيو، پرواز شاهباز ٿيو،
اعجاز دل همراز ٿيو، هر فعل حال و قال ۾.

۵- "دردآن" حسن سرتاج ٿيو، گڏ عشق جو اخراج ٿيو،
محبوبيت معراج ٿيو، محله محمد لعل ۾.

ڪلام نمبر ۲۵۵

مناجات با قاضي الحاجات

مطلع: مولا علي آباد رک، دل عشق سان اظهار تون،
نر نينهن پنهنجي ۾ نبي، نبياہ ڪر نروار تون.

۱- هر دل دوئيءَ کان دور ٿئي، مقصد وحدت منظور ٿئي،
محفل فقر مخمور ٿئي، پيالا طهورا پيار تون.

۲- چوگان ۾ چاهي چلي، موٽو قبل منصب ملي،
بسمل بزم تنهنجي بلي، جڏڙن کي جلد جيار تون.

۳- من عرف جو مصداق ڪر، گم فرق وصل فراق ڪر،
مقبول هر مشتاق ڪر، معراج ۾ مهدار تون.

۴- مرڪب خفي منزل رسن، درسن ملي دليون رسن،
هر حال هر عاشق حسن، ثابت قدم بيهار تون.

۵- دامن علي اعجاز ۾، رُل ”در محمد“ راز ۾،
بنده علي آغاز ۾، تنهنجو يقيناً يار تون.

مناجات با قاضي الحاجات

ڪلام نمبر ۲۵۶

مطلع: مولِي علي هر دمدم، موجود سائل ساڻ تون
احوال دل توکي عيان، جائين سڀئي ٿو ڄاڻ تون.

۱- دل صورتِي سينگار ۾، ڦاٿي مڇي جان چار ۾،
دم معنوي ديدار ۾ پنهنجي امر سان آڻ تون.

۲- جيئن حق حسن جو پيو پلي، تيئن قرب ۾ قبضو ملي،
موجودگيءَ سان دم هلي، وحدت اندر دل واڻ تون.

۳- جو بيش ڪم برسر ٿيو، سو سمجهندم توکي وڻيو،
تن طلب تنهنجيءَ ۾ ٿيو، من اندر موجان ماڻ تون.

۴- پيهي آئين اکين پسيو، ويران گهر برحق وسيو،
پر رنج هي دل کي رسيو، چپجي رهين چاڪاڻ تون.

۵- صدقي شهيد ڪربلا، چن سڳهه ۾ پيا سر سلام،
ڪُل مان جزو هڪ ڪر پلام، پر پيار محبت ماڻ تون.

۶- ”در“ ميل در دامن علي، دل عامر کان پلجي پلي،
امداد ڏي مخفي جلي، ڪر وس پنهنجي ۾ پاڻ تون.

کلام نمبر ۲۵۷

مطلع: مولا علي مدامي، حاضر ناظر نگهبان
تختِ قلب تي ساکن، هر دم آهي حکمران.

۱- قَانَمَان تُولُو قَشْمَر وَجْهَ اللّٰه يَكْسَان،
حُبّ اللّٰوَرِيد پخت، پيوند پيا دل و جان.

۲- موجودگي محبت، گم کيا بخوشي و ارمان،
شوقِ حسن و ساريا، هر سوءِ سود و تاوان.

۳- کيو اوج بحر بيرنگ، اظهر ثيون مخفي موجان،
لرهي ناز نياز جي حد، ثيا غرق دين و ايمان.

۴- بنده علي بهادر، محبوب شاه شاهان،
مائن معراج "دردان"، الفقر فخري فرمان.

ڪلام نمبر ۲۵۸

مطلع: مولِي علي موجود آن، موجود رک هن حال کي
ثابت ڪري سگه سائڻ دل، هڪ عشق جي اقبال کي.

۱- انگ عشق جا نازڪ نوان، ڪهڙيءَ طرح پورو پوان،
سمجھاءِ تيشن توکي چوان، مقبول ڪر تنهن سوال کي.

۲- ڏي فهم حق فرمان روا، ڪر دور هر حرص و هوا،
گهرجي نه ڪجهه توکان سوا، جلدي جلائي جنجال کي.

۳- الفقر فخري فائدو، قدرت قوي جو قاعدو،
پاڙيو نه مون ڪو واعدو، ڪر عدم هن احوال کي.

۴- لا تقنطو وحدت وسان، من عرف جي رتبہ پسان،
موتو قبل مصداق سان، پورو ڪيان پرتال کي.

۵- شيشي اندر شم جو ڀري، پروان جي دل لئي ڀري،
دم محو ٿئي درس ڪري، رخ تان هٽاءِ رومال کي.

۶- دل سان اڪيون هم رنگ رهن، دم ۾ دوئي جا دنگ ڊهن،
جيئن يار هن جا انگ نهين، تيشن ڪول ڪر ڪنگال کي.

۷- ڪپيا قلب خاصن ڪلي، عرش و فرش مَرڪيا ملي،
رڻ روح جي دعوت دلي، خلعت ملي خود خيال کي.

۸- طالب مولِي تارڪ مرد، ماڻن خوشي اندر درد،
حِظ معنوي مورت زرد، حاصل ڀرت پشمال کي.

۹- روشن علي اعجاز ڪر، "دردآن" کي ممتاز ڪر،
شهباز سان پرواز ڪر، مرغ محمد لعل کي.

مناجات با قاضي الحاجات

کلام نمبر ۲۵۹

مطلع: مولیٰ علی موجود آن، ماثاءِ خود موجود گی،
معدوم سیر صفات کر، تئی ذوق ذاتی زود گی.

۱- شاهد شهادت ۾ ملهائن مرتبه مشهود گی،
پاھر اندر اثبات هک، تئی دوئی نفی نابود گی.

۲- مائی محویت احدیت، در عبدیت آلود گی،
معراج جا محتاجمند، عاشق لهن آسود گی.

۳- خیبر ۾ کر مظفر ملنگ، تئی غرق غیر غنود گی،
بخشش بره بر هر فقر، بیخود خودی خوشنود گی.

۴- گم کر شکایت از شکم، بلکه بندش بیهود گی،
فانی فی الله جسمات تئی، باقی بالله بهبود گی.

۵- دامن علی ۾ "در" نیل، مقرر ملی معبود گی،
محبت ایازی من اندر، مکمل معین محمود گی.

مناجات باقاضي الحاجات

ڪلام نمبر ۲۶۰

مطلع: مولِي علي مشڪلڪشا، واهر ڪيو وارث اچي،
ماڻن مجازي موهيو، جوشن سبب چند پئي پچي.

۱۔ دم خيال سان پيوست ڪيو، دلي تخت پنهنجي دست ڪيو،
پر جام پياري مست ڪيو، راضي رهو رنگ پئي رچي.

۲۔ نفسي مصيبت تاريو، روحي لقا ڏيڪاريو،
قلبي ڏئي ڪي هاريو، باهيون بره پڙڪن مچي.

۳۔ آهون اوهان وٽ ٿو ڪيان، هڪ عشق ڏيو پنهنجو عيان،
منظور ٿئي منهنجو بيان، ڪٿان نينهن جي بازار نچي.

۴۔ دل ”در محمد“ شاد ٿئي، اعجاز سان آباد ٿئي،
مرشد سگهو ارشاد ٿئي، ثابت رهي سڪڙي سچي.

- آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۲۶۱

مطلع: موليٰ علي مدد ڪريو، ملي رنگ راز رهبر جو،
ديوانه دم ماڻي منصب، طالب موليٰ مذڪر جو.

۱۔ طلب مطلوب ۾ طالب، ملهائي معرفت درجو،
امر من عرف سان عارف، ٿئي معروف مخبر جو.

۲۔ ملي صورت مورت معنيٰ، ملهي معراج مندر جو،
ڏسن جمشيد جون اکيون، آئين دل سڪندر جو.

۳۔ محمد پاڪ جي صدقي، ملايو قرب قنبر جو،
پيوند سلمان پارس جان، ڪيو خواهان خيبر جو.

۴۔ دائر دم ”در محمد“ سان، هجي حيدر حيدر جو،
ملي ديدن اندر درس، قائم قادر قلندر جو.

۵۔ آمين ٿم آمين

ڪلام نمبر ۲۶۲

مطلع: مولیٰ علي جي سڪ جنهين تن تي سلام آ،
گواه هن سخن سندو سيد انام آ.

۱۔ حب علي مولیٰ نه جن، رکيو نبيء سان بغض تن،
رنج خدا ڪرکيو مٿن، محکم مدار آ.

۲۔ روزہ نماز نيڪ ڪم، حق ڏي رجوع قلب اتم،
أَحْسَنُ أَرَبُ حَيَا شَرْمُ، حَسَدُ حَرَامُ آ.

۳۔ لَا تَقْنَطُوا فِرْمَانِ رَبِّي، صَاحِبِ رَحْمَتِ أَحْمَدِ نَبِيِّ،
تِي ويا ردي مشرڪ غبي، ربي انجام آ.

۴۔ سيد سوا ڪانهي ڳلي، پڙه ”در محمد“ يا علي،
حامي تو سان خفي جلي، علي امام آ.

۔ آمين ثم آمين

مناجات با قاضي الحاجات

کلام نمبر ۲۶۳

- مطلع: مولا علي مشتاق کل، محبت اندر مائل کيو،
هر حال ۾ همخيال هڪ باقرب، حق قائل کيو.
- ۱- شامل اسم شب روز ٿئي، سازش جسم ۾ سوز ٿئي،
راجا رونق افروز ٿئي شوقِ شغل شاغل کيو.
- ۲- صادر صلح در جنگ جتي روشن حسن بيرنگ ٿئي،
ننگي نباهي ننگ هتي، ديدن ۾ خود داخل کيو.
- ۳- دريائي دل تارو ترن، لهرن کان لرزي ناورن،
لذا لعل ماڻڪ مڌڪرن، تن سير هر ساحل کيو.
- ۴- بلبل بگلشن سڪ سڌا، پروان شمع تي سر فدا،
گهمي محويت ۾ پيو گدا، حسن علي حاصل کيو.
- ۵- مرغ دل حسن شهباز سان، اڏري امر اعجاز سان،
”در“ ناز روهي راز سان، سنگت سودو سائل کيو.

- آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۲۶۴

مطلع: موليٰ عليٰ مرشد مليو، ارشاد حق اظهار ٿيو،
مطلوب طالب ۾ محو، سڪ طلب جو تقرار ٿيو.

۱- لشڪر اندر حيدر هضم، بخشش بره برسر بزم،
نظريو نھان نوري نظم، نيبھ نشو نروار ٿيو.

۲- خود خيال و دم همحال ٿيو، فرق فراق وصال ٿيو،
من مست محمد لعل ڪيو، مختيار بي اختيار ٿيو.

۳- معدوم ٿيو موجود آ، موجود اندر وجود آ،
دُڪيو حُسن جو دود آ، جليا پتنگ جهلڪار ٿيو.

۴- من عرف جي اھڃاڻ ۾، پنهنجي سڃاڻپ پاڻ ۾،
موتو قبل مھراڻ ۾، هر لھر سان هڪ يار ٿيو.

۵- بنده عليٰ بڻيو جڻي، ”در“ لعل رنگ وڻيو ٿئي،
انگ ساڻ انگ ڳڻيو ڪڻي، حصيدار جت حقدار ٿيو.

مناجات باقاضي الحجات

ڪلام نمبر ۲۶۵

مطلع: مولا علي مشڪلڪشا، مشڪل مڙئي آسان ٿئي
خطرات وهي دور ٿين، هڪ ياد رب رحمان ٿئي.

۱- دائر وهي روشن قلب، ٿئي روح کي ذاتي طلب،
رهجي اچن دم با ادب، ثابت قدم گذران ٿئي.

۲- چٽان نفس جي پٽ ڪوه کان، شيطان جي فند ڊوه کان،
ظالم سندي اندوه کان، هر وقت امن و امان ٿئي.

۳- محبوب جلوه گر ٿئي، غم غير کان ويسر ٿئي،
هر دو جهان بهتر ٿئي، پر فيض جسم و جان ٿئي.

۴- دڪ ”در محمد“ تان ٽرن، دم وصل جا جلدي ورن،
پسي يار کي اڪيون ٽرن، دلڙيءَ سندو در مان ٿئي.

- آمين ثم آمين.

ڪلام نمبر ۲۶۶

مطلع: موليٰ مهدي موالن سان، روحي رنگ راز سڀ سلجي،
مجازي موه مبدل ٿئي، حقيقي حڪم سان هلجي.

۱۔ ڪلي رنگ راز رندانو، ملي اعجاز ميرانو،
جهتي شهباز شاهانو، مرغ دل جهام ۾ جهلجي.

۲۔ نظر جي قسم نوراني، ضايع ٿئي جسم ظلماني،
ملو موجود دلجاني، محل محمود جو ملهجي.

۳۔ دلي ميلاپ دمدم ٿئي، نحر خيالات همدم ٿئي،
حسن شعلات هڪدم ٿئي، پسي پروان جان جلجي.

۴۔ حسن محفل ۾ هيڪاندا، ڪوئي ڪاهل عشق آندا،
درد کان دم ناهن واندا، عشاقن سان ڪيئن الجي.

۵۔ ملي ”در“ لعل محمد ۾، مليل جيئن احد احمد ۾،
فقر حيدر سان هر حد ۾ روحاني راضيو رلجي.

- آمين ثم آمين

کلام نمبر ۲۶۷

مطلع: موج جمال جلال جو مالڪ، دم قلندر صوفي سالم

۱۔ دل ۾ ڏک خود خيال هڻي ٿو، فوج فقر سان فائق عالم.

۲۔ پيرنگ بره جي بازي بنيل، بعضي راحم بعضي ظالم.

۳۔ عشق حسن جي مخفي معنيٰ، صورت سمجهي لدني عالم.

۴۔ باطن ذات صفات ظاهر ڪئي، وحدت وارث ڪثرت ڪالم.

۵۔ بنده علي سان بره سفينه، ”در محمد“ برحق بالم.

ڪلام نمبر ۲۶۸

فرمان بر مومنان

مطلع: مومن جو ڪم آڌمبدم ۾ شاه مرتضيٰ کي سڏ ڪجي،
يدالله تي عين الله کي، مشڪلڪشا کي سڏ ڪجي.

۱- بعد از علي المرتضيٰ حسن رضا کي سڏ ڪجي،
ڏوهڻي نبيءَ جي نور منور، مجتبيٰ کي سڏ ڪجي.

۲- هر وقت مشڪل جي شهيد ڪرب بلا کي سڏ ڪجي،
هل ٿي مشڪل ڪٿي، صاحب سخا کي سڏ ڪجي.

۳- بعد از حسين ابن علي، زين العبا کي سڏ ڪجي،
باقر تي جعفر و كاظم و موسيٰ رضا کي سڏ ڪجي.

۴- سيد تقى حق جو ولي، ماه لقا کي سڏ ڪجي،
سيد نقى تي عسڪري، مهدي هدا کي سڏ ڪجي.

۵- وري پاڪدامن تي محمد مصطفيٰ کي سڏ ڪجي،
”در محمد“ هر گهڙي، شير خدا کي سڏ ڪجي.

ڪلام نمبر ۲۶۹

مطلع: موقع ميل محبت مڃي ويو مڃي،
ڪوڙيا عشق خيمه امالڪ اڇي

۱- جليو جڏهن العشق ناراً نيارو،
كليو تڏهن العقل نوراً نظارو،
روشن رمز ٿي ڪل پڪي يا ڪڇي.

۲- وجودي ترڪ ساڻ موجود طالب،
اڏامن عرشن تي ڪري عدم قالب،
جسم کان جدا پيو روحي رنگ رڇي.

۳- ذڪر ۾ فڪر سان فنا مان بقا ٿئي،
حاصل پنهنجي هينڙي لاهوتن لقا ٿئي،
نويت نينهن نيهي نباهن نڇي.

۴- حسن عشق همدم عاشقن اوطاقي،
گلن ساڻ جيئن گڏ وصالِي فراقِي،
سوزش کان سگهن ڪين بلبل بڇي.

۵- داخل ٿيو بدامن علي ”در محمد“،
پيوند ڀرت محڪم مثل خير محمد،
ماڻهو عين مقصد ثابت سڪ سڇي.

ڪلام ۲۷۰

مطلع: موهيو سهڻي صورت سبحاني، ڏني عشق حسن ۾ حيراني.

۱۔ محبوب مجازي ماڻن سان، ڪئي دل حقيقت ديواني،
بيتاب حسن جي تاب ڪيو، شل ساب پوي رت روحاني.

۲۔ آيم چاه ذقن مان آب پيڻ، ڪيو حسن زلف جو زنداني،
چڪچور اکين جي گهور اندر، مخمور رهي دل مستاني.

۳۔ جاکون نيڻ لڳا اچي نيڻن سان، ٽاڪون پل پل آهي پریشاني،
سڪ پاڪ سيني ۾ سوز ڪيو، شب روز جلي رت جسماني.

۴۔ ”در محمد“ مهدي مام ڏني، آهي تو ۾ صورت سلطاني،
من عرف جي معنيٰ اندر ملي، رک شوق شغل شه مرداني.

کلام نمبر ۲۷۱

مطلع: موهيو نينهن نواز، نظر نيئن ۾ خيال خماريو

۱- هٿان حيدر پيتم پيالو، ڏک ڏک ۾ نشو نينهن نرالو،
کليا روحي راز، نازن سان ننگيال نهاريو.

۲- ذوالفقار ابرو سر ڪپيو، ڌڙ دونالين ديدن ڏڪيو،
ماري حسن مجاز، جوانيءَ ۾ ڪهن سال گذاريو.

۳- فرش مٿان معراج ماڻيوسون، عرش ڪرسيءَ تي ڪاج ماڻيوسون،
شينهن مثل شهباز، موج محمد لعل اڏاريو.

۴- سُر ترت وئي ڀرت پلي پئي، ڪرت قدم گم نرت هلي پئي،
سڪ ۾ سوز گداز، فرق فراق وصال وساريو.

۵- ڪيئي ڌر ڌر پائن ڦيريون، ڪيئي گهر گهر کائن سڀريون،
رنگ رنگ ۾ رنگساز، پنهنجو حسن جمال ڏيکاريو.

۶- صاحب صورت مالڪ ماڻن، طالب معنيٰ پاڻ سڃاڻن،
”در محمد“ اعجاز، سڪ وارن جو حال سينگارو.

کلام نمبر ۲۷۲

مطلع: موهيو محبوب مائين سان، حاصل ٿيو ذوق همداني،
عاشق عارف اندر از خود، لايو رنگ عشق روحاني.

۱- ملنگ خبير جو مخبر ٿيو، ساڳي سر ساه سلماڻي،
اندر عاشق صادق سيد پاهر درجات درياني.

۲- حسن شهباز مرغ دل، ڪٿي پيوند ياراني،
مثالِ بلبل و گل آيا، شمع سان شوق پرواني.

۳- مائين محبوبيت عاشق ملهيو معراج جسماني،
ڪيو بيخود خودي يارو، جهليو سر تاج سلطاني.

۴- رسالت سان امامت ۾، وارد رتبات وحداني،
ملي دل "در محمد" ۾ شامل ٿيا شغل شاهاني.

- آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۲۷۳

مطلع: موهن جو مڪمل نسلنگ ٿيو نياپو،
صورت سان معنيٰ ڪيو مقرر ميلاپو.

۱- حسن معنوي ٿيو محو محل من ۾،
آداسي اڪيون ٿيون صورت جي صحن ۾،
وصل سان فراقي ڏئي ڪيئن ڏوراپو.

۲- روشن دل ڪئي آه انوار عين،
نباھيو نازڪ نينهن نروار نين،
حسن عشق ٿيو هڪ لٿو ٻيو لاڳاپو.

۳- ترڪ دنيا عقيٰ ڪيو ترڪ طالب،
لائي لا جي ڪئنچي ڪيو پنهنجا قالب،
امر من عرف سان صحيح ٿي سڃاپو.

۴- درد مند دل ساڻ پيوند پساري،
ميشاقي موهن ڪئي نوازش نياري،
اچي اوچتو پيو اندر مان اولاپو.

۵- ماڻين محويت "دردآن" دامن عليءَ ۾،
خودي ڪيڙو بيخود عاشق اردليءَ ۾،
اسم ۾ جذب ٿيو جسم جو جياپو.

کلام نمبر ۲۷۴

مطلع:

موهن بیا موه کئین موهیا، موهن جي موه میثاقي،
الستي حسن جا عاشق، ازل کان عشق اوطاقي.

۱-

فعل المختیار مردانه، جیارن جسم بیجانہ،
خمارن خیال خاصانہ، سڌي پیارن سرک ساقی.

۲-

طلب مطلوب ۾ طالب، کتن جنگ اکبري غالب،
اڏیا عرشین کیری قالب، صاحب النفسی و آفاقي.

۳-

حکم شہ حسن جا ہرجا، گھوري گھر سر کُن برجاء،
ماثیا دردن دلي درجا، عدم اتي علم اخلاقي.

۴-

گاہي مفقود معدومي، گاہي موجود مخدومي،
گاہي محبوب معصومي، گاہي مغموم مشتاقي.

۵-

دليون "در" لعل در آندا، فراقی ملڪ مان ماندا،
وصل ويڙهي ۾ هيڪاندا، ويڙهي ورتا برہ باقي.

کلام نمبر ۲۷۵

مطلع: مومن بت مذکور، درد فراقیہ قتیو۔

۱۔ حسن پسائی پھیون، موتی کیٹی مستور۔

۲۔ گھایو غمزہ ابرو، چشمن کیو چک چور۔

۳۔ نینهن نباه نظر م، ناظر ٹھی منظور۔

۴۔ پیاری جام طهورا، محفل کر مخمور۔

۵۔ عشق اعجاز علی سان، محلہ ”دُر“ معمور۔

شعر نمبر ۲۷۶
طرح ملیل ظفر علی سائین

مطلع: میدان معرفت مِ الله آ قلندر،
مصدق شه شهیدان شهنشاه آ قلندر.

۱- صورت علی قلندر، هر هک اوصاف اندر،
معنی مهدیء جو، سر ساه آ قلندر.

۲- نین جا تیر مارن، هر وار سان جیارن،
نئون نئون خطاب دیارن، خود گواه آ قلندر.

۳- کهن کنو کهن کهایو، کهن سنو کهن سهایو،
رنگ رنگ اندر نهاییو، هر شاه آ قلندر.

۴- محبوب منهن پسایو، ویران قلب وسایو،
رنگ روح جو رسایو، وه واه آ قلندر.

۵- اعجاز سان اڈاڻو، دل جو مرغ نماڻو،
شهباز ٿي سیباڻو، دلخواه آ قلندر.

۶- ریء گھیر گھٹ گھریا سون، لهران لنگھی تریاسون،
در لعل لک لڈاسون، دریاہ آ قلندر.

۷- علم الیقین پاتم، عین الیقین چاتم،
حق الیقین سچاتم، آ گاه آ قلندر.

- ۸- لشکر دمن جو مالک، خود خیال جو به خالق،
دم دم خزینہ دل سان، همراه آ قلندر.
- ۹- عشق و حسن سدائی، گدجی گھمن گدائی،
ناز و نیاز هک کیو، ناگاہ آ قلندر.
- ۱۰- نروار نور ذاتی، رتبہ سوبن صفاتی،
برحق دَنو وحدت جو ویسہ آ قلندر.
- ۱۱- بندہ علی بشیو هک، وارث "در" وٹیو هک،
صوفي نصیر لثی، صفي الله آ قلندر.

ڪلام نمبر ۲۷۷

مطلع: ميدان دل ۾ آيو، مرڪب خيال ڪاهي،
معراج ٿيو معنيٰ سان، صورت جو ميل آهي.

۱- صادر صورت صفيءَ ۾، معنيٰ مورت خفيءَ ۾،
اثبات نر نفِيءَ ۾ لا جو لباس لاهي.

۲- رنگ مختلف مليا پئي، بيرنگ مورت رنگ سان ٿئي،
دم جي دوئي دم ۾ ويئي، وحدت ويساه ناهي.

۳- دلڙي دکايا دونهان، نينن نپايا نوحان،
جت روح جون وروهان، تت تاب نفس ناهي.

۴- کٽي جوان جنگ اکبر، غازي غلام صفدر،
موجود مهدي مخبر، معدوم ملڪ چاهي.

۵- ”دردان“ پيتو دستون، مليل ميثاقي مستون،
اقرار ٿيل الستون، نصير پيو نباهي.

مناجات

ڪلام نمبر ۲۷۸

مطلع: مير محمد موليٰ سائين. نور حضور پساڻو،
مُردہ دل کي زندہ ڪريو، دم ويران وساڻو.

۱- قلبي قوت قوي بناڻو، روجي رستي ساڻ هلاڻو،
حرص هوا کان جلدي ڇڏايو، نفسي فند ڦسايو.

۲- وقت گهڻو غفلت ۾ ٿريو، نظر نوازش هڪدم ڌريو،
حال رندانہ قائم ڪريو، خيال بره برساڻو.

۳- ناه رفيق نہ ٿمر سفر ۾، واٽ وڃائي بيٺم بر ۾،
هر آفت کان رڪو نظر ۾، منزل توڙ رسايو.

۴- عشق پنهنجي سان جان جياريو، ظاهر باطن فيض ڏياريو،
پيالو ڪوثر سندو پياريو، آهي ساه تسايو.

۵- ”در محمد“ تان دڪ لاهيو، دل تان باطل خطرا ڊاهيو،
شوق وارن سان شامل آهيو، چو پيا ڏور ڏسايو.

کلام نمبر ۲۷۹

مطلع:

نمازي نينهن جا نانگا، پنهنجي اظهار کان اليا،
چمن ڪعبه قدم مرشد، حسن جا حج ڪري هليا،

۱۔

ماڻيائون معنوي مورت، سڃاتاڻون پنهنجي صورت،
پيوند قلبي ڪٿي پورت، روحاني راز ۾ رکيا.

۲۔

ملي وئي مام مهتابي، ڏني خوش خواب بيخوابي،
شمع جو تاب بيتابي، پسي پروان جلد جليا.

۳۔

موهن اڳيان مهل هڪ ۾، ڪليا مخفي محل لڪ ۾،
نينان نروار ٿيون سڪ ۾، دلي جذب جاذب جهليا.

۴۔

مليون منجه قيد آزاديون، عدم موجود غم شاديون،
ڏنيون بيخوديءَ امداديون، خودي لشڪر پنهنجا پليا.

۵۔

سدا موجود صفي الله، بهر صورت بقا بالله،
بنيو بنده علي الله، دلي "در لعل" سر سليا.

ڪلام نمبر ۲۸۰

مطلع: نيباه نازڪ نينهڻ ٿيو، حق اليقيني يار جو،
معراج دل مقرر ملهيو، ديدن سان دم ديدار جو.

۱- محفل حسن مستان ڪيو، عاشق اندر آستان ڪيو،
بياپان ۾ بستان ڪيو، غنچ ڪليو گلزار جو.

۲- شاغل حسن مشغول ٿيو، مائن موهيو مقبول ٿيو،
برحق بجا بهلول ٿيو، عالم علم اسرار جو.

۳- مطلوب در طالب رهيو، مغلوب ۾ غالب رهيو،
ڪامل ڪيري قالب رهيو، راغب روي رفتار جو.

۴- روشن رهيو دل جو ڏيئو، نظريو نه هڪ ٻاجهون ٻيو،
هڪ هڪ سان دم همدم ٿيو، هر هڪ پرين جي پار جو.

۵- ”در لعل“ در دامن علي، قنبر مثل هر حد ملي،
سائل بنيو سڪندر ڀلي در حيدر ڪرار جو.

ڪلام نمبر ۲۸۱

مطلع: نينهن جو ناياب نقطہ، نينهن جو کولي نظم،
ريءَ آئينہ رخ پنهنجو پاڻا پسڻ عاشق اتم.

۱۔ امر سمجھي تن سڃاتو، جن ڏٺو اولو الامر،
سي سڃاڻائين ٿا، فرمانبرداري فهم.

۲۔ جن سڃاتو خود خوديءَ ۾ بيخوديءَ جو هر بيان،
وصل پنهنجي ۾ فراقي پاڻ ماڻن خرم و غم.

۳۔ خاص مختياريءَ اندر، پيا عام اختياري ڏين،
نفيءَ مان اثبات ٿي، فاني في الله باقي بزم.

۴۔ هڪ شهر گهڻيون گهڻيون، هر گهڻيءَ سان جنسار جدا
جنس جا جنهن کي وڻي، تنهن ۾ ڪيائين هر هضم.

۵۔ قلب مومن عرش الله، گڏ رهيو گادي ڏئي،
"در لعل" سيوهڻ ۾ مليو، مالڪِ مُلڪِ عرب و عجم.

ڪلام نمبر ۲۸۲

مطلع: واپار دٻين جو وڌيو، نيئن نظرداري ڪئي،
ابرو اشارو امر سان، خاصن خريداري ڪئي.

۱- پيڪان مزگان پڙ مليو، شه حسن هسواڙي ڪئي،
ڪيڙا قتل طالب طلب، مطلوب مختياري ڪئي.

۲- قالوبلا جي قول سان، سرعين اظهاري ڪئي،
معشوق عاشق عشق ۾، همدم دخلڪاري ڪئي.

۳- جف القلم جنسار ۾، گل آب گلزاري ڪئي،
اعتبار دل اختيار سان، سڪ ۾ سزا واري ڪئي.

۴- مرشد سڌي محفل اندر، مڪمل قربداري ڪئي،
مجنون جان منصور ٿي، حر پاڪ حقداري ڪئي.

۵- اعجاز محبت شاه سان، واه گرم گفتاري ڪئي،
شهباز جي پرواز ۾، ”در“ ناز نرواري ڪئي.

کلام نمبر ۲۸۳

مطلع: وجهین دیدان چو در در ۾، تون اکیون کول اندر ۾

۱- جڏهن سڃاڻي صورت پنهنجي، مليئي معنيٰ هر مظهر ۾.

۲- ماڻ سفيدي منجهان سياهي. ريءَ ڳهر ڳهر پوءِ ڳهر ڳهر ۾.

۳- پوش ۾ لک لک پوش پنهنجا ٿي، پيو پهر تون پهر پهر ۾.

۴- مير بحر تون مطيع مڙهي، لڙهين چا لئي لهر لهر ۾.

۵- ”در محمد“ جو بڻيو جيڪو، سر تاج رهيو هر سر ۾.

ڪلام نمبر ۲۸۴

مطلع: ويڃان ملڪ پنهنجي عمر ڏي اجازت
ڏکن ڪئي ڏکيءَ جي هتي هيئي حالت.

۱- تنهنجون ٻن پٽريون پلنگ محل ماڙيون،
سانگيٽرن جا سهڻا پٿر پٽ ۾ واڙيون،
چوئرن ۽ پکن جي چڱيري اڏاوت.

۲- پلڪ ۾ پري ڪر پنهنجا سون ڳهڻا،
سانگيٽرن جا سهندس مڙون ڪونه مهڻا،
رڳو رهڻ هٿري مون لئي آ ملامت.

۳- مارن کان مون کي جيئن ٿي جثري جدائي،
اهڙو ظلم ڪنهن سان ڪونهي منجه خدائي،
پنهنجي هنيانو ٿي هٿ رکي ڪر عدالت.

۴- آهي درد دل ۾ اهو ”در محمد“،
ٿئي دم دؤئي جو ٿئي پورو مقصد،
وحدت جي وطن ۾ وري ٿئي وصالت.

ڪلام نمبر ۲۸۵

مطلع: ويا آهيون وڇڙي اسين هڪ شهر جا،
آدم ذات جيڪا آهيون هڪ پدر جا.

۱۔ منجها ذات هڪڙي بنيا لک فريقم،
صلح سانت ويئي جدا ٿيا طريققم،
ڪي مسلم نمازي ڪي مالڪ مندر جا.

۲۔ بحر جا نه تارو وڃي تار پياسِي،
غوطن منجه غوطا لک اونهي آر وياسِي،
پهچون پار شالا لڙهيل هر لهر جا.

۳۔ پرن ريءَ پڪيڙا چڱڻ لئي چلياسِي،
اچي اوچتو منهن ماريءَ جي ملياسِي،
مرئي مار ٿياسِي، نازڪ هڪ نظر جا.

۴۔ درد ”در محمد“ شائق ساڻ شامل،
نيو حب وطن جي سارو هوش ڪامل،
ويا ورق وسري نظم ۽ نشر جا.

ڪلام نمبر ۲۸۶

مطلع:

هر فوج تي در سلطنت، فرمان سر سلطان ٿيو،
حاضر سپاهيءَ جو لقب، پگدار پاڪستان ٿيو.

۱۔

شادي شهادت شوق ۾، ماڻيو مزو شاه شهيد،
جنهن حسن سان لاوان لڏيون، عاشق شاه شاهان ٿيو.

۲۔

طالب مولا مذكر رهيو، مؤنث مخنث پيا مڙئي،
جو رنگ وڻيو سو رنگ بڻيو، هر ڪيل هڪ ميدان ٿيو.

۳۔

صورت هڪي ٻئي ضد ڪيا، پنهنجي سڃاڻائڻ سبب،
العقل نوراً في القلب، پر ڪي اول انسان ٿيو.

۴۔

بي رنگ بره ڳالهيون ڳجهيون، ظاهر ڪيون دل ۾ سجهيون،
پنهنجو پاڻهيءَ پيا کائون، نه هڪ همخان ٿيو.

۵۔

بنده علي بر بحر دل، هٿ ۾ جهليا جهنڊه ٿئي،
حيدر هٿان ”دردان“ مٿان، سائل سندو احسان ٿيو.

ڪلام نمبر ۲۸۷

مطلع: هر صورت ۾ هڪ يار مليو، دل عاشقن ۾ ديدار مليو

۱۔ اعجاز عینان اغماز اندر، رکيو راز نیاز و ناز اندر،
حظ حیرت سوز و گداز اندر، حسن محفل ۾ هر بار مليو.

۲۔ نیشن نازڪ نینهن نروار ڪيو، پاڻي پاڪ زبان پُر خمار ڪيو،
بقا بالله بره باغ بهار ڪيو، گویا بلبل با گلزار مليو.

۳۔ روشن شمع شمع گمنام پتنگ، حسن محویت ۾ مدام ملنگ،
نظر خاص نوازا عام نسلنگ، اعتبار رُوحی اظهار مليو.

۴۔ فَقَر فُخْرِيءَ جو فرمان ڪليو، همذات حسن سلمان مليو،
جنگ اڪبر جو ميدان ملهيو، دل ۾ دلئل جو هسوار مليو.

۵۔ ”دُر لعل“ محمد اندر ٿيو، اسم عشق غلام قلندر ٿيو،
قطره صورت ساڳي سمندر ٿيو، مورت معنيٰ جو مهدار مليو.

ڪلام نمبر ۲۸۸

مطلع: هر دم هاديءَ ۾ هڪ آهيون، ڪنهن جو پڇايون ڪاڏي ڪاهيون

۱- خيال پياريا لعل پيالاءِ خمر ڪُليا نروار نرالاءِ،
حسن شهباز جي شفقت شالا، عشق اعجاز ۾ نينهن ناهيون.

۲- هو الاول هو الآخر، هو الباطن هو الظاهر،
مرشد مولا حاضر ناظر، اسان علحده هرگز ناهيون.

۳- اسم جسم کان ڌار رهياسون، بحر خوديءَ ۾ بيخود پياسون،
مرڻ جيئن ۾ ٻوڙي ترياسون، چڙهي چڪياسون چاڙهيون لاهيون.

۴- دين ڪفر کان آهيون آڃا، خيال ملايو احمد خواجا،
راڻيءَ سان مس ريتو راجا، ويهيو وحدت ونڊ ورهايون،

۵- دامن علي ۾ "در" ٿيو پيوند، لائق لاحد لعل محمد،
دل ۾ مليو عربي احمد، چاه منجهان آيو چستو چاهيون.

کلام نمبر ۲۸۹

مطلع: هر رنگ ۾ هڪ يار ڏسون ٿا، دم نه دلبر ڌار ڏسون ٿا.

۱۔ ڪڏهن پنهنجو منهن نه وڻي ٿو، ڪڏهن هر قدم سان پيار ڏسون ٿا.

۲۔ ڪڏهن بيخود بي اختيارِي، ڪڏهن خوديءَ ۾ خمار ڏسون ٿا.

۳۔ ڪڏهن ڏيهن کي ڏاڏ ڏيون ٿا، ڪڏهن پاڻ کي خوار ڏسون ٿا.

۴۔ وڻ وحدت جو تخم نوراني، ثمر رضا ڏک ڌار ڏسون ٿا.

۵۔ ڪڏهن بهاريدار ٻانهپ ۾، ڪڏهن ”در محمد“ سردار ڏسون ٿا.

کلام نمبر ۲۹۰

مطلع: هڪڙي صورت جو هڪڙوئي دم، ڪڏهن الله ڪڏهن آدم

۱۔ ڪڏهن موج محبوبِي ماڻي، ڪڏهن عاشق در بحرِ غم۔

۲۔ ڪڏهن مالڪ مالڪِ دلين جو، ڪڏهن خاص عام جو خادم۔

۳۔ ڪڏهن فريادي دُزد و مفتي، ڪڏهن گواه و ڪيل مقدم۔

۴۔ ڪڏهن پنهنجو حسن لڪائي، ڪڏهن حاضر ناظر ناظم۔

۵۔ ڪڏهن مقيد ”در“ زلفن ۾، ڪڏهن بنده علي حاکم اعظم۔

کلام ۲۹۱

مطلع: هُلیو حکم علي اصغر جو، کلیو راز رُحي رهبر جو.

۱- جسم دم ريءِ اسمِ قدم سان، وِگو ناد ظفر خيبر جو.

۲- شاه شهيدان شامل کيڙو، دل کشتهءِ ناز نظر جو.

۳- حال حُلا جي هر دم ماڻي، حُبدار علي حيدر جو.

۴- غمدل اندر رُم رُم روشن، گم شعاعِ شڪم پرور جو.

۵- اندر دامن "دُر" آڻايو، هر همسر سِرِ اطهر جو.

کلام نمبر ۲۹۲

مطلع: همراز راز روحي، رلجي به نٿو پيو،
سُورن جو حال سڀ سان سلجي به نٿو پيو.

۱- مصداق پاڪ موهن، ڪاٿي نظرنه آيو،
اکين جو دم اُداسي، پلجي به نٿو پيو.

۲- ڏاهن ڏسي اُمالڪ، مجنون ڪيو مقرر،
ساجن جو آه سودا، الجي به نٿو پيو.

۳- شمع شمع ۾ پروان، جهٽ پٽ جيئن جلن ٿا،
افسوس جوش هن ۾ جلجي به نٿو پيو.

۴- بنيو مثال بلبل، دل لاءِ ”در محمد“،
اوپر اندر جو هرگز جهلجي به نٿو پيو.

کلام نمبر ۲۹۳

- مطلع: همصورت حیدر علی، قادر قلندر لعل ۾
 در قلندر لعل تان، سائل نوازا سوال ۾۔
- ۱۔ در قلندر سر سَئی، اڑیا نہ استدلال ۾،
 غین اثباتی عاشقن، کئی نفی نیکال ۾۔
- ۲۔ جذب سان مجذوب کیو، جاذب جلال جمال ۾،
 طلب سان مطلوب تیو، طالب کریم کمال ۾۔
- ۳۔ اختیار عاشقان، معشوق واری مال ۾،
 محویت محبوبیت، سان عشق استقبال ۾۔
- ۴۔ شائقن ماٹی شہادت، خال مان خود خیال ۾،
 لعل از سر تا قدم، ہمدم حسینی حال ۾۔
- ۵۔ ”در محمد“ لعل کیا، لک لعل ٹیا لچال ۾،
 دخل کن دولہ دلاور، احدیت احوال ۾۔

کلام نمبر ۲۹۴

مطلع: هن مهل هن محل جاء در لعل محمد لاهیا،
انعام اکین دل ملیا، سوریء تی سر سنباهیا.

۱- صورت ۾ محو معنی، کلیا خفی خزانہ،
آباد تیا ویرانہ، ہج قرب علی گاہیا.

۲- ابرو دنا اشارہ، نیشن دنا نظارا،
دم دم نوان نیارا، رنگ عشق حسن ناہیا.

۳- عامن لیکی ایاثا ساجن اگیان سیباثا،
کُہنہ عاشق اگھاٹا، چاہون جوان چاہیا.

۴- ماٹی مجاز کاتا، حسن حقیقی چاتا،
اعجاز نینہن ناتا، دلیون "در محمد" نباہیا.

- آمین ثم آمین -

مناجات باقاضي الحاجات

ڪلام نمبر ۲۹۵

مطلع: يا علي مشڪلڪشا، هر دم مهرباني ڪيو،
مشڪلاتون معاف ٿين، هر حال آساني ڪيو.

۱۔ قلبُ مومن عرش الله هر حڪمراني ڪيو،
اوڻ ظلماتي عدم ٿئي نظر نوراني ڪيو.

۲۔ در پنهنجي تان خير ڏيو، پئي در نه سيلاني ڪيو،
حاضر و ناظر سدا، همدم نگهباني ڪيو.

۳۔ بخشيو پنهنجي محبت رند رنداني ڪيو،
خوش هجي اولاد عاشق شاد دلجاني ڪيو.

۴۔ ”در محمد“ جي وسي دل بره باراني ڪيو،
لعل موهن جي محابي، باغ سلیماني ڪيو.

- آمين ثم آمين

کلام نمبر ۲۹۶

مطلع: يا الاهي پاڪ پنجن، جيءُ جڏو منهنجو جيار،
لچال ٿي ننگيال ٿي، يا سيدا سگهڙو سنيار.

۱- ذات تنهنجي پاڪ آهي اندر منهنجي کي آچار،
غير غم سڀ غرق ٿئي، ڪو فيض جو بهرو ڏيار.

۲- نفسي نجس نابود ٿئي، آءُ هڻ تنهن کي تون ترار،
قلبي ڪعبه ٿئي صفا، پيالو ڀرت وارو پيار.

۳- چا ظاهري چا باطني، مدعي منهنجا دم اندر مار،
قلب منهنجو ٿئي قوي، آءُ ذوق ذاتي کي اٿار.

۴- بنده علي بردو ڪري، دربار پنهنجيءَ تي بيهار،
ساٺ سڀ ڀرتل اٿئي، درسن ”در محمد“ کي ڏيکار.

- آمين ثم آمين

ماناجات باقاضي الحاجات

ڪلام نمبر ۲۹۷

مطلع: يا الاهي برہ پنهنجو بخشيو، پاڪ پنجن جي سدا سک ڏيو

- ۱۔ چو مجازي محل ۾ ڇپندا وتو، ٿئي حقيقي روشني پايو ٿيو.
- ۲۔ ظاهر و باطن ڪيو مهر و وفا، رمزنديءَ سا رهاڻ راضي ٿيو.
- ۳۔ سوز عاشق ٿئي سٺو مشوق جو، حال محرم عشق سان همدم ڪيو.
- ۴۔ باز پڇيو برہ جو بنده علي، ”در محمد“ مرغ دل جهپجي ويو.

مناجات باقاضي الحاجات

ڪلام نمبر ۲۹۸

مطلع: يا خدا پنچپاڪ جو بخشيو پيار،
غم مجازي ۾ ٿيو دم بيقرار

۱- راه سڪ ۾ ٿئي نه شل دل منتظر،
جوش جاڳيو بره جو چڙهيو بخار.

۲- پاڪ نيٺن جي نظاري مست ڪيو،
شوق سان شاه حسن دل ڪئي شڪار.

۳- ويو ذڪر وسري فڪر سينو وڌيو،
دم جدائيءَ ۾ جيئڻ ٿيو ناگوار.

۴- بره جو بار ڪنيو بنده علي،
”در محمد“ جو نه هليو اختيار.

ڪلام نمبر ۲۹۹

مطلع: يا خدا جاني خدا هرگز نه ڪر،
راه سڪ ۾ ٿئي نه شل ڪو منتظر

۱- درد دلبر جي ڪيو دلخسته جو،
آه عاشق آه ڀرتون ڀر اثر.

۲- بره ڪيڙو برطرف هر ڪار کان،
هوش نيڙو ناز وارن جي نظر.

۳- غور سان جاچي ڏنم ثابت ٿيو،
ڪونه خوش دنيا اندر ديوان مگر.

۴- ”در محمد“ ماڻ موجودات دم،
قول رندانه اٿئي ڄاڻين اگر.

مناجات باقاضي الحاجات

ڪلام نمبر ۳۰۰

مطلع: يا قلندر لعل سيوهاڻي بخاري بادشاه،
فيض برڪت بره سان ڀرپور تنهنجي بارگاه.

۱۔ هر طرف محفل حسن ۾ نوان ناز و غماز،
سال گذريو جن جي سڪ ۾ سي ملايو شهنشاه.

۲۔ نينهن جي نوبت وڃي، نروار صبح شام جو،
ملنگ مست و مست ٻولن، اثر سان ٿئي ٿن جي آه.

۳۔ فوج سيوهڻ ۾ فقر جي، موج مستي سان رهي،
ملڪ جا مالڪ اوهين، شاه شاهان ٻيا سڀ سپاه.

۴۔ شوق شادي ٿئي عجب، موقع مليل شعبان ۾،
ارڙهين اٿوهين ويهين ايڪهين واه واه.

۵۔ سوال دل سان جو گهري، درٻار ۾ ٿئي مستجاب،
عشق طلبي ٿو اوهانجو، ”در محمد“ دلخواه.

- آمين ثم آمين -

مناجات با قاضی الحاجات

کلام نمبر ۳۰۱

مطلع:

یا محمد مصطفیٰ دل عشق سان معمور تئی،
ذوق ذاتیہ سان جسم بہر اسم یررور تئی۔

۱۔

پنہنجی صورت سان ملاو، معنوی مورت سگھو،
سیاہ نقطہ مان سفیدی نظر سان یررور تئی۔

۲۔

وصل وحدت ۾ ملن فوجان فراقی کثر تی،
اشرف مخلوق وارو، امر دم مامور تئی۔

۳۔

پارسی سلمان سان، پیوند کیو صدقہ حسین،
شہنشاہ شفقت اندر، ناظر نظر منظور تئی۔

۴۔

”در محمد“ مہدی آخر، عشق سان دل ۾ ملی،
محفل معشوق ۾، عاشق موہن مخمور تئی۔

۔ آمین ثم آمین

مناجات باقاضي الحاجات

کلام نمبر ۳۰۲

مطلع:

یا محمد مصطفیٰ فریاد هن جو داد تئی،
حق بنا خطرات خامن م نہ دل برباد تئی۔

۱۔

مرتضیٰ مولا علی یا پاکدامن پاک تن،
دل سندو ویران کعبہ عشق سان آباد تئی۔

۲۔

شاہ حسن المجتبیٰ، شاہ شہیدان یا حسین،
میتجی قلبی کثافت، دم نہ ہک افراد تئی۔

۳۔

شاہ زین العابدین، یا شاہ باقر با وفاء،
ہر مصیبت معاف کریو، دائما دل شاد تئی۔

۴۔

شاہ جعفر شاہ کاظم، شہنشاہ موسیٰ رضا،
در رضا روحی رلایو، عشق جو امداد تئی۔

۵۔

مل سگھو سید تقی، سید نقی شہ عسکری،
”در محمد“ کی دلی مہدار مہدی یاد تئی۔

۔ آمین ثم آمین

ڪلام نمبر ۳۰۳

مطلع: يار عاشق کان مٿڻ منهن ڳاله نائستگي،
تو سوا دل مونجه ۾ موڳي رهي سربستگي.

۱- پيار سان تون يار پهريون ٻول ڪهڙا ٻوليا،
ناه واجب چو چنين ازلي پيل پيوستگي.

۲- ناه ڪنهن دم خيال خوش غلبه ڪيو نفسي پليد،
دشمن ناڪام ڪي دلبر رساءِ شڪستگي.

۳- ساه سختي ناسني ويو ڄاڻ بت بيمار کان،
جلد پانڌي ميل پيارل ڏي ڇڏي آهستگي.

۴- ”در محمد“ دوست بن فرياد دل ڪنهن ڪي ڏئي،
روز شب رت ٿو روئي. شل دور ٿئي دلخستگي.

- آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۳۰۴

مطلع: يار جو دل سان ڏسي، قلبي ڪثافت کي ڇڏي

۱- شهنشاه حسن سان عاشق ملائن ٿا اڪيون،
سِر ڏئي بنيا سپاهي، بادشاهت کي ڇڏي.

۲- ناز غمزہ يار جو، جيڪو ڳڌل مشتاق آ،
سُور سختيون پيو سهي پر نا صداقت کي ڇڏي.

۳- دوست جي ديدن دونالين سان ڦٽيل کي اي طبيب،
ڇا ڪنديون تنهنجون دوائون ڏي طبابت کي ڇڏي.

۴- دوست جو درس ملهايو مرد جنهن دل جي اندر،
سو فراقِي ٿيو وصالِي هر ملامت کي ڇڏي.

۵- ”در محمد“ در علي موسيٰ رضا ره در رضا،
ڪر قدم بوسي قلب سان ڏي رياست کي ڇڏي.

اڀيات

(۱)

ٿيو ذات جو صفات سان آه سير منجهان سڪ
وحدت ڪيا ڪثرت ۾ ڪهڙا ڪهڙا لڪ
درمحمد ڏس دل سان ۽ دل جي ڪنين ٻڌ
هر شيءِ تي چوي هيئن ته مان هڪ آهيان هڪ.

(۲)

پسي ٿيم حيران حسن حبيب شريف جو
نين سندي ناز ڪيو هڪدم من مستان
درمحمد دل ۾ دلبر کوليو دڪان
مليو سوز سامان وصل خواهه فراق ۾.

(۳)

پرينءَ جا پيغام اڄ ملیم . اوچتو
سمجھي سگھيم ڪين ڪي محبوبن جي مام
عشق نيا آرام درمحمد دل جا

(۴)

جانب آجت ڪٿ رزم تنهنجيءَ جو رنگڙو
درمحمد جي ديدن اڳيان وجهه نه دم هڪ وٺ
رٿ اها ڪارٿ جو توسان نينهن نيباه ٿئي.

(۵)

دلبر جي دستور عاشق اداسي ڪيو
دوست سمايو دل ۾ اکين پرايو پور
محبوب جي ماڻن جا ڪنهن سان ڪيان مذڪور
ساڻي ٿيڙا سور درمحمد دم سان.

(۶)

دامن علي سان دل ڳنڍي تون گولو ٿي گذار
هر حد ۾ جي رنگ ڏسين اڻئي اعجاز علي اظهار
درمحمد دلبر سهڻو مرشد خود مختيار
خير محمد خلوت ۾ ٿيو خيالي خريدار
الله مرشد هڪا هڪ حد عشق ڏنو اعتبار
هن عاصي جي عين جو سرپوش آستار
کرا کوٽا ڪارا ڪوجها سڀ ڪول ڪيا سردار
مقصد هر گز ناهه ٻيو هڪ برهه رهي برقرار
آه مرشد زميوار هر طالب جو توڙ کان.
آمين ثم آمين.

(۷)

روئن اڪيون روز پسڻ ڪارڻ پرينءَ جي
سڪ ۾ وڌيو سوز درمحمد دل جو.

(۸)

سڪ ۽ سور پئي سڄڻ مڪا سوغات ڪري
عمداً اوکي جاءِ ۾ لايو ناتو نيئي
درمحمد دوست سان پڙن سخن سيئي
خيال دم دل ٿيئي چوٽ چشمن چڪ چور ڪيا.

(۹)

سڪ ته مڙئي سڪ پر سڪ سڄڻ جي سهڻي
 درمحمد دل سان ڀيتي پرينءَ جي پڪ
 مليو محرم من جو ڪري لوڪون لڪ
 هتسي گم ٿي هڪ ته ماڻي خيال محو تان.

(۱۰)

سڪ جو پيالو پيءُ هٿان حبيب شريف جي
 درمحمد دلبر اڳيان جال ادب سان جيءُ
 نين ملائي نين سان قربان حسن تان ٿيءُ
 هٿ نفي ڪر هيءُ ته هو اچي اثبات ٿئي.

(۱۱)

سڪ جو سبق پڙهيو درمحمد دل ۾
 من محبوب شريف سان محبت منجهه مڙهيو
 چارئي چشمان هڪ ٿيون چوڏول تي خيال چڙهيو
 روح قلب ڪڙهيو شاه حسن جي حاويءَ ۾.

(۱۲)

سندي سڪ سزا سهڻ سوز صبر سان
 باه منجهان ٿي باغ بره جو ملندي جلد جزا
 ماڻج پوءِ مزا درمحمد دوست سان.

(۱۳)

سونهن لويون سانگن کي پهرن مورن پٽ
 بهتر بستر مرڪ نه مارن سمهن مٿاهين پٽ
 پليل آهي پٽ درمحمد دل ۾.

(۱۴)

صدم سنيم هزار هر گز مٿي نه حالت
 جيئن جيئن عمر وڌي ويئي تيئن تيئن وڌي ضلالت
 نفسي سڌن ڪيو آ تاراج دل جو تخت
 يا رب درمحمد کي بخش پاڪ طاقت

(۱۵)

ضياءُ ڪيو ظلمات مان بجلي بره برق
 بنده علي خود بنيو جليا فڪر فرق
 حق مليو حقدارن ۾ ٿيڙو غير غرق
 درمحمد وحدت ورق خيال امالڪ ڪوليا.

(۱۶)

عشاق ٿيا ساجد سوين سردار جي دربار ۾
 هر طرف کان فوجان حسن جون هر ڳليءَ بازار ۾
 سو سڪايل پيا ملن هن ميل جي موقع اندر
 درمحمد جي نظر دم دم دلي ديدار ۾.

(۱۷)

عشق جون لاوان لهن باقابره بردار ميان
 بحر بيرنگ جا رنگيلا پار پيا پينار ميان
 بلبل وقت خزان ماڻي رهيا گلزار ميان
 درمحمد لعل چشمان لعل رنگ رخسار ميان.

(۱۸)

ڪڏهن لات لڪي ڪيون ڪڏهن هوڪا سڙ بازار
 ڪڏهن ساجد سڀ جا ڪڏهن پاڻ کان پاڻ بيزار
 ڪڏهن ڪيل بزم جو ميل نه دم سان ڪڏهن برتر گهر گلزار
 ڪڏهن بهار دل درمحمد ڪڏهن روئي دل زارو زار

(۱۹)

لوڪ پڇيو ٿوڪ طرح ڏس يار اٿئي پرتو
 هڪ پير امير ڪرو فرساڻ بنايو گدا اٿئي پرتو
 درد پريل درمحمد دم دم پيرين اٿئي پرتو
 پسي تنهنجو پرتو ٿيو پاڪ قلب ڪشي.

(۲۰)

محرم حال ٿيا غمزه جن جي گهاٽيو
 ويڻي مليا ويڄ مون مرض مجاز ويا
 پيوند حقيقت پيا درمحمد دل ۾.

(۲۱)

ملڪ ساري ۾ قلندر مست جو مٿ ٺاه پيو.
ميل جنهن وٽ مام ۾ شادي غميءَ جو هڪ ٿيو.
من موهيندڙ موقع تي عجب عاشقن ڪيو
راز دل اعجاز وارو درمحمد ڏس پيو.

(۲۲)

مستيءَ جي موج سان ڪيو پورو قصد قلندر
ڪري دست ملڪ دل جو بنجي ويٺو تونگر
نوبت وڃي ٿي نينهن جي نروار صبح شام
دل ساڻ درمحمد هر سير صحن اندر.

(۲۳)

نورا اعليٰ نور شان شهنشاه جو،
آيو اڳڻ عاشق جي دعوت ٿي منظور،
ڪيم سجدا سيد کي ٿيڙو حج حضور،
محبت ۾ مخمور دم دم درمحمد ٿيو.

(۲۴)

ناز نينن جي خماريو خوديءَ ۾ بيخود خيال
تخت دل اعجاز سان هٿ ڪيو قلندر پاڪ لعل
ملي موهن کان ملڪيت ملڪ محبت لازوال
در مليو دامن علي سان قرب ٿيو قنبر مثال.

(۲۵)

هڪ سڪ سڄڻ جي سوز ڏنو پيو خلق ملامت مٿان مڙهي
خود خيال عاشق بيهوش ٿيو جان جوش سان آيت عشق پڙهي
ذڪر ڪيان يا معنيٰ سمجھان قلب فڪر ۾ پيو ڪڙهي
درمحمد ماڻن موهيو چوٽ حسن اڻموت چڙهي.

(۲۶)

هن مثل جي وسيلي بي مثل ٻوليندڙ
هر وقت گونا گون آهي حڪم کوليندڙ
درمحمد مهدي آ دل ۾ مقرر
سلطان ولي سرسان تون طرف ڳوليندڙ.

(۲۷)

هڪ جوڙيندڙ پر آساز رنگا رنگ
هڪ ٻوليندڙ پر آواز رنگا رنگ
هڪ موهيندڙ پر آ ناز رنگا رنگ
هڪ کوليندڙ در پر آ راز رنگا رنگ.

(۲۸)

يار جا ساجد ٿيا سڀ انس و جن حورو ملڪ
منهن جبين روشن ڪيا زمن و زمين عرش فلڪ
ناز بي انداز درمحمد ڏسي ديوان ٿيو.
يار جا سينگار سو هر رنگ نوان هن هر پلڪ.

پلنامہ مکنونِ دُر لعل (حصہ اول)

نمبر	غلط لفظ	صحیح لفظ	صفحہ نمبر	سٹ نمبر
۱	خوش محمد	خوش خیر محمد	۱۵	۲
۲	مان	سان	۱۶۷	۱۰
۳	بند علی	بندہ علی	۹	۱۲
۴	مست فقیر	مست در محمد فقیر	۲۵۴	نوت
۵	ملو	میلیو	۹۹	۸
۶	مشتاق	مننار	۹۸	۷
۷	نبیہ	نبیہ	۴۶	۶
۸	کتا	کیا	۳۸	۱
۹	اختیار	اختیار	۱۲۸	۵
۱۰	حقدا	حقدار	۱۶۴	۱۱
۱۱	پاریو	پیاریو	۲۵۴	۲
۱۲	صو	صورت	۲۵۲	۷
۱۳	ء	م	۲۷۸	۷

فقير احسان علي هيسبائي، خوش خير محمد هيسبائي، فقير جو پوٽو فقير خير محمد (سومر) جو پير غير فرزند آهي. درگاه سان لاڳاپيل بزرگن جي ڪلام سان ننڍي هوندي کان ئي نينهن جو ناتو لڳائيندو پيو آهي.

درگاه جي موسس خوش خير محمد هيسبائي فقير جو ڪلام ڊاڪٽر تنوير عباسي مرتب ڪري ڇپايو هو، جنهن کي سنڌ ۾ بيحد مقبوليت حاصل ٿي. هي ڪلام درگاه جي چوٿين سجاده نشين فقير در محمد ”ڌر لعل“ هيسبائي جو مرتب ڪرڻ جي سعادت. فقير احسان علي هيسبائيءَ کي نصيب ٿي رهي آهي. فقير احسان علي گريجوئيشن شاھ عبداللطيف يونيورسٽي خيرپور مان ڪري هينئر پورٽ قاسم اٿارٽي ڪراچي ۾ سرڪاري خدمتون سرانجام ڏئي رهيو آهي. فقير احسان علي هن ڪتاب کان پوءِ فقير در محمد ”ڌر لعل“ هيسبائي جو سرائيڪي ڪلام مڪنوز ”ڌر لعل“ (حصو پيو) جي صورت ۾ پڻ مرتب ڪري رهيو آهي، جيڪو انشاءِ الله هن کان پوءِ ستت ئي شايع ٿيندو.

طارق حسن هيسبائي